

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز یکشنبه (۱۰) آذر ماه ۱۳۵۳

فهرست مطالب :

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲- بیانات قبل از دستور آقایان: دکتر نصیری- دکتر کفانی .
- ۳- تصویب صورت جلسه قبل .
- ۴- بیانات آقای امیرعباس هویدا (نخست وزیر) هنگام تقدیم لایحه اصلاحی بودجه سال ۱۳۵۳ و بودجه سال ۱۳۵۲ کل کشور .
- ۵- تقدیم لایحه تأسیس وزارت نیرو و استرداد لایحه قبلی بوسیله آقای دکتر وحیدی وزیر آب و برق .
- ۶- طرح گزارش شور اول کمیسیون کشور راجع به دهستانی و دهرداری .
- ۷- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور خارجه راجع به موافقتنامه همکاری در امر تسلیحات بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان و ابلاغ بدولت .
- ۸- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور خارجه راجع به موافقتنامه همکاری ایران و دولت سوریه و ارسال بمجلس سنا .
- ۹- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور خارجه راجع به موافقتنامه جهانگردی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه و ارسال بمجلس سنا .
- ۱۰- استرداد لایحه مربوط به عهدنامه اقامت و دریاوردی و تجارت ایران و انگلیس بوسیله آقای اقبال معاون وزارت امور خارجه .
- ۱۱- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور خارجه راجع به موافقتنامه همکاری برای استفاده صلح جوانه از نیروی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه .
- ۱۲- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون تعاون و امور روستاها راجع به تشکیل صندوق تعاون امداد روستائیان و ارسال بمجلس سنا .
- ۱۳- ختم جلسه .

مجلس ساعت ۹ صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل گردید

- ۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .
- (شرح زیر خوانده شد)
- غائبین با اجازه - آقایان :**
- دکتر آزاد - احمد - احمدی - مهندس اسدی
- لنگرودی - اکبر - امام مردوخ - دکتر امین - اهری -
- بختیارها - پیلرانی - پزشکی - پیمان - جعفری - جندقی -
- چنگیزی - دکتر سعید حکمت - حیدری - دکتر خطیبی -
- دکتر دادفر - دشتی - دکتر رئیسی - رامبد - رشیدی -
- حسام الدین رضوی - دکتر رفیعی - دکتر رهنوردی -
- دکتر زعفرانلو - زهتاب فرد - ساگینیان - سعادت -
- دکتر سعید - سعیدوزیری - سمعی - دکتر سنگ -
- شاهنده - دکتر شریف امامی - شیخ رضائی - دکتر فضل الله صدر -
- عبدالحسین طباطبائی - طباطبائی دیبا - دکتر عسگری -
- مهندس عطائی - فتوحی - مهندس فرخ - فرهادپور -

فردونفر - فضالی - فیصلی - کیوان - دکتر محققى - مظهرى - کاظم مسعودى - مهندس معینی زند - دکتر محمدحسین موسوی - مهدوی اردستانی - دکتر نجیمی - دکتر وفا - دکتر رازانی - دکتر ابوالهدی - پرویزی - صادقی - خانم دولتشاهی - خانم دکتر صنیع - خانم دکتر گرگانی - خانم مزارعی .

غائبین مریض - آقایان :

مهندس اردلان - دکتر امامی خوئی - بختیاری پور - بوشهری - مهندس عباس زاهدی - کریم بخش سعیدی - دکتر متین - محدث زاده - دکتر موفقی - موقر .

۲- بیانات قبل از دستور آقایان : دکتر نصیری - دکتر کفانی .

رئیس - نطقهای قبل از دستور را شروع میکنم آقای دکتر نصیری تشریف بیاورید .

دکتر نصیری - با اجازه مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی و نمایندگان محترم، روز چهارشنبه ۶ آذرماه برای مردم پاك دل و نيك نهاد و زحمتکش و وطن پرست و غيور سمنان روزی پرافتخار بود که شهبانوی محبوب و نیکو کار ایران به این شهر حاشیه کور تشریف فرما شدند این تشریف فرمائی مایه کمال افتخار و مباهات و سرافرازی برای مردم شاهدوست سمنان بود . (احسن)

اینجناب بنمایندگی از سوی مردم سمنان اجازه میخواهم نسبت به این موهبت بزرگ مراتب را به استحضار همکاران ارجمند و ملت ایران در ساحت مقدس مجلس شورای ملی برسانم :

مردم وطن پرست این منطقه قدوم مبارک شهبانوی عزیز ایران را گرامی داشتند و برای اینجناب افتخار و سربلندی بود که مراتب جان نثاری و جان بازی مردم سمنان را به پیشگاه مبارکشان معروض و مبین احساسات مین پرستانه و شاهدوستانه ای باشم که الهام بخش مردم این سرزمین در اجرای تجلیات افتخار آفرین انقلاب شاه و ملت است . (احسن).

در این سفر هم مسلک هویدا نخست وزیر عزیز - وزیر تعاون و روستاها - وزیر رفاه اجتماعی و چندین تن از مسئولان سازمان های مختلف مملکتی در التزام علیا - حضرت شهبانو بودند :

در حالیکه مردم شهر سمنان با قلبی آکنده از شادی و وجد و سرور بی صبرانه در انتظار تشریف فرمائی معظم لها بودند ساعت ۱۰ و چهل دقیقه به سمنان تشریف فرما گردیدند - احساسات مردم سمنان در این استقبال شکوهمند و هنگام زیارت شهبانوی گرامی خود بی نظیر بود و اشک شوق و شادی در چشمان مردم این شهر مشاهده می گردید . (احسن) اتومبیل شهبانو در خیابانهای مسیر بر فرش هائی پراز گل می گذشت و مردم که ساعتها در دو طرف خیابانها برای زیارت شهبانوی گرامی و نیکو کار خود ایستاده بودند با فریادهای جاوید شاه و نثار شاخه های گل احساسات درونی و پاك خود را ابراز می داشتند - سراسر خیابانها - کارگران - کشاورزان - اصناف - سپاهیان انقلاب - دانش آموزان با در دست داشتن بیرق ایران و مردم سمنان از پیر و جوان در طی مسیر با کف زدنهای ممتد و هلله و شادی مقدم شهبانوی مهربان و بشردوست خود را گرامی داشتند و صدای پاینده و برقرار باد شهبانوی عزیز و نیکو کار ایران لحظه ای قطع نمی شد - ابتدا از مسجد سلطانی و سپس مسجد جامع سمنان که از بناهای تاریخی و در قدیم آتشکده بوده و در دوره اسلام مسجد بنا شده و در دوره سلجوقی مرمت و وسعت یافته است بازدید فرمودند - هنگام بازدید از این آثار باستانی و تاریخی علیاحضرت با علاقه خاص و عمیقی که به هنر و معماری اصیل ایرانی دارند کاشی کاریها و گچ بریها و مستونهای مسجد را مورد بازدید قرار داده و اوامری جهت حفظ و حراست و مرمت هر يك از این مساجد صادر فرمودند - سپس علیاحضرت شهبانو به بازار شیخ علاءالدوله تشریف فرما شده و با مغازه داران از وضع کسب و کار و درآمد آنها سؤالاتی فرمودند که همگی از زندگی خود راضی بودند - بعداً از خیابانهای شهر که با تمثال های شاهنشاه آریامهر - علیاحضرت شهبانوی ایران - والا حضرت همایون ولایتعهد رضا پهلوی نور دیده گان ملت ایران و پرچم پرافتخار ایران و شمارهای ملی میهنی مزین گردیده بود در میان ابراز احساسات گرم و صمیمانه و مین پرستانه مردم غيور سمنان عبور فرمودند و به دروازه ارگ سمنان تشریف فرما شدند - در اینجا احساسات دانش آموزان دبستانها و دبیرستانها

نسبت به شهبانو غرور آفرین و غیر قابل توصیف بود - پس از بازدید از دروازه ارگ بمیان دانش آموزان رفته و در مورد برنامه تغذیه رایگان آنها از چندین نفر دانش آموز سؤالاتی فرمودند پسران و دختران دانش آموز بعضی رسانند که روزانه در مدارس خود با نان - کره - خرما، کشمش، پسته و میوه تغذیه میشوند سؤال فرمودند امروز چه به شما دادند یکی از دانش آموزان جواب داد سندویچ و یک سیب و بعضی رسید که میوه راهفتگی بین مدارس شهر و روستا توزیع مینمایند و از يك دکان نانوائی روزانه ۱۸۰۰۰ نان ۱۵۰۰ گرمی که باشکرو تخم مرغ تهیه مینمایند بین مدارس توزیع میگردد . همچنین در مورد وضع تحصیل و تعداد مدارس سمنان سؤالاتی فرمودند که جواب آن بعضی رسید .

سمنان با سابقه تاریخی با عظمت دارای هنر و صنعت نساجی دستی در مقام اول اهمیت میباشد و نیز جلوه گر آثار معماری و تاریخی است که هر سنگ آن مبین ذوق سلیم و علاقه مفرط مردم این سامان به هنر اصیل ایرانی است . (صحیح است)

مردم این مرز و بوم پاسداران وفاداری برای بناهای تاریخی بوده اند - شاعران و نویسندگان این سرزمین هم سخن با عارفان نيك نهاد جلوه گر روح ایمان و اعتقاد و زهد و تقوی هستند که در روش زندگی صادقانه و صفای خلوص نیت مردم این سامان پرتوافکن است .

احساسات پاك شاهدوستانه و تجلیات جان نثاری مردم سمنان نسبت به شاهنشاه عظیم الشان و علیاحضرت شهبانوی ایران و والا حضرت همایون ولایتعهد قلوب پرایمان مردم این شهر موجی از شمع و شادی امروز را تجلی گراست .

استدعای مردم سمنان اینست که تجلیات این احساسات میهنی به پیشگاه مبارک ملوکانه معروض گردد (احسن) خداوند شاهنشاه ایران و خاندان جلیل سلطنتی را پیوسته با نیکبختی و شادمانی قرین فرماید (انشاء الله).

پس اقدامات بشردوستانه خاندان جلیل پهلوی است که ملت ایران از درگاه متعال سلامتی وجود اقدس شهریار دادگستر و علیاحضرت شهبانوی گرامی و ولعهد عزیز و خاندان جلیل پادشاهی پهلوی و دوام آئین شاهنشاهی ۲۵۰۰ ساله ایران زمین را از درگاه پروردگار مسئلت مینماید . در اینجا لازم است به استحضار نمایندگان محترم ملت برسانم که در دوران شکوفان انقلاب شاه

و ملت سمنان هم گام با سایر شهرهای ایران در کلیه زمینه های فرهنگی - بهداشتی - درمانی - آموزشی - رفاهی ، اجتماعی - شیروخورشید - بیمه های اجتماعی پیشرفتهای مهم و چشم گیری نموده است که در اجرای اوامر مطاع مبارک همایونی و بهره گیری از پدیده های شکوفان انقلاب شاه و ملت است که افتخار اجرای آن نصیب دولت خدمتگزار حزبی هم مسلک جناب آقای هویدا نخست

علیاحضرت از روستای صوفی آباد که در ۲۳ کیلومتری سمنان است و مقبره شیخ علاءالدوله بازدید بعمل آوردند و از آنجا عازم کتابخانه سمنان و کانون فکری کودکان و نوجوانان که یکی از موفق ترین کتابخانه های کانون در پرورش ذوق و استعداد کودکان است دیدن فرمودند - در این کتابخانه نقاشی های زیبایی که بدست کودکان کشیده شده بود مورد بازدید قرار گرفت همچنین دو دیپلم بین المللی دو نفر از کودکان که در دو نمایشگاه بین المللی نقاشی برزیل و ژاپن برنده جوایز بین المللی شده بود مشاهده فرمودند و دو جوان خوش ذوق و با استعداد را مورد تفقد و مرحمت قرار دادند سپس بمركز رفاه خانواده سازمان زنان و مهد کودک تشریف فرما شده و قسمتهای مختلف آنرا مورد بازدید قرار دادند هم چنین در خانه تعاونی جوانان سمنان که مدیران فردای کشور عزیزمان بوده و در سازندگی جامعه فردا دخیل و سهم میباشند بازدید بعمل آوردند .

بعضی مبارکشان رسید که چشم امید مردم این سامان به عنایات خاص علیاحضرت و مراتب عطف و شفقت شهبانوی گرامی ایران است و امروز برای شهر سمنان آغاز دوران نوین و درخشنده ای در تاریخ این شهر است و خاطرات شیرین مسافرت علیاحضرت شهبانوی گرامی ایران به سمنان فراموش نشدنی است .

مبارزات مردم این شهر در طی تاریخ تجلی گرا

وزیر گردیده است ضمناً این راهم باید بعرض برسانم که جناب آقای نخست‌وزیر از بخش سنگسر و شه میرزاد که در ۲۴ کیلومتری سمنان است بازدید بعمل آورده و بمیان مردم رفته و به تقاضای يك آنها رسیدگی و دستورات لازم صادر نمودند و یکی از مردان خیر سنگسر آقای هژبریزدانی تعهد نمودند که به میمنت تشریف فرمائی علیاحضرت شهبانو به سمنان هزینه واحداث و نگاهداری يك کتابخانه کودک يك دبیرستان دخترانه و يك آموزشگاه شبانه روزی حرفه‌ای را در سنگسر نقل نمایند.

در خانمه از موقع استفاده نموده تقاضای اهالی سمنان را بطور مختصر در اینجا بعرض میرساند.

- ۱- يك بیمارستان ۱۵۰ تختخوابی که جناب آقای دکتر خطیبی قول آنرا قبلاً داده‌اند تقاضا دارد در این امر تسریع بعمل آورند ۲- يك آسایشگاه برای کودکان معلول ۳- آب مشروب سمنان که بسا لوله کشی از آب کاهش شه میرزاد به سمنان این مشکل مرتفع خواهد گردید ۴- تکثیر آب زراعتی (احسنست).

رئیس - آقای دکتر کفائی بفرمائید.

دکتر کفائی - جناب آقای رئیس نمایندگان ارجمند، در چند روز گذشته که جهت بازدید از حوزه انتخابیه و تشریف باستان قدس رضوی مشهد بودم. با نهایت تأسف و تأثر با تعطیل حوزه علمیه مشهد روبرو شدم و اطلاع یافتم که در قم نیز مراجع تقلید از حضور در جلسات درس خودداری فرموده‌اند، و این بعنوان اعتراض به تصمیمی است که برای اعدام ۵ نفر روحانی شیعه در همسایگی ما، عراق گرفته شده است (صحیح است).

همه این اعتراضها و هم تلگرافهایی که از طرف مراجع تقلید بعنوان رهبران و علمای کشورهای اسلامی مخابره شده است از نگرانی روز افزون مسلمانان نسبت به بدرفتاری و بی‌احترامی به بزرگان دین ریشه میگیرد (صحیح است).

نباید فراموش کرد که مسلمانان در طول تاریخ همواره غمخوار و غمگسار هم بوده‌اند و این به ویژه در نزد ما ایرانیان مسلمان جلوه بیشتری دارد، چون همدردی

و کمک به نوع بشر در سرشت ما و از اعتقادات باستانی ما میباشد (صحیح است). در ارتباط و نزدیکی و یگانگی ما مسلمانان همین بس که هیچگاه این خانواده بزرگ که دنیای اسلام را تشکیل میدهد نسبت به حال همکیشان خود بی تفاوت نبوده‌اند بویژه که از عالم روحانیت و از پیشوایان دین هم باشند (صحیح است).

به همین مقیاس نگرانی عمیقی که در چند روز اخیر در دل همه ایرانیان مسلمان و مراجع مذهبی ریشه گرفته است جادارد که مورد توجه بسیار قرار گیرد. و مابعداً ایرانی یعنی اهل بزرگترین جامعه شیعه جهان نمیتوانیم نسبت باینگونه رویدادها بی‌اعتنا باشیم و در حالیکه عالم روحانیت و همه مسلمانان جهان به ویژه شیعیان در انتظارند که باین روش خانمه داده شود. بجاست که همگی يك صدا شده و آرزو کنیم که ریشه این بی‌عدالتی‌ها یکسره خشک شود و در زمانی که عالم اسلام بیش از هر موقع نیاز به همبستگی و وحدت دارد از داخل گرفتار چنین ماجرای اسفناکی نشود. (صحیح است)

در اینجا و در دنباله انعکاس نگرانی‌هایی که جامعه روحانیت و عالم تشیع را فرا گرفته است به نقش سازنده و پویای ایران که از درایت و تدبیر و اعتقاد قلبی رهبر ایران بمبانی اسلام ریشه می‌گیرد شایسته است سرمشقی باشد تا آنانکه تفرقه در وحدت اسلامی را موجب می‌شوند از این نقش رهبری‌پندگیرند و در خدمت آرمانهای مغایر مصالح مسلمانان در نیایند. (صحیح است - احسنست)

ایران، بفرمان رهبر عالیقدر خود که همواره پشتیبان و مدافع مسلمانان بوده‌اند و چون يك مسلمان معتقدگام‌های مؤثری در جهت تحکیم اساس برادری مسلمانان برداشته‌اند، همواره در روزهای سخت در کنار برادران مسلمان خود بوده است و این هم گامی در تمام جهات چه در فعالیت‌های دیپلماتیک و چه در هنگامی که دیگر لازم می‌آمده نشان داده شده است. (صحیح است)

در کنار دیپلماسی ایران که هم گام و هم صدا با اعراب در پیکار با دشمن بوده است، اعتبارهای ویژه‌ای که ایران برای نوسازی و ترمیم نقاط جنگ زده مصر و

سوریه در نظر گرفته تجلیل همه جهانیان خاصه برادران عرب مارا برانگیخته است.

هم اکنون برادران سوری و مصری ماسکه در بیمارستانهای تهران معالجه می‌شوند خود مؤید این نظر است که شاهنشاه ایران بزرگترین و مؤثرترین پشتیبان اعراب و همه مسلمانان بوده‌هستند. در هفته‌ای که گذشت روزنامه لوسوار چاپ بیروت در مقالات پی در پی و مفصل نقش ایران را بررسی کرد و در یکی از همین مقالات بود که نویسنده با ستایش فراوان نوشت: ایران قسمتی از درآمد خود را در جهت کمک به برنامه‌های عمرانی و توسعه اقتصادی در کشورهای عربی بکار انداخته است و زبان به تجلیل از این روش انسانی گشود اینها تمام از اعتقادات عمیق ایرانیان به حفظ همبستگی اسلامی مایه می‌گیرد و در این زمان و در موقعی که به پشتوانه همین همبستگی برادران عرب ما در صحنه بین‌المللی جایی درخور خود اشغال میکنند، آیا شایسته است که در همسایگی ما عراق، حکم اعدام چندین تن از روحانیون صادر شود؟ و آیا این نگرانیها که در دل همه شیعیان جهان نشسته است و انعکاس آن را در این چندروزه در ایران دیده‌ایم، در جهان منعکس نخواهد شد؟ آیا این همه باز دولت عراق را به تفکر و انخواهد داشت که از این روش دست بردارند؟ سخنانم را با انزجار بسیار از روش دولت عراق که وحدت اسلامی را متزلزل می‌سازد به پایان می‌برم، با این انتظار که پیشوایان دینی ماسکه در حوزه‌های علمی عراق در راه خدمت به آرمانهای اسلام و تعلیم احکام الهی مشغولند از گزند بلیات مصون باشند. (احسنست - احسنست).

امام‌مردوخ - بیانات جنابعالی مورد تأیید تمام روحانیون ایران است نه تنها شیعیان بلکه اهل تسنن هم مراتب انزجار خود را نسبت باین اعمال غیر انسانی ابراز میدارند (احسنست).

۳- تصویب صورتجلسه قبل

رئیس - نسبت بصورت جلسه دهمه گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه تصویب میشود.

۴- بیانات آقای امیرعباس هویدا (نخست‌وزیر) هنگام تقدیم لایحه اصلاحی بودجه سال ۱۳۵۳ و بودجه سال ۱۳۵۲ کل کشور

رئیس - وارد دستور می‌شویم جناب آقای نخست‌وزیر فرمایشی دارید بفرمائید.

امیرعباس هویدا (نخست‌وزیر) - جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی خانمها - آقایان.

در کمال مسرت بهنگامی که درست ۳ ماه و ۲۰ روز بیپایان سال مانده است بودجه سال ۱۳۵۴ کل کشور و نیز بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۳ همراه با سند تجدیدنظر در اعتبارات برنامه پنجم عمرانی و ابه مجلس شورای ملی تقدیم میدارد. (احسنست)

واقعیت مسلمی است که ملت ایران طی سالهای دهه انقلاب عادت کرده است و بحق انتظار دارد دولت هر سال بودجه‌ای ارائه دهد که در مقام مقایسه بسا بودجه سال گذشته عظیم‌تر و بلحاظ هدفها و مقاصد انقلابی و بزرگی که برابر مافزار گرفته اند گره گشا تر و راهیاب‌تر باشد.

اینک بانهایت سرافرازی و شادمانی باستحضار میرساند بودجه اصلاحی سال ۱۳۵۳ و بودجه سال ۱۳۵۴ کل کشور واجد چنین صفاتی است.

در این موقع که بودجه کل کشور تقدیم مجلس شورای ملی میشود لازم است به بینیم وضع عمومی دنیا چگونه است و اقتصاد ما چه راهی را می‌پیماید:

امروز جهان صنعتی دچار رکود یا حداقل کندشدن رشد اقتصادی است، بیکاری چون شیخی هولناک بر بسیاری از کشورهای جهان سایه افکنده و بحرانهای سخت تاروپود جوامع مختلف را مورد تهدید قرار داده است. شك نیست که این وضع ناشی از نابسامانی‌های متعدد اجتماعی و اقتصادی است که از سالها قبل آغاز گشته و اینک باوج خود رسیده است.

قیمت کالاها و خدمات که از مدتها پیش در کشور های پیشرفته باشتابی سرسام آور رو با افزایش گذاشته بود هنوز در مورد بسیاری از کالاها سیر صعودی خود را طی میکند اما نوسانات شدید پولی و وضعی ناپایدار در بازارهای جهانی پول پدید آورده است بدان حد که کارشناسان و سازمانهای تخصصی مالی در پیدا کردن راه

حلهای مؤثر دچار سرگردانی هستند و در نتیجه عدم توازنهای بیسابقه‌ای در وضع مبادلات ارزی کشورها بوجود آمده است که علت اساسی آنرا در نساتوانی کشورهای صنعتی در مهار کردن تورم در داخل کشورهای خود باید جستجو کرد.

حال به بینیم در چنین شرائطی وضع مسا در ایران چگونه است؟ بودجه دو ساله حاضر خود به تنهایی نماینده پیشرفت‌ها و تلاشهای چشمگیری است که در کشور ما بخاطر ادامه سریع توسعه اجتماعی و اقتصادی بعمل می‌آید و آینده‌ای بس درخشان و امید بخش در برابر ملت ایران تصویر می‌کند.

افزایش فرصت‌های شغلی حتی بیش از حدیکه بتوانیم جوابگوی آن باشیم - تأمین درآمد و رفاه بیشتر برای همه گروه‌های اجتماعی - آموزش و بهداشت رایگان - بسط خدمات رفاهی گوناگون از مشخصات وضع کنونی ما است که بنحو درخشان طلیعه عصر طلائی تمدن بزرگ را برابردیدگان مامجم می‌سازد. (صحیح است)

پیش از نظر به هدفها و خط مشی‌های لایحه بودجه لازم به یادآوری میدانم که یکی از امتیازات برجسته نظام جدید بودجه‌ای که از سال قبل مورد عمل قرار گرفته این است که زمان تقدیم بودجه اصلاحی هر سال را با زمان تسلیم بودجه سال بعد مقارن ساخته است و در نتیجه لایحه بودجه هر بار تصویر روشنی از برنامه مالی و عملیاتی دولت را بنمایندگان ملت ارائه میدهد و در عین حال با ایجاد انعطاف کافی بین دو سال مالی به دستگاههای اجرایی این امکان را می‌بخشد تا بموقع خود را برای ایفاء مسئولیت‌ها و اجرای برنامه‌هایی که برای سال آینده مالی در نظر گرفته‌اند آماده سازند و تعهدات لازم را برای تحقق طرحهای مختلف با اطمینان خاطر و قدرت تمام بمرحله اجراء در آورند.

این مشخصات باضافه امتیازات دیگری که بر چنین نظام بودجه‌ای مترتب است و از جمله حصول امکان هماهنگی هر چه کاملتر بودجه جاری و عمرانی و ترسیم هر چه دقیق تر خطوط مالی مؤسسات و شرکت‌های دولتی و طبعا حصول امکان ترسیم نمودارهای جامع از برنامه‌ها

و طرح‌های خاص ناحیه‌ای و اعتبارات استانی مجریان امور را نه تنها از عملیات زائد و دوباره کاریهای زاینبار رها می‌سازد بلکه موضع آنها را در قبال مسئولیت‌های خطیر و روزافزون خود معین و معلوم میدارد. با توجه باین نکات است که بودجه سال ۱۳۵۴ را با ارقام و هدفهای بزرگ و سیاستها و خط مشی‌هایی که در آن منظور نظر قرار گرفته است همچون آینه تمام نمائی برابر خود می‌بایم که بروشنی تمام شکوفائی چشم گیر و پیشرفت‌های وقفه ناپذیری را که تحت رهبری‌های داهیان شاهنشاه آریامهر در تمام زمینه‌های اقتصادی و اجتماعی نصیب کشور ما گشته است، منعکس می‌سازد. این برنامه‌ها بطور احسن انجام گرفته و امیدواریم ادامه یابد (صحیح است - احسن)

با يك مقایسه اجمالی میان بودجه‌ای که اینک تقدیم مجلس شورای ملی میشود و بودجه سال گذشته میتوان دریافت که حرکت انقلابی کشور ما تاجه پایه سریع و متحول و استثنائی بوده است (صحیح است). در این مورد فقط کافیست که به ارقام توجه کنیم و بودجه کل کشور در سال ۱۳۵۲ را که بالغ بر ۷۸۵ میلیارد ریال میشد با رقم ۲/۴۴۵ میلیارد ریال بودجه کل کشور در سال ۱۳۵۴ قیاس کنیم که در نتیجه ملاحظه خواهیم کرد که میزان آن از ۳ برابر هم تجاوز کرده است.

بنده در سالهای گذشته در این فرصت که عریضی در مورد بودجه می‌کردم بودجه‌مان را مثلا با کشورهای بزرگ آسیا مثل هندوستان مقایسه میکردم ولی امروز افتخار دارم - خانم‌ها و آقایان که بودجه‌مان را با بودجه کشور آمریکا مقایسه کنم، بودجه ایران در سال ۱۳۵۴ حدود ۳۵ میلیارد دلار است و بودجه آمریکا در سال آینده ۳۰۰ میلیارد است، یعنی بودجه ایران با يك جمعیت ۳۰ میلیونی از یکدهم بودجه آمریکا بیشتر است، این نماینده پیشرفت ایرانی است که بودجه خودمان را با مترقی‌ترین کشورهای دنیا مقایسه می‌کنیم.

در اینجا لازم است این توضیح داده شود که چون بودجه‌ها از سال گذشته بر اساس دو ساله تنظیم میگردد و با توجه به پیشرفت برنامه‌ها در بودجه سال جاری تجدید نظر میگردد لذا بزرگترین جهش‌ها در بودجه‌های سال

درصد تعلق به این منبع دارد بطوریکه میدانیید ما بارهبری شاهنشاهی می‌توانیم بادر آمدنفت برنامه‌های بیشتر و بهتر و محکمتری انجام بدهیم (احسن).

از طرف دیگر بدنبال سیاست رفاهی دولت در جهت تعدیل هزینه زندگی در مالیاتهای غیر مستقیم تجدید نظرهای اساسی بعمل آمده است.

در مورد مالیاتهای مستقیم انتظار می‌رود علیرغم معافیت‌هایی که نسبت به درآمدهای پائین اعطاء گردیده است با اقداماتی که در جهت بهبود نحوه عمل دستگاه‌های وصولی بعمل می‌آید رقم درآمد از این بابت از رشد قابل توجهی برخوردار گردد.

دست آوردهای ماطی همین یکسال گذشته چه در قلمرو امور داخلی و چه در پهنه مناسبات بین المللی چندان پر دامنه و پروسعت بوده‌اند که ذکر فهرست واریکات آنها نیز بر حذر از هر گونه مبالغه ساعتها وقت می‌گیرد. طی یکسال گذشته در پی پیروزیهای افتخار آمیز نفتی و تحقق یکی از برجسته ترین آرمانهای ملی ما یعنی احراز حق مالکیت و حاکمیت مطلق بر منابع و صنایع نفت و در نتیجه افزایش چشم گیر درآمدهای ملی در این گذرگاه - زمینه‌های گسترده تری بسود شکوفائی باز هم بیشتر و تحکیم بنیادهای اقتصاد ملی و استقرار مناسبات عدالت آمیز اجتماعی مقابل مآقرار گرفت.

تمام این مطالب در گزارش‌هایی که تقدیم حضورتان میشود قید شده و انتظار دارم خانمها و آقایان با دقت آنرا بخوانند و اگر نظری هم دارند بفرمایند و ما هم پاسخ‌های لازم را خدمتان عرض خواهیم کرد.

یکی از بزرگترین رویدادهائی که طی سال گذشته همگان ناظر آن بودیم تجدید نظر در برنامه پنجم عمرانی و افزایش حجم اعتبارات آن به بیش از دو برابر برنامه اولیه بود که به تنهایی میتواند مبین رشد سریع و جهشهای بلند جامعه ما بسوی هدفهای عظیم اقتصادی و اجتماعی در مقیاسهای جهانی باشد، زیرا این تجدید نظر بهنگامی لازم آمد که هنوز مرکب برنامه تنظیم شده نخستین خشک نشده بود ولی افزایش بی سابقه درآمدهای نفتی و حصول زمینه‌های ممتاز در قلمرو همکاری‌های بین المللی ایجاب

جاری منعکس میشود. برای نشان دادن صحت این مدعی میتوان رقم بودجه کل کشور برای سال ۵۳ که پارسال تقدیم قوه مقننه شد و رقم آن ۱۰۸۶ میلیارد ریال بود را با رقم بودجه اصلاحی سال ۵۳ که اینک تقدیم میشود و رقم آن ۲۰۸۱ میلیارد ریال است مقایسه نمود. بنابراین می‌توان انتظار داشت که در موقع تقدیم بودجه اصلاحی سال ۵۴ هم با چنین جهشی مواجه گردیم.

بدیهی است چون بودجه سال ۵۳ که رقم هایش را عرض کردم و تصویب فرموده‌اید با بودجه‌ای که در این اصلاحیه تصویب می‌فرمائید فرق زیادی کرده، یعنی ۲۰٪ بیشتر شده و امیدوارم موقعی که بودجه سال ۱۳۵۵ را در سال آینده تقدیم می‌کنیم - بودجه سال ۵۴ هم اصلاح خواهد شد و با ارقام بیشتری خواهد بود که مسلماً اگر آن موقع هم با بودجه کشورهای دیگر مقایسه کنیم باز ده درصد بیش از این خواهد بود.

ارقام بودجه کل کشور برای سالهای ۱۳۵۳ و ۱۳۵۴ به ترتیب ۲۰۸۱ و ۲۴۴۵ میلیارد ریال میباشد که در آن بودجه عمومی دولت شامل هزینه‌های جاری و سرمایه گذاری برای امسال و سال آتی به ترتیب به ۱۶۰۳ و ۱۷۸۹ میلیارد ریال بالغ میگردد.

سهم بخش‌های مختلف از بودجه عمومی دولت معرف اولویت‌های تعیین شده برای بخش‌های مزبور بوده و شرح زیر میتوان ارائه داد:

امور عمومی	۱۰ درصد
امور دفاعی	۲۸ درصد
امور اجتماعی	۱۸ درصد
امور اقتصادی	۲۴ درصد
هزینه‌های متفرقه و دیون و بهره	۷ درصد
بازپرداخت وامها	۳ درصد
سرمایه گذاری در خارج از کشور و وامها و کمکهای خارجی	۱۰ درصد

در بودجه حاضر اتکاء اصلی دولت از نظر منابع درآمد کمکان به درآمد نفت میباشد. بطوریکه از کل درآمد در سالهای ۵۳ و ۵۴ که رقم آنها به ترتیب ۱۰۵۴۹ و ۱۷۷۳ میلیارد ریال میباشد به ترتیب ۸۷ درصد و ۸۲

کرد که سه سال ونیم قبل از پایان دوره اجرائی برنامه در آن تجدید نظر کلی بعمل آوریم .

هنوز چیزی از تصویب برنامه عمرانی پنجم در مجلس شورای ملی نگذشته بود که این برنامه را مورد تجدید نظر قرار دادیم و باراهنمائی هائی که شاهنشاه فرمودند با قدمهای بلندتر و محکمتری به هدف نزدیک شدیم. (احسن)

این برنامه هم ارقامش باز تغییر خواهد کرد ولی امروز تقدیم مجلس میشود تا پس از ملاحظه و مذاقه تصویب بفرمایند تا ما بتوانیم در سال ۵۴ با سرعت بیشتر برنامه های جدیدی را که منظور شده عملی کنیم در این تجدید نظر

برای اولین بار محدودیت های مالی و ارزی که همواره دست و پاگیر برنامه ریزان بود اجازه نمیداد که با قدمهای

سریع جلو برویم ازین رفت؛ امداد مقابل، مابا اشکالات جدیدی مواجه شدیم، وقتی میگویم اشکالات جدید

این بآن معنی نیست که دولت خدمتگزار شما هراسی از این اشکالات دارد نخیر این اشکالات هست و این دولت

متکی به حزب ایران نوین در مدت ۱۱ سال آنچنان خدمت کرده که کسی نتواند ادعا کند که بهتر از این میشود کار

کرد مسئله مهم برای ما مسئله نیروی انسانی است نمیشود بجا براد گرفت که چرا نیروی انسانی کم دارید

چون جمعیت کشور ما ۳۲ میلیون نفر است ممکن است بجا اعتراض کنند که چرا ۴۰ میلیون نفر نیستیم بهر حال دولت

حزب ایران نوین در این کار مقصر نیست پدران و مادران مادر چهل پنجاه سال قبل مقصر هستند پدران و مادران

افراد اکثریت و افراد اقلیت فرق نمی کند ولی با تمام اینها مادنبال نیروی انسانی هستیم و چه بسا با همین کمبود

نیروی انسانی برنامه های تنظیم خانواده را دنبال کنیم چون منظور این نیست که ماقط نیروی انسانی داشته باشیم ماباید ایرانی مرفه که بتواند از عالی ترین سطح زندگی برخوردار باشد داشته باشیم. (احسن) نه آن ایرانی که میلیونها نفر باشند ولی زندگی شان مثل زندگی افراد قرون گذشته باشد بهر حال بنده کمبود هارا عرض می کنم :

۱- کمبود نیروی انسانی به ویژه نیروی انسانی متخصص

۲- کمبود ظرفیت واقعی و بالفعل تأسیسات زیر بنائی مانند: بندر - شبکه راهها - راه آهن .

۳- محدودیت تولید انواع انرژی .

۴- محدودیت عرضه مصالح ساختمانی و سایر کالاهای سرمایه ای مورد نیاز طرحهای عمرانی .

مسئله بجا براد میگیرند که سیاست دولت در کار ساختمان درست نیست بدون توجه باینکه در عرضه مصالح ساختمانی ما محدودیت داریم و هستند کسانی که معتقدند میشود کار ساختمانی را بدون مصالح ساختمانی انجام داد اگر

چنین نظریه ای درست است بجا هم بگویند تا از آن نظریه استفاده کنیم، اگر تکنولوژی جدیدی هست که میتوان خانه را بدون آجر و سیمان درست کنیم ما کاملاً

آماده هستیم که از آن تکنولوژی استفاده کنیم مانع صبی نداریم و تا آنجا هم که خانمها و آقایان مستحضر هستند در مورد انجام طرحهای عمرانی از لحاظ مصالح

ساختمانی اشکالاتی داشتیم که انجام بعضی طرحها را در بعضی نقاط به تأخیر می انداخت، این اشکالات را هم تا حدودی مرتفع کردیم. (احسن)

با توجه به این عوامل محدود کننده و با در نظر گرفتن قدرت جذب اقتصاد ایران - حجم کل سرمایه

گذاری دولت و بخش خصوصی حدود ۴/۶۹۸ میلیارد ریال تعیین شده که نسبت به برنامه پنجم نخستین بیش از

دو برابر افزایش یافته است، این که می گوئیم برنامه پنجم نخستین و برنامه پنجم دوم چه بسا که برنامه پنجم

سوم هم داشته باشیم و این برای این است که امکانات این مملکت و انتظارات این ملت فعال و فداکار روز

بروز بالاتر می رود و ما هم سعی می کنیم با سرعت بیشتر جلو برویم تا با آنها برسیم (احسن) .

از این مبلغ که عرض شد حدود ۳/۱۱۸ میلیارد ریال بوسیله دولت و حدود ۱/۵۸۰ میلیارد ریال توسط بخش خصوصی سرمایه گذاری خواهد شد . باید توجه داشت که حدود ۱۸۰ میلیارد ریال از سرمایه گذاری

بخش خصوصی را دولت از طریق بانکهای تخصصی و از محل اعتبارات عمرانی تأمین خواهد نمود .

انتظار می رود با اجرای این برنامه تولید ناخالص

خود دانسته است و میداند بخاطر تأمین رفاه گروههای کم درآمد هر اقدامی را که مؤثر و مفید می شناسد با بهره مندی از منابع جدید درآمد نفتی بعمل آورد .

در تأمین این نیازها دولت با تنظیم و اجرای یک برنامه جامع اقتصادی و مالی که تلفیقی از سیاستهای بازرگانی و برنامه های تولیدی است اقدامات گوناگونی انجام داده است که اهم آنها عبارتند از :

الف - در مورد قیمتها :

سیاست دولت در زمینه قیمتها مبتنی است از یک طرف بر حمایت شدید از مصرف کننده و از سوی دیگر ایجاد

شرایطی که موجبات رشد سریع تولیدات کشور فراهم شود - برای نیل بدین منظورها این اقدامات انجام گرفته است :

۱- تثبیت قیمت کالاهای اساسی مورد نیاز مردم از طریق ایجاد صندوق حمایت مصرف کننده .

۲- تجدید نظر در قیمت بسیاری از محصولات کشاورزی و دامی از قبیل چغندر - چای - گوشت - گندم

دانه های روغنی با تأکید بر این هدف که اینگونه احتیاجات در آینده کلاً در خود کشور تهیه شود و درآمد کشاورزان

افزوده گردد . ما برای اینکه بتوانیم بین درآمد روستائین و شهر

نشین تعادلی ایجاد کنیم و این درآمدها را هم نزدیکتر کنیم اجباراً ما محصولات کشاورزی خودمان را قیمت

بالاتری باید بخریم و در واقع این میرود به جیب زارعین و کشاورزان این مملکت و از طرف دیگر اگر دولت

برای رفاه ایرانیان میخواهد قیمت هارا در حدی تثبیت کند میتواند با کمکی که از صندوق دولت میکند کمک

لازم را به بعضی از اجناسی که مورد علاقه و مورد احتیاج مردم هست بکند - البته ما دستگاهی داریم که این نوسانات را بسنجد و قیمت های

داخلیمان را با این نوسانات هم آهنگ کند و باید عرض کنم که دولت هر گونه احتیاجی که در مورد مواد غذایی باشد تأمین می کند ما برای امسال و سال ۵۴ حدود ۲/۵۰۰ (دو میلیارد و پانصد هزار) تن گندم و ۲۸۰ هزار تن روغن سفارش داده ایم که مقدار زیادی رسیده و بقیه تیز خواهد رسید و گذشته از اینها مقراردادهای طولی المدتی

ملی بقیمت های ثابت سال ۱۳۵۱ با رشدی معادل ۲۵/۹ درصد در سال بطور متوسط از حدود ۱/۱۶۵ میلیارد ریال در سال ۱۳۵۱ به حدود ۳/۶۸۶ میلیارد ریال در سال

۱۳۵۶ افزایش بیابد و در نتیجه تولید ناخالص ملی سرانه از حدود ۵۵۶ دلار در سال ۱۳۵۱ به قیمت های ثابت همین سال به حدود ۱/۵۲۱ دلار برسد .

طی این دوره رشد ارزش افزوده بخش نفت بطور متوسط ۵۱/۵ درصد و صنایع و معادن ۱۸ درصد - خدمات ۱۶/۴ درصد و کشاورزی ۷ درصد در سال

مورد نظر قرار گرفته است . در تصویری که از اقتصاد پرتحرک و شکوفان کشور

به نمایندگان محترم عرضه شد موضوع مشارکت روز افزون گروههای مختلف جامعه در بهره گیری از

نتایج توسعه اقتصادی و اجتماعی ایران مورد توجه همه جانبه قرار دارد . نمونه ای از این تحول عظیم اقتصادی و اجتماعی

سرعت فوق العاده افزایش تقاضا در مقابل بسیاری از کالاها است بطوریکه میزان این تقاضا برای بسیاری

از کالاهای مصرفی تا ۴۰ درصد افزایش را نشان میدهد در اینجا باید خدمت خانمها و آقایان عرض کنم

که اگر شهروبر امسال را با شهروبر پارسال مقایسه کنیم مصرف گوشت در تهران صد درصد بالا رفته و مصرف شکر

۱۸ درصد و مصرف روغن نباتی ۴۰ درصد، آلآن در اینجا ارقام دیگری هم منظور شده که بخدمتتان عرض خواهم

کرد تا ببینید ارقام تا چه حدودی بالا رفته است ما از بالارفتن مصرف گله نمیکنیم و دولتی نیستیم که بگوئیم مصرف را پائین بیاوریم تا اعتدالی در اقتصادمان

بوجود بیاوریم - بلکه اعتدال را طوری بوجود می آوریم که ملت ایران زندگی بهتر و مرفه تری داشته باشد در واقع

زندگی بهتر برای همه داشته باشیم و این است نشان دهنده زندگی بهتر (احسن - احسن) والبتّه دولت وظیفه خود دانسته است و میداند که در جهت پاسخگویی به این نیاز در سراسر مملکت مجاهدت نماید و بمنظور حفظ حقوق مصرف کنندگان کوشش کند تا سطح قیمتها علیرغم موج تقاضا در سطح معقول ثابت بماند . در تحقق چنین سیاستی دولت همچنان وظیفه

را با بسیاری از کشورها بامضاء رسانده ایم تا همیشه منبع مواد غذایی و منابع مختلف و مطمئنی داشته باشیم چون بنده نمیدانم در آینده چه حوادثی بوجود خواهد آمد ولی بهر حال ما نخواهیم گذاشت ایرانی بدون گوشت پور و روغن و نان و شکر باشد (احسن) دولت ایران از خزانه و با پول خود سفارشات داده و قرارداد مالی با کشورهای سوسیالیستی بسته است که ضمن آن مقدار زیادی مواد غذایی منظور شده و قراردادهایی با کشورهای استرالیا منعقد کرده چند روز دیگر خودم با دولت کانادا قرارداد خواهم بست و ما باید اطمینان داشته باشیم که تمام اجناس را بایران میرسانیم و آنها را نگهداری می کنیم تا هیچگونه اشکالی در آینده نداشته باشیم و اینها را دولت انجام داده است (احسن) البته هر کس علاقه دارد احتکار بکند بگذارید بکند ما اینقدر جنس داریم که اگر کسی بخواهد احتکار کند باز هم داشته باشیم مضافاً بر اینکه روزی چند تن مرغ و تخم مرغ نیز وارد فرودگاه تهران می شود که اگر بروید می بینید که چقدر آنجا صندوق وارد شده است و اغلبشان بسته های مرغ و تخم مرغ است که وارد می شود تا هموطنان در کمال رفاه باشند و اگر کسی غرغری کند مانعی ندارد ماسعی خودمان را برای رفاه بیشتر می کنیم (عباس میرزائی قربان همه بشما علاقه دارند و کسی غرغری نکند). یکی از سیاست هائی که دولت دنبال می کند برای اینکه بتوانیم یک شبکه وسیع توزیع داشته باشیم باید عواملی که در وسط است و واسطه بین زارع و مصرف کننده است تا آنجا نیکه لازم باشد از بین ببریم و ما تقاضای کنیم اصناف همینطور که این چند ماه سعی کردیم کنترل بیشتری روی قیمت ها داشته باشند ، ولی دولت بموقع خود با باز کردن این مغازه های تعاون شهروستا کنترل بیشتری روی بعضی قیمت ها خواهد داشت .

۳- تجدیدنظر در قیمت کالاهای صنعتی متناسب با تغییر قیمت مواد اولیه صنعتی در بازارهای جهانی.

۴- اجرای برنامه ضربتی واردات انواع مواد غذایی و ذخیره سازی آنها بمنظور تأمین احتیاجات کشور تا پایان سال آینده .

۵- انعقاد موافقتنامه های بلند مدت با کشورهای

خارجی بمنظور حصول اطمینان در امکان تأمین احتیاجات کشور برای مواد غذایی و کالاهای اساسی دیگر.

در این مورد می توانم از خرید :

تن گندم	۲/۵۰۰/۰۰۰
تن روغن	۲۸۰/۰۰۰
تن شکر	۴۲۰/۰۰۰
تن برنج	۳۰۰/۰۰۰
تن گوشت	۷۰/۰۰۰

و همچنین مبالغ قابل توجهی بنیر-مرغ-تخم مرغ ... یاد کنم که بخش مهمی از آنها هم اکنون وارد کشور شده است .

۶- تنظیم و اجرای برنامه های مؤثری بمنظور استقرار یک نظم کارساز در توزیع از مراکز شهرها تا عمق روستاهای کشور مانند برقراری شبکه نوین سراسری حمل و نقل و احداث تأسیسات لازم برای ذخیره سازی و نگهداری و پخش از قبیل سیلو - سردخانه و انبار .

ب - بموازات اقداماتی که در زمینه تأمین احتیاجات کشور از خارج بعمل آمده سیاست حفظ استقلال اقتصادی و نیل به خود کفائی نسبی چه در بخش کشاورزی و چه در بخش صنعت همواره در صدر برنامه های دولت قرار داشته است .

در زمینه صنعت - سیاست دولت کماکان در جهت حمایت از سرمایه گذاری و ایجاد شرائطی بوده است که موجبات هر چه بیشتر گسترش فعالیت در این رشته تأمین گردد .

صنایع و معادن :

حجم سرمایه گذاری در صنایع و معادن در سال جاری به ۹۷/۲ میلیارد ریال بالغ خواهد شد که ۲۲۶ در صد از سال گذشته بیشتر است و پیش بینی میشود که رقم آن در سال آینده به ۱۰۷/۶ میلیارد ریال بالغ گردد . بدین ترتیب انتظار می رود رشد صنعتی در سال جدید بحدود ۲۰ درصد برسد .

بمنظور نیل هر چه سریعتر به هدف اساسی در این راه یعنی تأمین استقلال اقتصادی - توجه دولت به گسترش سریع صنایع پایه - ذوب آهن - پتروشیمی - مس -

ماشین سازی - نفت و گاز و تولید هر چه بیشتر مواد اولیه و واسطه های در داخل کشور و همچنین صدور هر چه بیشتر کالاهای صنعتی معطوف بوده و اصولاً در نظر دولت توسعه صادرات کماکان در شمار مهمترین امور اقتصادی کشور قرار داشته است . یعنی ما از صادر کننده مواد اولیه بصادر کننده مواد ساخته شده تبدیل می شویم .

کشاورزی و دامپروری :

در اجرای هدف های برنامه عمرانی پنجم و تأمین رشد ۷ درصد ارزش افزوده بخش کشاورزی ، دولت در سال های ۱۳۵۳ - ۱۳۵۴ خواهد کوشید که تولیدات زراعی را ۶ تا ۸ درصد در سال افزایش دهد و بخاطر این منظور طرح های افزایش تولیدات زراعی و باغبانی از طریق تهیه و توزیع بذور کود و نهال و تهیه ماشین آلات کشاورزی و احداث انبارهای لازم در سطح ۱/۵ میلیون هکتار در سال جاری و ۱/۸ میلیون هکتار در سال آینده اجراء خواهد شد . همچنین برای حفظ و بهره برداری از جنگل و مراتع کشور طرح های توسعه و عمران جنگلکاری مناطق نزدیک به بحر خزر و نیز جنگل کاری های دیم و آبی و طرح های احداث راههای نفوذی و بهره برداری بمرحله اجراء در خواهد آمد - برای تأمین ۸ درصد رشد تولیدات دامی طرح های افزایش تولیدات دامی از طریق ایجاد واحدهای کشت و صنعت و مجتمع های شیر و گوشت و ایجاد مرغ داریهای صنعتی اجراء خواهد شد .

در مورد اعتبارات کشاورزی و دامپروری علاوه بر تنخواه گردانی که برای تهیه و توزیع بذر و کود و نهال و سموم ماشین آلات کشاورزی و تهیه آب در اختیار وزارت کشاورزی و منابع طبیعی قرار گرفته است و خواهد گرفت تا بتواند با تسهیلات فراوان به کشاورزان منتقل سازد نسبت به افزایش سرمایه بانک توسعه کشاورزی ایران و اعطاء اعتبار لازم به صندوق عمران مراتع و بانک تعاون کشاورزی ایران نیز اقدام خواهد شد : در زمینه کشاورزی باید عرض کنم که هیچگونه محدودیتی از لحاظ مالی برای سرمایه گذاری در کار کشاورزی نیست و نخواهد بود در این قسمت تصمیماتی گرفته شده و جزئیات تصمیمات مانیز روشن است .

برای قوام بخشیدن به زیربنای کشاورزی تقویت نظام تعاون و توسعه سازمان های خدماتی کشاورزی مورد توجه خاص قرار خواهد گرفت و سیاست مبتنی بر ایجاد تعاونی های تولید روستائی و شرکت های سهامی زراعی و تقویت تعاونی های روستائی و تعاونیهای کشاورزی و تضمین فروش محصول و گسترش آموزشهای تعاونی در کلیه سطوح نیز دنبال خواهد شد .

آبیاری :

در زمینه آبیاری ادامه ساختمان سد رضاشاه کبیر و سد قشلاق و سد لار و شروع عملیات ساختمانی سد های باهو کلات در بلوچستان که قرارداد آن هنوز امضاء شده و همین روزها امضاء خواهد شد و سد میناب و ادامه عملیات مربوط به بهره برداری از آبهای زیرزمینی و ادامه عملیات نصب دستگاههای تبدیل آب شور به شیرین اقداماتی قابل ذکر و تأکید است از لحاظ شبکه های آبیاری نیز باید یاد آور شد که در پایان سال ۱۳۵۳ در سطح ۱۶۷ هزار هکتار و در پایان ۱۳۵۴ در سطح ۳۵۲ هزار هکتار شبکه آبیاری آماده بهره برداری خواهد بود . برنامه آبرسانی بشهرها از نظر دور نمانده است و ادامه عملیات آبرسانی بشهر های مشهد ، بوشهر ، شیراز - بندرعباس و کنارک و چاه بهار و نیز آغاز عملیات آبرسانی شاهی و ساری و شیرگاه و زرباب و محمود آباد و شاهپور و بسیاری شهرهای دیگر از آنجمله اند .

درباره نیرو

با راهنمایی های داهیانه شاهنشاه آریامهر در برنامه پنجم عمرانی جهت گیریهای تازه ای بر سیاست انرژی و سوخت رسانی کشور بوجود آمد و بخصوص اقداماتی که در سالهای ۱۳۵۳ و ۱۳۵۴ بعمل می آید می تواند نقطه عطفی در سیاست انرژی ایران باشد . تاکنون نفت و فرآورده های نفتی تکیه گاه اساسی در تأمین سوخت در ایران بوده است . اینک با توجه به محدودیت نفت و نیازی که برای تبدیل آن به فرآورده های پتروشیمی و مواد پروتئینی وجود دارد با توجه به هدف های دراز مدت سیاست انرژی در کشور اقداماتی در چند جهت صورت گرفته است و خواهد گرفت .

استفاده از انرژی هسته‌ای، در مورد نیرو ما نمی‌توانیم فقط از نفت و گاز استفاده کنیم که هم قیمت افزوده آن بیشتر است و هم دنیا بیشتر بآن احتیاج دارد و ما می‌رویم دنبال انرژی هسته‌ای و همانطور که اطلاع دارید چندی قبل دو قرارداد با آلمان و فرانسه امضاء کرده‌ایم تا بتوانیم به آن رقم‌هایی که در مد نظر داریم برسیم و بتوانیم از ۲۳ هزار مگاوات برق هسته‌ای استفاده کنیم از لحاظ گاز هم سیاست‌هایی تنظیم شده و از منابع آبی هم که در اینجا ذکر شده استفاده خواهیم کرد.

- استفاده از گاز طبیعی

- استفاده از منابع آبی کشور برای تولید نیروی برق

- استفاده از انرژی‌هایی که تاکنون در ایران مورد

استفاده قرار نگرفته‌اند و انجام تحقیقات در زمینه بهره‌گیری از انرژی‌های خورشیدی؛ جزر و مد آب، جریان باد و حرارت زمین و امثال آن. اینها مسائلی است جدید ولی ما در بررسی این مسائل و حتی شرکت در تحقیقات آن مسائل داریم و قدم‌هایی نیز برداشته‌ایم که بموقع بعرض خانم‌ها و آقایان خواهد رسید.

اقدامات اساسی که در سال ۱۳۵۳ و سال ۱۳۵۴

در زمینه تأمین نیرو و سوخت کشور بعمل می‌آید بدین شرح است:

الف- در زمینه نفت

- احداث پالایشگاه‌های جدید در اصفهان و اهواز و توسعه پالایشگاه‌های شیراز و تهران.

- احداث خطوط لوله جدید نفت برای حمل نفت خام از مراکز تولید به پالایشگاه‌ها و حمل فرآورده از پالایشگاه‌ها به مراکز مصرف و توسعه جایگاه‌های فروش فرآورده‌های نفتی در سراسر کشور.

- توسعه انبارهای نفتی در سراسر کشور و توسعه تأسیسات سوخت‌گیری در فرودگاه‌ها و بنادر کشور.

گسترش فعالیت‌های اکتشاف و استخراج با توجه به اصل حفظ و نگهداری وضع مخازن نفتی کشور و بیشترین بهره‌گیری از مخازن نفتی با استفاده از تزریق مجدد.

ب - در زمینه گاز طبیعی

اکتشاف و توسعه منابع گازی

احداث خطوط لوله جدید گاز بخصوص خطوط لوله گاز قشم بندرعباس - سرچشمه و خط لوله سرخس - نکا. توسعه و ایجاد شبکه‌های گازرسانی در تهران - شیراز - اصفهان و اهواز و مشهد و روستاهای اطراف شاه‌لوله گاز.

پ - در زمینه برق

احداث نیروگاه‌های برق هسته‌ای.

ایجاد نیروگاه‌های حرارتی بزرگ با سوخت فسیلی

در بندرعباس - اهواز - مازندران.

ادامه ساختمان نیروگاه سد رضاشاه کبیر.

تکمیل نیروگاه‌های اصفهان - منجیل - مشهد و نصب مولدهای گازی و دیزلی بر حسب ضرورت.

احداث خطوط انتقال فوق فشار قوی ۴۰۰ کیلو ولت بین سدر رضاشاه کبیر و مراکز اهواز - امیدیه - اصفهان اراک - تهران و خط انتقال نکا - تهران.

احداث خطوط انتقال فوق فشار قوی ۲۳۰ و ۱۳۲ کیلو ولت بین مراکز تولید و مصرف و توسعه شبکه‌های توزیع.

توسعه و گسترش شبکه‌های توزیع برق در کلیه شهرهای کشور بر حسب نیاز و ضرورت.

عرضه نیروی برق در روستاها - تأمین برق روستائی در برنامه پنجم مقام والائی دارد زیرا بخصوص برق تغییرات بنیادی در روستاهای کشور پدید خواهد آورد. در تأمین برق روستائی هم به روستاهای اطراف شهرها و مراکز تولید و هم به مراکز حوزه‌های عمران روستائی و اقمار آنها توجه کافی مبذول خواهد شد.

البته برق سراسری ایران میتواند جایگزین این برقها شود چون ما نمیتوانیم منتظر باشیم که برق سراسری درست بشود هر وقت درست شد این موتورهارا بر میداریم و در جاهای دیگر از آن استفاده می‌کنیم و اگر بنده بخواهم تمام طرح‌ها را ذکر کنم ساعتها وقت میخواهد و اگر اینها را ذکر کردم برای آنها که معتقد هستند دولت در این چند سال چکار کرده است و در عرض سال چندین طرح بزرگ داشته است يك نمونه‌ای دادم چون مشت

نمونه خروار است این مشت هم نبود، از مشت هم کمتر بود امیدوارم دیگر از ما ایرادی نگیرند سندهائی که با بودجه تقدیم مجلستین می‌شود صفحاتش آنقدر زیاد است که شاید خانمها و آقایان وقت خواندن نداشته باشند اگر بعضی‌ها وقت مطالعه بیشتری داشتند بعضی‌ها کمتر ولی انصاف همه‌شما زیاد است و با انصاف باین بودجه نظر خواهید انداخت بنده علاقه دارم این بودجه را هر چه بیشتر مشکافی بکنید آنوقت همه‌تان موافق بادولت حزبی ایران نوین خواهید بود (احسنت)

در مورد حمل و نقل و ارتباطات:

توسعه و تجهیز شبکه‌های ارتباطی از اهم وظایفی است که در جهت رفع تنگناهای کنونی برعهده دولت خدمتگزار است. هدف از اجرای این برنامه توسعه و تجهیز بنادر کشور و افزایش کشتی‌راه‌ها و راه‌آهن بخصوص در مسیر دروازه‌های وارداتی و صادراتی و همچنین ارتباط سریع بین مراکز اصلی جمعیت و قطبهای کشاورزی و صنعتی و بازارهای عمده مصرف‌است.

از عملیات عمده‌ای که در این برنامه انجام میشود تهیه طرحهای اجرائی حدود ۲۹۰۰ کیلومتر راه اصلی آسفالت - ادامه و تکمیل ۲۵۰۰ کیلومتر راه اصلی آسفالت و شروع ساختمان حدود ۳۰۰۰ کیلومتر راه اصلی آسفالت جدید و تهیه طرح اجرائی حدود ۱۳۵۰۰ کیلومتر راه فرعی و ادامه و تکمیل عملیات اجرائی حدود ۴۰۰۰ کیلو متر راه فرعی دست اقدام را میتوان نام برد.

اگر اینها را با هم جمع کنید می‌بینید که راه‌هایی که برای رفت و آمد خودتان و مردم این مملکت ساخته شده سال بسال کیلومترش زیاد شده. در مورد جبران کمبود کامیون در سطح کشور و تسریع در امر تخلیه و بارگیری و حمل کالا در داخل کشور اقدامات لازم بعمل آمده و احتیاجات در این زمینه از هر جهت تأمین خواهد شد. کامیونهای لازم جهت حمل و نقل سفارش داده شده است و بنده خود با همکارانم رفته بودیم بندر بوشهر و در دوطرف جاده سیل کامیون بود که میرفت بطرف بندر شاهپور و اهواز و بر میگشت، خوب، تمام اینها نشان‌دهنده کارهایی است که میشود و اجناسی است که باین مملکت می‌آید، این اجناس وارد کارخانه می‌شود، شغل ایجاد می‌کند

و وسائل جدیدی ایجاد می‌کند برای رفاه بیشتر مردم. برقی کردن راه آهن خرمشهر - تهران و وصل کردن راه‌های دیگر، راه آهن کرمان و بندرعباس که دارد شبکه می‌شود، ساختن راه بین چاه بهار و بندرعباس که در دست اقدام است. مسلماً اینقدر ابعاد کارهایمان بزرگ شده که آن اهمیت لازم را برای شما ندارد ولی وقتی شما راه آهن بندرعباس را به سایر نقاط مملکت میرسانید این از نظر حمل و نقل اهمیت دارد، از لحاظ واردات و صادرات و توسعه بنادرمان اهمیت دارد اینجا باید بگویم که بندرعباس وارداتی خواهد داشت به حجم ۳۰ میلیون تن. توجه بفرمائید تمام اینها کارهایی است که ما انجام میدهیم و خواهیم داد. نگهداری راه‌های موجود را از نظر دور نداشته ایم که مرمت اساسی راه‌ها و تعمیرات آنها در طول حدود ۱۲۵۰۰ کیلومتر راه اصلی و حدود ۳۲۰۰۰ کیلومتر راه شنی در این جهت انجام میگردد. بمنظور جبران کمبود کامیون در سطح کشور و تسریع در امر تخلیه و بارگیری و حمل کالا در داخل کشور اقدامات لازم بعمل آمده و احتیاجات در این زمینه از هر جهت تأمین خواهد شد. در زمینه راه آهن تکمیل مطالعه و شروع ساختمان راه آهن دوخطی برقی بندرعباس - سیرجان و محور یزد - کرمان و نیز ساختمان راه آهن کمربندی جنوب تهران و برقی کردن راه آهن تبریز - جلفا و شروع به احیای خط آهن تهران - بندر شاهپور و تهران - تبریز در سزوحه اقدامات دولت خواهد بود.

افزایش ظرفیت بنادر بنحوی که بتواند جوابگوی جریان کالا از خارج بداخل کشور و بالعکس باشد مورد توجه خاص است. ادامه عملیات ساختمانی ۱۴ پهلوگیر و تأسیسات حمل سنگ و سیلوی غلات و عملیات شانزده پست اسکله جدید در بندر شاهپور، ساختمان مجتمع بندر جدید و تأسیسات حمل سنگ و معدن و سیلوی بندر عباس، ساختمان بندر جدید در چاه بهار و توسعه و تجهیز بنادر پهلو و نوشهر و همچنین تدارک کشتی‌های تجارتنی بمنظور توسعه کشتیرانی در سطح بین‌المللی از زمره اقداماتی است که در سالهای ۱۳۵۳ و ۱۳۵۴ بمرحله اجراء در خواهد آمد.

از کار حمل و نقل هوایی نیز غافل نمانده ایم. مطالعه برای ایجاد یک فرودگاه بین المللی بسیار بزرگ ومدرن در غرب تهران، توسعه ترمینال و بناد فرودگاه مهرآباد، توسعه و تکمیل فرودگاههای بابلسر و همدان و خارك و رشت و رامسر و اراك و سندج و اصفهان و مشهد و ساختمان فرودگاههای كوچك جديد و نیز نگهداری بهتر فرودگاه های موجود از زمره عملیات عمرانی دولت در سال ۱۳۵۳ بوده و تا سال ۱۳۵۴ نیز ادامه خواهد یافت.

ضمناً بمنظور تقویت و توسعه خطوط هوایی در سطوح ملی و بین المللی اقدامات وسیعی صورت گرفته است.

در اینجا لازم به یادآوری میدانم که تکامل قدرت تولیدی اقتصادی ایران بدان پایه رسیده است که امروز باجرات میتوان آنرا در مقیاس های جهانی بی نظیر و کم سابقه خواند. شاهد این مدعا میزان تولید ناخالص ملی کشور در فاصله سال ۱۳۵۱ تا سال کنونی است که رقمی معادل ۲/۲ برابر افزایش را نشان میدهد.

از ویژگیهای افتخار آمیز اقتصاد ملی ماطی سال گذشته و بر مبنای موفقیت های سالهای دهه اول انقلاب حصول پیوندهای بازم بیشتر و غنی تر با اقتصاد جهانی و بر پایه هاو مفاهیم عادلانه و منطقی است.

از چنین دیدگاهی است که اقتصاد ملی خود را در مقام یکی از فعالترین و با تحرک ترین اقتصاد ها در سطح بین المللی می یابیم. طی این سال همکاری های فنی و مبادلات بازرگانی و سرمایه گذاری های مشترک ما با کشورهای شرق و غرب اعم از ممالک توسعه یافته یا در حال توسعه با وسعت و دامنه ای بی سابقه ادامه یافت.

و اگر همکاران روزنامه نگار یادداشت نکنند گاهی طوری نمایندگان کشورهای خارج بکشور ما سرازیر میشوند که پربروز آقای مجیدی، وزیر مشاور، déléation زئیر را معرفی کرد و بنده متوجه نشدم که ایشان نماینده زئیر هستند چون منتظر نمایندگان سنگال بودم فکر کردم نمایندگان سنگال هستند مدتی از ایشان احوالپرسی آنخست وزیرشان کردم میدانید که در زئیر نخست وزیر ندارند البته بعد متوجه شدم و موضوع را با ظرافت تغییر دادم که متوجه نشدند ولی خوب تعداد این

déléation ها آنقدر زیاد است که آدم وقت نمی کند که با همه اینها مذاکره کند.

در فاصله زمانی تقدیم بودجه سال جاری و اکنون تعهدات ایران بابت وامها و اعتبارات و سرمایه گذارهای ایران در خارج به مبلغی حدود ۹ میلیارد دلار رسیده است. این مبلغ را با هر معیاری که بسنجیم چه از لحاظ میزان درآمد سرانه و چه از بابت تولید ناخالص ملی و چه از نظر نسبت جمعیت، نشان دهنده يك حد تصاب تازه و بی رقیب در سطح بین المللی است و از ظهور يك قدرت پر تحرك و سازنده در عرصه اقتصاد جهانی روایت میکند و در عین حال گواهی میدهد که ایران در سحرگاه عصر دولتمندی و رستاخیز اقتصادی و اجتماعی خود از حال و زندگی دیگران غافل نگشته و آنچه معتقد بوده و فادار مانده است. مسلماً بنده این کلمه را از يك روزنامه صبح تقلید میکنم چون راجع به دولتمندی صحبت میکند کلمه دولتمندی برای دولت ایران کاملاً صحیح است. بنده برای امضای قرارداد های زیادی از خدمتان مرخص میشوم و در کانادا باید قراردادی امضاء کنم وزیر امور اقتصادی و دارائی هم به دوسه کشور دیگر میروند که قراردادهای دیگری امضاء کنند.

پیشنهادهای شاهنشاه ایران مبنی بر تشکیل يك صندوق بیطرف برای کمک بکشورهای در حال توسعه و نیز آمادگی ایران برای کمک به طرح های کودشیمیائی و تریبیت دوجانبه و چند جانبه برای یاری بکشورهای در حال توسعه و همچنین کمک های ایران بحل مسائل اقتصاد جهانی و رفع مشکلات سایر کشورها از طریق تنظیم يك برنامه همه جانبه در جهت توسعه همکاریهای اقتصادی با کشورهای مختلف اعم از پیشرفته و یا در حال رشد تجلیات گوناگون توجه ایران را بحل مشکلات جهانی نشان میدهد.

بدیهی است که کمک های خارجی ایران در آتیه ارتباط مستقیم با قیمت نفت و تورم خواهد داشت که البته قیمت نفت نیز بنوبه خود بستگی به این خواهد داشت که کشورهای صنعتی چگونه با تورم داخلی خود مقابله خواهند کرد.

این را خدمت خانم ها و آقایان عرض کنم راجع

به این کمکی که ایران به کشورهای در حال توسعه میکند فراموش نکنید روزی ما خودمان دریافت کننده این کمک ها بودیم اگر آن کمک ها نبود امروز کشور پیشرفته ای روی پای خودمان نبودیم. اخلاق ایرانی و فرهنگ ایرانی و حرفهایی که می زنیم ما را راهنمایی می کند بطرفی که امروز آن حرفها را عمل می کنیم اگر همسایه ما در رفاه نباشد ما هم در رفاه نخواهیم بود (صحیح است) اگر ما کمکی ببرادر می کنیم این يك فریضه دینی است (احسن) تعالیم عالیه اسلام راجع به تعاون صحبت می کند. اسلام نگفته ملیت، اسلام همه را برادر کرده تمام نژادهای دنیا را برادر کرده است (صحیح است) پس اگر ما کمک می کنیم نباید خرده گرفت در بدو امر تمام این پول را در ایران نمیتوانیم سرمایه گذاری کنیم امکان سرمایه گذاری برای همه آن نیست چون اگر ما توانستیم تمام مواردی را که اینجا ذکر شده سرمایه گذاری کنیم میتوانیم بمایک احتستی بگوئیم. مبالغ بیشتر را بایاد در بانکها نگهداریم بایاد مثل بقیه صاحب سهام شرکتهای بزرگ خارجی شویم. چرا نشویم؟ مگر ایران چه کم دارد که نباید ۲۵ درصد سهام کروب را بگیرد ما خودمان با چنین کارهایی می توانیم از منافع آنها بهره بگیریم و از تکنولوژی آنها بهره ببریم و سعی کنیم در تکنولوژی از این مقیاس ملی خارج شویم سیر تاریخ

ایران دیگر در چهارچوب ایران نیست این را برای همیشه بیاد داشته باشید و فراموش نکنید ایران باتاریخ سرنوشت بین المللی قرار داده داشته سرنوشتی که ایران یکی از ۵ قدرت بزرگ جهان باشد لذا با این روحیه همیشه خرده نگیریم که چرا ایران بکشورهای دیگر کمک می کند؟ وظیفه مان و حقمان است که بکشورهای دیگر کمک کنیم بااطمینان به يك زندگی بهتر برای ملت ایران همه ملت های فقیر و غنی دنیا باید بطرف پیشرفت بروند و اگر نرفت دنیا مفهومی ندارد و اگر نرفت ما هم زبان می کنیم. این را گفتیم چون گاهی صحبت های می شنوم در هر حال ما افتخار می کنیم بجای آنکه بولمان را در بانک بگذاریم. برادرانمان کمک کنیم تا آنها خوشبخت تر بشوند تجارشان بهتر بشود بهتر زندگی کنند و در رفاه بیشتری باشند (احسن) -

حال که از کمکهای ایران به ملل و کشورهای دیگر

سخن گفته شد جا دارد به واقعه غیرمنتظره ای که ظرف چند ماه اخیر با آن روبرو بوده ایم اشاره ای شود و آن پناه دادن به قریب یکصد و بیست هزار نفر کردهای عراقی است که هم اکنون در کشور ما بسر میبرند و ما تا مین کلیه نیاز مندیهای آنان را اعم از خوراك و پوشاك و مسكن و آموزش و درمان و حتی علوفه دامهايشان را با توجه به جنبه انسان دوستی این نوع کمکها بعهده گرفته ایم و اینکار ظرف دو سال ۱۳۵۳ و ۱۳۵۴ بیش از ۲۵۴ میلیون دلار برای ما هزینه در برداشته است و خواهد داشت. در اجرای این وظیفه خطیر جمعیت شیروخورشید سرخ ایران سهم بسزائی دارد که با عرضه بهترین خدمات انسانی کوشش چشمگیری مبذول داشته.

بهر تقدیر، همانطور که ذکر شد ایران هم اکنون در مقام يك قدرت اقتصادی در صحنه روابط بین المللی تجلی کرده است.

یکی از جلوه های این مقام نقش رهبری شاهنشاه ایران در حل مسائل نفتی و در راه استیفای حقوق ملت ایران و سایر کشورهای صادر کننده نفت است که بنحو قابل ملاحظه ای سبب افزایش درآمدهای نفتی ما و آنها گشته است.

یکی دیگر از اختصاصات اقتصاد ایران توجه پیگیر و روز افزون به گسترش زمینه های رفاهی و ارتقاء دائمی سطح درآمدها در پرهیز از عوارضی است که سرمنشأ آنها را در نابسا مانیهای اقتصادی دیگران باید جستجو کرد. در این مورد لازم به یاد آوری است که هدف بالابردن عوامل رفاهی جامعه ضمن اتکاء بایجاد نهادها و وزیر بناهای آینده ساز و توجه به رفاه و آسایش نسلهای آینده متضمن سعادت و خوشبختی نسل حاضر نیز هست و عبارت دیگر در فلسفه اجتماعی ایران آسودگی و حیات مرفه برای کلیه نسلهای امروز و فردا توأمأ منظور نظر قرار میگردد.

دیگر از ویژگیهای تکامل اقتصادی و اجتماعی ایران توسعه هماهنگ تمامی نقاط کشور و پرهیز هر چه بیشتر از تمرکز غیر منطقی است و به همین سبب با بهره گیری از نهادهای دموکراتیک و تقویت وسط آنها کوشش شده است که مضامین توسعه بحسب استعدادها و امکانات محلی و به پیروی از شعار کهنسال مردم این سرزمین که یکصد

گفته اند و میگویند « همه جای ایران سرای منست » بهمه نواحی کشور سرایت داده شود. در این مورد برای هر استان يك برنامه خاص ناحیه ای بنحاله تنظیم شده است و خواهد شد تا بكمك يك برنامه ریزی ناحیه ای صحیح سیاست عدم تمرکز دولت به بهترین و مؤثرترین وجه جامه عمل بخود بپوشد.

* * *

هدفها و سیاستهایی را که دولت در پیروی از خط مشی های اساسی برنامه پنجم با الهام از رهنمودهای راهگشای شاهانه در تهیه و تنظیم بودجه برگزیده است باختصار از اینتفرارند:

- اول- ادامه رشد سریع اقتصادی کشور.
- دوم- مقابله با تنگناهای زیربنایی و کمبود کالاها و مواد مورد نیاز سرمایه گذاری.
- سوم- تقویت بنیه دفاعی کشور.
- چهارم- تعمیم هر چه بیشتر آموزش و پرورش.
- پنجم- توسعه سریع خدمات رفاهی.
- ششم- توزیع عادلانه تر درآمدها.
- هفتم- توجه پرورش جسمی و روحی و رفاه جوانان.

و اینک اجازه میخواید تا هدفها و سیاستهای فوق را با توضیح بیشتری بیان دارد:

اول- ادامه رشد سریع اقتصادی کشور و افزایش آهنگ آن بنحویکه این رشد که در سال گذشته بالغ بر ۳۴ درصد بوده است در سال جاری از ۴۰ درصد تجاوز نماید.

دوم- از جمله سیاستهای عمده دولت در جهت تأمین رشدی و فقه اقتصادی و اجتماعی مقابله با تنگناهای مختلفی است که بر اثر گسترش برنامه های عمرانی عرض وجود کرده اند.

بمنظور رفع تنگنای نیروی انسانی که در مقام عامل بسیار مؤثری در پیش برد برنامه های اقتصادی و اجتماعی ما جلوه گر شده است دولت در وهله اول با گسترش مؤسسات آموزشی در داخل کشور در کلیه سطوح خدمات خود را توسعه خواهد داد تا بتواند از کارگر نیمه ماهر و ماهر خاص تخصصین عالی پزشکی و مهندسی را در داخل کشور تربیت نماید و با ایجاد تنوع در برنامه های آموزشی

از کلیه امکانات برای آموزش چه در مدارس - چه در کارگاهها و چه در ادارات و محل کار افراد را برای مشاغلی که در بازار کار عرضه می گردد آماده نماید ولی مادام که قدرت آموزش و تربیت ما بحدی نرسیده است که احتیاجات بازار کار را پاسخگو باشیم بناچار باید از نیروی کار متخصص خارجی استفاده کنیم و در این راه از امکانات ایران در کلیه کشور های دوست استفاده نمائیم و محل های خالی شغلی را موقتاً پر کنیم.

خوشبختانه هم دولت های این کشورها و هم سازمانهای بین المللی حداکثر همراهی و مساعدت را دارند و بپراحتی قادر خواهیم بود البته با توجه بمصالح ملی و دادن اولویت به ایرانی ها از نیروی کار خارجی استفاده نمائیم و این نامدنی است که خود نتوانیم احتیاجات خود را برطرف کنیم.

نکته دیگری که از لحاظ تأمین نیروی انسانی عرض میکنم ما باین امر توجه داشتیم که زنان کشور نیمی از جمعیت کشور ما هستند. ما اگر میگوئیم که باید از نیروی انسانی استفاده کنیم، ما اگر میگوئیم کمبود داریم باید جهت جبران این کمبود از نیروی زنان کشور استفاده کنیم (احسن)

یعنی امروز دیگر وظیفه زنان ایران نیست که سعی کنند شغل مستقلاً پیدا کنند بلکه این فریضه زنان ایران است (احسن - احسن) این وظیفه زنان ایران است که دوش بدوش مردان قدم برداشته در تمام مشاغل با حقوق مساوی با آنان شرکت کنند و گرنه کمبود نیروی ما حل نخواهد شد. بنابراین ما پیشنهاد میکنیم و اقدام میکنیم زنهادر مدارس مثل مردها تحصیل کنند و بتوانند در جامعه دوش بدوش مردان این کمبود نیروی انسانی را حل کنند چه در مدارس و چه در دانشگاهها و چه در آموزشگاهها.

زنان کشور ما نیمی از جمعیت کشور را شامل اند صرف نظر از جنبه اجتماعی موضوع، که بنا بتعالیم عالی شاهنشاه در جهت تساوی حقوق زن و مرد از اصول اساسی انقلاب ماست، کمبود نیروی انسانی برای سازندگی و تسریع در سازندگی کشور مانع ایجاد میکند که ما از قدرت خلاقه این توده عظیم غافل نباشیم دولت از مدتها پیش در راه تشویق زنان به مشارکت در امور مملکتی گامهای

میدهد و باید تا روزی که خلغ مباح عمومی کنترل شده بوجود میآید ما بقدری قوی باشیم که تمام برنامه هایی که خدمتتان عرض کردم بتوانیم اجرا بکنیم تا مردم کشور از آنها بهره بیشتری ببرند.

چهارم- آموزش و پرورش چه از نظر پاسخگوئی به نیازهای کشور از باب نیروی انسانی و چه از جهت اعتلای فرهنگ و معنویت جامعه همواره در سیاستها و خط مشی های اقتصادی و اجتماعی دولت از اولویت خاص برخوردار بوده است و بهمین جهت تمامی طرحهایی که در قلمرو فعالیت های آموزشی (چه در قالب مدرسه و چه خارج از آن) ارائه شده با قبول کامل هزینه سنگینش مورد تأیید قرار گرفته است و از این طریق امیدواریم که جامعه ایران برخوردار از تعالیم شاهنشاه به جامعه ای خود آموز مبدل گردد و با تأکیدی که در این بودجه و برنامه بامر تحقیق و تنبع میشود پایه های یک رشد مداوم که از سرچشمه قریحه و نبوغ ارزشمند ایرانی مایه میگردد استوار گردد. در زمینه آموزش ابتدائی و راهنمایی و

متوسطه تعداد دانش آموزان در سال جاری بحدود ۶/۵ میلیون دانش آموز رسیده و در سال ۵۴ بمرز ۷ میلیون نفر خواهد رسید و تعداد دانشجویان از ۱۲۴ هزار نفر در سال ۵۳ به متجاوز از ۱۳۵ هزار نفر در سال ۵۴ افزایش خواهد یافت. برای اجرای چنین برنامه ای اعتبارات مربوط در سال ۵۳ نسبت به سال ۵۲ بمیزان ۸۰ درصد و در سال ۵۴ نسبت به سال ۵۳ بمیزان ۴۵ درصد افزایش داده شده است.

از جمله دست آوردهائی که طی چند ماه گذشته در جهت بسط آموزش و پرورش نصیب کشور ما گردید تحقق کامل فرمان ملوکانه مبنی بر آموزش رایگان و همچنین تغذیه رایگان نسبت به تمامی کودکان و نوجوانان (از مرحله کودکتان تا پایان مرحله راهنمایی) در کلیه روستاها و شهرهای کشور بود که بویژه در مورد اخیر - یعنی در خصوص تغذیه رایگان در بیش از ۳۰۰ شهر و ۶۰ هزار روستای پراکنده در زمانی چنان کوتاه، نباید از این واقعیت چشم پوشید که در نظام اداری ما با وجود نارسائیهائی که در آن می توان شناخت - دگرگونیهائی مثبت و بنیادی حاصل شده است.

مؤثری برداشته و آنان را بکسب آموزش بیشتر اعم از عمومی و تخصصی و فنی ترغیب کرده و امیدوار است بتواند این ترغیب و تشویق را چنان مطمئن تر ادامه دهد که زنان گذشته از فعالیتهائی نظیر خدمات بهداشتی و نه تنها در صنایع دستی و ظرفه بلکه حتی در بسیاری صنایع پیشرفته اما دقیق همچون صنایع الکترونیک مشارکت جدی داشته باشند و سهم همکاری آنان در ساختن اجتماعی مرفه تر و فردائی شکوفاتر فزونی یابد و البته برای اینکه نقش اصلیشان در نگهداشت خانواده فراموش نشود، دولت با ایجاد مراکز رفاه خانواده و مهدهای کودک بیشتر از پیش توجه خواهد کرد.

در قلمرو تنگناهای دیگر و از جمله امور زیربنائی در بودجه و برنامه دولت اعتبارات وسیعی براه سازی، احداث راه آهن، گسترش بنادر، توسعه برق و آب، بسط مخابرات و سایر برنامه های زیر بنائی اختصاص داده شده است. بعنوان نمونه کافیت یاد آور شود که مجموع اعتبارات جاری و سرمایه گذاری فصل حمل و نقل و ارتباطات که در سالهای ۵۲ و ۵۱ به ۴۶/۵ میلیارد ریال بالغ میشد در سالهای ۵۴ و ۵۳ به ۱۴۳/۵ میلیارد ریال رسیده است و اعتبارات کلی مربوط به پست و مخابرات از ۱۰/۷ و ۱۱/۳ میلیارد ریال در سالهای ۵۲ و ۵۱ به ۲۱/۲ و ۲۵/۴ میلیارد ریال در سالهای ۵۴ و ۵۳ افزایش یافته است.

سوم- در لزوم تقویت بنیه دفاعی مملکت که فقط پاسدار حیثیت ایران بلکه ضامن ثبات و دوام رشد اقتصادی و اعتلای اجتماعی و فرهنگی کشور محسوب میشود بارها سخن رفته و مایه بسی مباهات است که امروزه قدرت ایران تضمین ثبات این منطقه حساس از جهان را بعهده گرفته است.

بدیهی است که ما این توانائی نظامی را هرگز برای تجاوز به حقوق دیگران نخواسته ایم و نمی خواهیم ولی بر سر آنیم که تاپای جان از تمامیت ارضی و استقلال وطن خود از دستاوردهای انقلاب ایران و آسایش و آزادی مردم این سرزمین حراست کنیم.

ما بدون يك نیروی دفاعی قوی نمی توانیم رشد سریع اقتصادی داشته باشیم این همان است که ببقدرت

در مورد آموزش رایگان ذکر این نکته لازم است که باعتباری، آموزش و پرورش در تمام سطوح در کشور ما رایگان است زیرا علاوه بر رایگان بودن تحصیل در آموزش های حرفه ای دوره دبیرستان، موضوع اخذ تعهد خود بمشابه نوعی بیمه بلحاظ کاریابی برای جوانان کشور محسوب میشود.

در قسمت آموزش و پرورش در عرض این سالها مدارس و دانشگاهها را طوری توسعه میدهم که احتیاج نباشد جوانان بخارج بروند. مدارس و آموزشگاههایی که میتوانند عالی ترین مدارج را از لحاظ تکنولوژی عرضه کنند. و ماهر ترین و متخصص ترین افراد را در تکنولوژی تربیت کنند.

از جمله اقدامات دیگری که در قلمرو توسعه و تقویت امور آموزش و پرورش بعمل آمده است یکی کوتاه شدن دوره آموزش متوسطه و گسترش آموزش عالی از راه ایجاد دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی جدید مانند دانشگاه رضاشاه کبیر - دانشگاه بلوچستان - دانشگاه آزاد و همچنین گسترش زمینه های لازم برای تحقیقات علمی و عقد قراردادهایی در این مورد بامراکز علمی مهم جهان است.

از جهت بیان اهمیت امر آموزش و پرورش در سیاست دولت لازم میدانم یاد آور شود که مجموع اعتبارات جاری و سرمایه گذاری این فصل از برنامه دولت از ۳۹/۵ و ۴۶/۲ میلیارد ریال در سالهای ۵۱ و ۵۲ به ۹۲/۴ و ۱۲۶ میلیارد ریال در سالهای ۱۳۵۳ و ۱۳۵۴ و عبارت دیگر ظرف سه سال بیش از سه برابر افزایش یافته است.

آنهاست که اینقدر سنگ دستگاه اداری و انقلاب اداری را به سینه میزنند هم قبول دارم ولی دیگر پیراهن عثمانی نکند یکی از مواردیکه باید عرض کنم همین آموزش و پرورش است که در شهر و روستا هر روز ساعت ۱۰/۵ یک وعده غذا به بچه ها میدهند. نه بودجه اداری بان دادیم، نه کارمندی فرستادیم نه مدیری فرستادیم تمامش را بوسیله همین آموزگاران، همین رؤسای مدارس انجام دادیم و با کمک انجمن خانه و مدرسه. پس اینقدر سنگ بدی دستگاه را به سینه نزنید، در هر صورت این برنامه های

عظیم که با سرعت انجام گرفته تا این برنامه هائی که شاهنشاه موقع افتتاح مجلسین فرمودند: سالی که گذشت بهترین سال اقتصادی ایران بوده این در برنامه هاب دست کی انجام گرفته؟ بدست همین دستگاه انجام گرفته. اینقدر نگوئید دستگاه ایشان را بهتر کنند، بنده متأسفم گاهی بعضی از کلمات از دهان بعضی افراد صحیح نیست. وقتی راجع به امور اداری صحبت میشود. بایستی راجع بان نوعی دقت صحبت کرد، چون بنده علاقه بدان نظریات خصوصی ندارم باز هم میگویم احترام من به نمایندگان مجلسین، به نمایندگان مجلس شورای ملی چه اکثریت و چه اقلیت چون من در یک حد بهمه احترام میگذارم. اینها همه نمایندگان ملت ایران هستند. این نمایندگان هستند که باید این بودجه را ملاحظه و موشکافی بکنند (عباس میرزائی - نمایندگان حزب ایران نوین هم بشما خیلی احترام میگذارند) اینجا چون مسئله مسکن پیراهن عثمان شده، خارج از گود بودن کار آسانی است ولی بنده عادت به بیرون گود ندارم. عادت کرده ایم بداخل گود، راجع به مسکن میخوام عرایضی بکنم در این ماه قرارداد هائی امضاء خواهد شد اینها تنها قرارداد نیست ۲۰۰ هزار واحد مسکونی در قسمت های مختلف کشور شاهنشاهی ساخته خواهد شد.

پنجم - توجه هر چه بیشتر بامور رفاهی یکی از ازمده ترین سیاست های اقتصادی و اجتماعی دولت را تشکیل میدهد.

سوی تأمین آموزش و تغذیه رایگان و اقداماتی که در جهت گسترش خدمات آموزش و پرورش در سطوح مختلف بر طبق فرمان شاهنشاه بعمل آمده است تأمین بهداشت رایگان و توسعه و تسهیل امور درمانی از باب گسترش بیمه ها همواره مورد نظر دولت بوده است و خواهد بود.

کافیست در این باره این نکته را خاطر نشان سازم که اعتبارات مربوط به بهداشت و درمان اعم از اعتبارات جاری و یا سرمایه گذاری بترتیب از ۱۳/۶ و ۱۸/۷ میلیارد ریال در سالهای ۵۱ و ۵۲ به ۴۳/۴ و ۵۶/۳ میلیارد در سالهای ۵۳ و ۵۴ فزونی یافته است و در مورد بیمه ها و سایر برنامه های اجتماعی نیز رشدی بهمین سرعت در نظر گرفته شده که در برنامه دولت برای سال آینده و

در فهرست بودجه بنظر نمایندگان محترم میرسد. در اینجا لازم است که درباره برخی دیگر از عملیات دولت بر زمینه های مختلف رفاهی و اجتماعی اشاراتی بشود:

الف - در جهت تثبیت نرخ کالا های اساسی و بخصوص نان و شکر و گندم و گوشت و برنج و روغن نباتی و امثال آنها بسود مصرف کننده که قبلا مورد اشاره قرار گرفته است و همچنین بمنظور تأمین ایاب و ذهاب شهری ارزان و بسیار ارزاتر از قیمت تمام شده. کمک دولت از ۱۴۲ میلیارد ریال در سال ۱۳۵۳ به ۱۹۳ میلیارد ریال برای سال ۱۳۵۴ افزایش خواهد یافت.

ب - در جهت تأمین مسکن هدف دولت ایجاد ۳۰۰ هزار واحد مسکونی بطور متوسط در سال با استاندارد مناسب و از انواع مختلف همراه با توجه بیشتر بگروه های کم درآمد است. لازمست در اینجا ذکر شود که دولت تدابیری را اتخاذ نموده است که بخش خصوصی سهم مهمی در بصر رسیدن این هدف داشته در سال ۱۳۵۴ تعداد ۲۰۰ هزار واحد مسکونی در سطح کشور ایجاد خواهد شد و با اقداماتی که نتیجه آن تا اواخر دوران برنامه پنجم حاصل خواهد گردید سطح تولید سالانه واحدهای مسکونی در شهرها و روستاها به ۳۰۰ هزار واحد خواهد رسید.

اقداماتی که دولت در جهت رسیدن باین هدف در بودجه پیشنهادی انجام خواهد داد عبارتند از:

۱ - انتشار اوراق پس انداز مسکن بترتیبی که خریداران این اوراق بهره ای در حدود ۸ درصد دریافت دارند و در مقابل ارائه ۲۰ تا ۲۵ درصد ارزش بند دولت ۷۵ تا ۸۰ درصد بقیه را بصورت وام پانزده ساله بر حسب نوع ساختمان با بهره ۴ تا ۶ درصد در اختیار خریداران واحدهای مسکونی قرار خواهد داد.

۲ - ایجاد بانکهای تخصصی منطقه ای در شهرهای مختلف اقدام دیگری خواهد بود که آنگاه فعالیت های ساختمانی را در شهرهای بزرگ و قطب های توسعه افزایش خواهد داد.

۳ - اعطای وام به بخش خصوصی برای سرمایه گذاری در ایجاد صنایع ساختمانی در جهت تشویق صنعتی

شدن ساختمان و بوجود آمدن صنایع پیش ساخته که به نیروی انسانی کمتری احتیاج خواهد داشت و سرعت بیشتری در امر ایجاد واحدهای مسکونی را حاصل خواهد کرد بدین ترتیب انتظار میرود در طی برنامه ۲۵ درصد از فعالیت های ساختمانی کنونی از روش های سنتی تبدیل بروشهای پیش ساخته صنعتی گردد.

۴ - عقد قراردادهائی در جریان است که حاصل آنها قرارداد هائی است که بزودی در این ماه امضاء خواهد شد. برای احداث ۲۰۰ هزار واحد مسکونی طی دوران برنامه پنجم از طریق روش های صنعتی و پیش ساخته در سطح کشور خواهد بود.

پ - توجه به بهبود وضع گروه های مولد که پیوسته مورد تأکید شاهنشاه بوده است یکی از خطوط اساسی سیاست رفاهی دولت را تشکیل میدهند در این خصوص به پاره ای از اقداماتی که در راه تأمین آسایش زندگی کارگران و روستائیان کشور یعنی اکثریت مطلق کشور ما انجام گرفته است و خواهد گرفت اشاره مینماید.

توجه بگروه های مختلف حقوق بگیر که همیشه مورد تأیید شاهنشاه بوده است در این مورد برنامه هائی داریم که بعرض خواهد رسید از لحاظ کارگران دولت در تحقیقات ملوکانه نسبت بوضع کارگران به تغییراتی جهت بهبود و تعمیم بیمه های اجتماعی دست خواهد زد تا گروه هائی بیشتر را در بر گیرد و خدمات بهتر و مؤثرتری به بیمه شدگان عرضه شود که از آنجمله میتوان امر درمان را نام برد. تعمیم طبقه بندی مشاغل کارگری بنحوی که کار هر کس متناسب با کیفیت و بازده تولیدش مزدا آفرین باشد و تقویت جنبش سندیکائی و ایجاد و تشویق تعاونیهای مصرف کارگری بخش دیگری از توجه دولت را بوضع کارگران نشان میدهد. اما مهمتر از همه اینها تشویق هر چه بیشتر کارگران بخرید سهام کارخانه های تولیدی و گسترش مالکیت های صنعتی است که پایه های جامعه ما را قوام میبخشد و از آنچه در برخی جوامع دیگر باعث تضاد طبقات و بالا اقل بدبینی آنها نسبت بیکدیگر است بدور میدارد.

روستائیان :

هنوز بیش از نصف جمعیت کشور ما را روستائیان تشکیل میدهند و طبیعی و منطقی است که دولت بدین انبوه مردم مولد توجه کافی مبذول دارد. نوسازی روستاهای کشور از مدتها قبل شروع شده است و بساز هم ادامه خواهد یافت و دولت امیدوار است که تا پایان برنامه پنجم در ایجاد ۱۸۰ هزار حوزة عمران روستائی موفق شود. همچنین ایجاد صندوق امداد روستائیان که لایحه آن چندی قبل تقدیم مجلس شورای ملی شده است و نیز اجراء بیمه تدریجی کشاورزی و تضمین قیمت این محصولات قدمتهای اساسی دیگری بشمار میروند که برداشته شده است. بالا بردن قیمت خرید گندم و جو و ذرت و چغندر قند و چای و دانه های روغنی همه ظرف سال جاری صورت گرفته است که بیشک قدرت خرید کشاورزان مین ما را بالا خواهد برد. توسعه شبکه درمائی در روستاها، گسترش خانه های فرهنگ روستائی و تقویت تعاونیهای تولید و مصرف نیز اقداماتی در همین زمینه بشمار میروند.

ششم - توزیع عادلانه تر درآمدها بین گروههای مختلف اجتماع از اهم سیاستهای اجتماعی و اقتصادی دولت است. در این زمینه افزایش تدریجی حقوق و دستمزدها و تضمین و تعیین حداقل آنها بنحوی که در پایان برنامه پنجم حداقل مجموع دریافتی مزد و حقوق بگیران، از دوازده هزار ریال در ماه کمتر نباشد از پیش بینی های مهم دولت بشمار میروند.

بدیهی است در سال ۱۳۵۴ دولت با توجه بوضع هزینه زندگی لازم تشخیص داده است که در گروههای مختلف حقوق کادر کارکنان دولت اعم از لشگری یا کشوری تجدید نظر نماید که بموقع خود ارقام و ضرائب با تصویب کمیسیون های مربوط مجلسین تعیین خواهد گردید. البته بازنشستگان نیز از این تغییرات بهره مند خواهند شد. (احسن).

دولت آفتدر کمک خواهد کرد که نه تنها اثر بالارفتن هزینه زندگی از بین برود بلکه در آمد بیشتری هم کارمندان داشته باشند و اینکار قبل از اینکه بوجه به تصویب مجلس شورای ملی برسد خواهیم کرد لایحه اش را میدهم اگر در این بوجه تقدیم نکردیم باین علت است که ما ارقام

هزینه زندگی آخر سال را در دست نداریم این تهیه میشود و نسبت بگروههای با حقوق کم حتی نسبت بیشتری در نظر خواهیم گرفت (احسن).

کمکهای بسیار مؤثری که دولت برای تثبیت قیمت کالاهای اساسی و مواد خوراکی عمده (که قبلاً بآن اشاره کردم) قدم دیگری در راه توزیع عادلانه درآمدها است. همچنین دولت در اجراء سیاست عدم تمرکز اجرائی دست فعالیت های عمرانی در نقاط مختلف کشور زده و برای هر استان یک برنامه اجرائی تهیه کرده است که باعث بالا بردن سطح اشتغال در استانها و شهرستانها و جذب مردم میشود که در خطه های گوناگون مملکت جویای کارند. معافتهای مالیاتی اخیر که گروه های کم درآمد و بصاحبان در آمد ثابت اعطاء شده است جلوه های دیگر تأکید در سیاست مبتنی بر توزیع عادلانه تر در آمد ها است.

هفتم - توجه به پرورش جسمی و روحی و رفاه جوانان که سازندگان و مدیران آینده کشور ما خواهند بود از جمله هدفهای اساسی دولت در برنامه های اقتصادی و اجتماعی محسوب میشود.

وظیفه مهم ما است که درباره این نسل شکوفا و آینده ساز بیندیشیم و همه راههای ترقی و تعالی را برویش بگشاییم و آنرا برای قبول مسؤلیت های بزرگ آماده سازیم و در این خصوص اتخاذ تدابیری که بیش از پیش آنها را بشرکت در امور مملکتی راغب سازد از لوازم موفقیت است.

ترتیب اردوهای عمران ملی که برای نخستین بار در مقیاسی وسیع در سال جاری تشکیل شد بیش از سی و هزار نفر دانش آموزان شورجا را در بر گرفت گام جدیدی بود که در جهت تشویق جوانان بمشارکت مستقیم در نوسازی کشورشان برداشته شد دولت در نظر دارد که شرکت کنندگان در این اردوها را در سال ۱۳۵۴ به بیش از دو برابر افزایش دهد و برای اینکار اعتباری قریب به ۳/۵ میلیارد ریال در نظر گرفته شده است.

در مورد گسترش امور آموزش و پرورش مخصوصاً نتایج آموزش رایگان بحد کافی بحث شده است. همینقدر یاد آور میشود که این موفقیت بزرگ که بنابر فرمانهای مطاع ملو کانه حاصل آمد بیشک نقش عظیم خود را در

می شناسد مردم عراق برادران ما هستند ولی دولت عراق باید بداند که تا نتواند ازین میراث انگلیس صرف نظر کند که خیال نمیکند این میراث انگلیس چیز خوبی باشد نمی تواند هرگز از روال عادی و دوستانه برخوردار باشد و بدیهی است هرگاه این کشور آماده باشد تا با ماضن رعایت حقوق متساوی و در شرایط احترام به اصول متداول بین المللی دوریک میز بنشیند و بر اساس تفاهم و رعایت حق بر رفع مشکلات فیما بین بپردازد .... ما هم برای مذاکره و در راه ایجاد تفاهم بین دو کشور آمادگی کامل داریم.

روابط ایران با سایر کشورهای جهان اعم از ممالک شرق یا غرب و یا جهان سوم سرشار از تفاهم و غالباً همراه با همکاریهای پرثمر در زمینه های گوناگون اقتصادی و سیاسی و فرهنگی روز بروز قوام بیشتری می پذیرد ایران همانطور که بارها اعلام داشته است معتقد است که اختلافات و مسائل دنیا باید از راه مذاکره و بشیوه های صلح آمیز حل و فصل شود و در مورد مسائل خاورمیانه عربی و روابط اعراب و اسرائیل همواره اعتقاد داشته است و دارد که باید قطعنامه شماره ۲۴۲ شورای امنیت و تصمیمات قطعنامه دیگر این شورامبنی بر رفع اشغال از اراضی اعراب و رعایت حقوق حقه مردم فلسطین مورد توجه قرار گیرد.

تصویب نظر ایران در کمیته سیاسی سازمان ملل متحد مبنی بر غیر اتمی بودن منطقه خاورمیانه مایه خوشبینی بسیار است و نشان میدهد که این پیشنهاد در جامعه بین المللی با حسن استقبال روبرو شده است.

روابط ایران با کشورهای آنسوی خلیج فارس نیز بر اساس احترام متقابل و دوستی استوار است.

در زمینه خلیج فارس نظر ایران این بوده است و هست که این شاهراه آبی باید از رقابتهای و دخالت های کشورهای غیر ساحلی مصون بماند و اداره و نظارت بر آن امریست منحصرأ در صلاحیت کشورهای ساحلی همچنین ایران معتقد است که اقیانوس هند باید از دخالت ها و رقابتهای قدرتهای بزرگ بر حذر بماند.

لازم بیاد آوری است که ثمرات سفر اخیر شاهنشاه ایران بچندی از کشورهای واقع در حوزة اقیانوس هند

تأمین آمادگی جوانان ما برای پذیرش امور خطیر فردا ایفاء خواهد کرد.

توسعه و تجهیز خانه های جوانان و تشکیل شرکتهای تعاونی مصرف برای آنان از اقدامات مفید دیگری است که دولت بدانها توجه کافی داشته است و خواهد داشت.

مایه کمال خوشبختی و مباهات است که حضور ایران در بین خاندان جهانش جلوله قدرتی است صلحدوست و یاری بخش. گرایش روز افزون کشورهای گوناگون اعم از توسعه یافته و یا در حال توسعه بسوی ایران و بمنظور ایجاد همکاریهای متنوع اقتصادی و فرهنگی عموماً از موقع ممتاز و احترام آمیز ایران در پهنه روابط بین المللی حکایت میکند.

سیاست خارجی ایران تحت رهبریهای داهیان شاهنشاه آریامهر بر بنیاد سیاست مستقل ملی و بانکاه اصل همزیستی مسالمت آمیز سازنده و توسعه و تحکیم همکاری و تفاهم با همه کشورها بدون توجه به نظامات سیاسی و اجتماعی آنها - با موفقیت تمام ادامه یافته است و خواهد یافت.

روابط ما با کشور بزرگ همسایه شمالی که بتازگی میزبان شاهنشاه ایران بود و همچنین با ایالات متحده آمریکا و جمهوری خلق چین در کمال دوستی همراه با جلوه های متنوع همکاری در صحنه امور اقتصادی و فرهنگی - از زمینه های استوار و نیرومندی برخوردار بوده است و هست.

مناسبات ایران و سایر کشورهای همسایه سوی عراق بر اساس تفاهم و همکاری پیوسته توسعه و استحکام می یابد.

مناسبات ایران و پاکستان و ترکیه چه در قلمرو همکاریهای عمران منطقه ای و چه در اشکال دوجانبه از گرمی و رونق چشم گیری بهره مند است. روابط ایران و همسایه شرقی افغانستان نیز بنحور روز افزونی از تفاهم و دوستی و برادری مایه میگیرد.

بدیهی است در مورد مناسبات ایران و عراق همانطور که شاهنشاه فرموده اند تا زمانیکه این کشور خود را میراث دار استعمار سابق امپراطوری انگلیس

امکان همکاریهای دوجانبه و چندجانبه میان ایران و هر يك از ممالک را تقویت کرده و فصل جدیدی در مناسبات صلح آمیز کشورهای این منطقه گشوده است.

در قلمرو امور نفتی تعالیم و الهامات شاهنشاهی ایران و بویژه پیشنهاد اخیر معظم له در مورد اتخاذ يك قیمت پایه برای نفت در ارتباط با بهای ۲۰ تا ۳۰ کالای دیگر که تدبیر عالمانه‌ای بسود تولیدکنندگان و مصرف کنندگان نهائی است - در دستور کار اوپک قرار گرفته است.

در پایان سخن یادآوری این نکته را لازم می‌شمارم که غایت آرزوی همه ما تأمین يك زندگی مرفه توأم با اندیشه‌های پاک انسانی و بقای استقلال و آزادی مردم این سرزمین مقدس است.

ما معتقدیم که در این راه و در هر قدم باید از اصول و عقاید و فلسفه ایرانی خویش پیروی کنیم و برای مسائل خود راه حل ایرانی بیندیشیم.

باید بدانیم که همین اصرار در حفظ فرهنگ و میراثی گرانقدر ملی بوده است که وطن ما را در زیر طوفانهای گوناگون حوادث سربلند و مستقل و پابرجا خراست کرده و هویت و شناسنامه درخشان ما را در طول يك تاریخ کهنسال با افتخار و سربلندی پاسداری نموده است.

باتکاه همین تفکرات و عقاید است که دولت رشد اقتصادی را تنها هدف خود قرار نداده بلکه آنرا وسیله‌ای در راه تأمین زندگی شرافتمندانه هریرانی که در این سرزمین با ایمان و اعتقاد به سنن و اصول فلسفه انسانی و در غایت امر بخاطر حراست از حیات ملی خویش تلاش میکند شناخته است.

بیشک با تصویب این بودجه و برنامه دوساله و نیز برنامه پنجم عمرانی تجدیدنظر شده جهش‌های بیشتر و بلندتری در تمام این زمینه‌ها و در گذرگاه نیل بدوران طلائی تمدن بزرگ نصیب این کشور خواهد شد.

اینک ضمن تقدیم یکایک این اسناد امیدوارم که نمایندگان مجلس با امعان نظر در بررسی‌هایی که بعمل خواهند آورد دولت را در اجرای وظایف خطیری که در این برهه از تاریخ ایران زمین تحت رهبریهای

خردمندانه شاهنشاه با افتخار و سربلندی بهمه گرفته است بنحوشایسته و مؤثر رهنمون خواهند شد. (احسنت)

هرسال که بودجه کل کشور تقدیم مجلس میشود انتظار دارم خانمها و آقایان موشکافی کنند ماهیچگونه مسئله‌ای را از شما محرمانه نگه نمی‌داریم اگر هر سال صفحات بودجه بیشتر است برای اینست که مجلس بتواند کنترل بیشتری بکند (احسنت) بنده مثل همیشه حاضرم جانم را بدهم تا حتی آنهاییکه مخالف هستند بتوانند حرفشان را بزنند (احسنت). بنده اینجا باید عرض کنم با يك ترازنامه درخشان آمده‌ایم اگر کمبودی هست اگر اشکالاتی بود بنده تقصیرش را قبول می‌کنم ولی قسمت مثبت در این بودجه آنقدر زیاد است که قسمت منفی بحساب نیاید و از طرفی دولت برخوردار از حمایت اکثریت مجلس است و هیچگونه ترسی ندارد که با صراحت این برنامه‌ها را خدمتتان تقدیم کنیم. ولی اگر هر سال اقلیت نظریاتی دارند که به نظر اکثریت مجلس صحیح آمد ما قبول می‌کنیم البته بنده هیچگونه تعصبی ندارم حرف صحیح را قبول میکنم چون در هر صورت چه اکثریت چه اقلیت امیدشان و نظرشان پیشرفت ایران است و آنها هم علاقه دارند قدمهایی برای پیشرفت مملکت بردارند بدیهی است آنها خارج از گود هستند

و ما داخل گود فعالیت می‌کنیم. امروز صبح یکی از جراید صبح تهران را می‌خواندم راجع به بودجه سال ۵۳ نکته‌ای داشت خبرنگارش می‌نویسد عصر امروز رئیس دولت در جلسه فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین، حزب موافق دولت، خوب این مطلب را ملت ایران میدانند که فراکسیون حزب ایران نوین موافق دولت است، به هر حال نوشته نمایندگان موافق دولت نتوانستند

درباره ارقام بودجه چیزهایی بفهمند در حالیکه وزیر مشاور و رئیس دفتر بودجه توضیحاتی دادند اما جلسه دیشب ظاهراً چیزی بر معلومات نمایندگان عضو فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین اضافه نکرد ولی این راست است برای اینکه این معلومات را قبلاً داشتند بنابراین چیزی به معلوماتشان اضافه نشد باز مینویسد و حتی نتوانستند چیزی از کم و کیف آن بدست آورند و در پاسخ تمام نمایندگان عضو حزب، به آنها وعده فردا

ر دادند. در حالیکه از بنده هیچگونه سؤالی نکردند مگر سیستم و اثرگیت بود که اطلاع داشته باشند که در فراکسیون ما چه خبر است کسی سؤالی نکرده بود اینرا گفتم اگر عریض بنده يك کمی علمی بود يك قدری هم انسانی بشود کسی از ما سؤالی نکرد باید بدانند که ما وظیفه داریم تمام اطلاعات را در اختیار دفتر سیاسی در اختیار هیئت اجرایی در اختیار حوزه های حزبی در اختیار شوراهای عالی بگذاریم بین عضو حزب و هیئت اجرایی حزب يك رابطه برادرانه هست و این رابطه موجود است و مسلماً ما از آنها الهام می‌گیریم ولی از نوشته روزنامه تعجب کردم بعداً هم يك نکته دیگری میخواهم تذکر بدهم يك جوانی که معاون يك وزارتخانه‌ای است و عضو حزب ما هم نیست نطقی کرده و گفته ضمن ارقام سازمانهای بین‌المللی میگویند که در کشورهای عقب افتاده ۲۰٪ از مردم معلول هستند این روزنامه برداشته نوشته که در ایران ۲۰٪ مردم معلولند (یک نفر از نمایندگان -

رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۵- تقدیم لایحه تاسیس وزارت نیرو و استرداد لایحه

قلی، بوسیله آقای دکتر وحیدی وزیر آب و برق

رئیس - آقای دکتر وحیدی فرمایشی دارید بفرمائید.

دکتر وحیدی (وزیر آب و برق) - با اجازه جناب

آقای رئیس چون در لایحه تقدیمی برای تاسیس وزارت نیرو به نظر رسید تغییراتی لازم است داده بشود لایحه قبلی را مسترد میدارم و لایحه جدیدی که تهیه شده تقدیم مجلس شورای ملی می‌کنم و استدعای تصویب آنرا دارم.

رئیس - لایحه به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۶- طرح گزارش شور اول کمیسیون کشور راجع

به دهبانی و دهداری

رئیس - گزارش شور اول دهبانی و دهداری مطرح

است قرائت می‌شود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون کشور

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه روز شنبه ۲۵ آبان ماه ۱۳۵۳ با حضور آقایان دکتر عالیمراد معاون وزارت کشور، دکتر همایونفر معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و رهبری معاون وزارت تعاون امور روستاها لایحه شماره ۶۷۱۹۴ مورخ ۱۳۵۲/۹/۱۲ دولت مربوط به دهداری و دهبانی را که در جلسه سه شنبه ۱۳/۹/۱۳۵۲ تقدیم و بشماره ۹۳۷ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرار داد و با اصلاحاتی بشرح زیر تصویب کرد.

اینک گزارش آن را بمجلس شورای ملی تقدیم

میدارد.

باید بدانیم که همین اصرار در حفظ فرهنگ و میراثی گرانقدر ملی بوده است که وطن ما را در زیر طوفانهای گوناگون حوادث سربلند و مستقل و پابرجا خراست کرده و هویت و شناسنامه درخشان ما را در طول يك تاریخ کهنسال با افتخار و سربلندی پاسداری نموده است.

ما داخل گود فعالیت می‌کنیم. امروز صبح یکی از جراید صبح تهران را می‌خواندم راجع به بودجه سال ۵۳ نکته‌ای داشت خبرنگارش می‌نویسد عصر امروز رئیس دولت در جلسه فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین، حزب موافق دولت، خوب این مطلب را ملت ایران میدانند که فراکسیون حزب ایران نوین موافق دولت است، به هر حال نوشته نمایندگان موافق دولت نتوانستند درباره ارقام بودجه چیزهایی بفهمند در حالیکه وزیر مشاور و رئیس دفتر بودجه توضیحاتی دادند اما جلسه دیشب ظاهراً چیزی بر معلومات نمایندگان عضو فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین اضافه نکرد ولی این راست است برای اینکه این معلومات را قبلاً داشتند بنابراین چیزی به معلوماتشان اضافه نشد باز مینویسد و حتی نتوانستند چیزی از کم و کیف آن بدست آورند و در پاسخ تمام نمایندگان عضو حزب، به آنها وعده فردا

لایحه قانون دهبانی و دهماری

فصل اول - کلیات

ماده ۱۵- ده از نظر مقررات این قانون کوچکترین واحد تقسیمات کشوری است که دارای حوزه معینی بوده و اکثریت ساکنان دائمی آن بفعالیتهای کشاورزی و دامداری و باغداری و صنایع دستی محلی و نظایر آن اشتغال داشته باشند.

ماده ۲۵- تعدادی آبادی و مزرعه نزدیک یا متصل بهم که مجموعاً دارای ضوابط ماده یک باشند به پیشنهاد فرماندار و تأیید انجمن شهرستان و موافقت وزارت کشور و وزارت تعاون و امور روستاها ده شناخته می شود.

تبصره - مادامی که وضع بعضی از آبادیها و مزارع از نظر اطلاق عنوان ده روشن نباشد به پیشنهاد فرماندار و تأیید انجمن شهرستان و تصویب استاندار تابع نزدیکترین ده خواهند بود.

ماده ۳۵- وزارت کشور حدود حوزه اداری و نام دهات موجودیاد هاتی را که در آینده بوجود آید به پیشنهاد انجمن شهرستان و با تحصیل اطلاعات لازم در زمینه محدوده دهات از وزارت تعاون و امور روستاها تثبیت و تعیین خواهد نمود.

ماده ۴۵- وزارت کشور بتدریج از چند ده متصل بیکدیگر که دارای وضع جغرافیائی و اقلیمی مشابهی بوده و از نظر اقتصادی و اجتماعی و آموزشی و تعاونی با یکدیگر ارتباط و وجه مشترك داشته باشند واحد مخصوصی بنام دهستان تشکیل خواهد داد.

ماده ۵۵- ضوابط و شرایط لازم جهت تشکیل ده و دهستان طبق آئیننامه ای خواهد بود که وزارت کشور با جلب نظر وزارت تعاون و امور روستاها تهیه خواهد کرد و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

ماده ۶۵- اداره امور دهستان بمهده یکفرددهدار خواهد بود که از بین افراد واجد شرایط وسیله وزارت کشور انتخاب میشود. افرادی که خدمت سپاهی انقلاب را انجام داده اند در صورت تساوی شرایط حق تقدم خواهند داشت.

پرچم

تبصره - شرایط احراز سمت دهماری و حدود وظایف و میزان ونحوه پرداخت حقوق دهماران که از محل اعتبارات موضوع ماده ۶۲ قانون تشکیل انجمن شهرستان و استان مصوب سی و یکم خرداد ماه ۱۳۴۹ تأمین خواهد شد طبق آئین نامه ای میباشد که از طرف وزارت کشور با جلب نظر وزارت تعاون و امور روستاها تهیه و بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

فصل دوم - انتخابات انجمن ده

ماده ۷۵- هر ده انجمنی خواهد داشت که اعضاء آن مستقیماً با رأی مخفی و اکثریت نسبی از طرف ساکنان و اهالی ده انتخاب میشوند.

ماده ۸۵- مدت عضویت در انجمن ده چهار سال و افتخاری است و انتخاب مجدد اعضاء آن بلامانع میباشد.

ماده ۹۵- عده اعضاء انجمن هر ده به تناسب جمعیت بر مبنای آخرین سرشماری عمومی کشور بشرح زیر تعیین میشود:

تا ۱۰۰۰ نفر جمعیت پنج نفر.
برای ۵۰۰ نفر اضافی یک نفر به تعداد اعضاء انجمن ده افزوده میشود.
در هر حال تعداد اعضاء انجمن ده از ۱۱ نفر بیشتر نخواهد بود.

ماده ۱۰۰- انتخاب کنندگان باید دارای شرایط زیر باشند:

- ۱- تابعیت ایران.
- ۲- توطن یا سکونت در محل.
- ۳- حداقل داشتن ۱۸ سال تمام سن.
- ۴- عدم محرومیت از تمام یا بعضی از حقوق اجتماعی.

ماده ۱۱- انتخاب شوندگان باید دارای شرایط زیر باشند:

- ۱- تابعیت ایران.
- ۲- توطن یا لااقل یکسال سکونت در محل.
- ۳- حداقل داشتن بیست سال تمام سن.
- ۴- عدم محرومیت از تمام یا بعضی حقوق اجتماعی.
- ۵- انجام خدمت وظیفه یا معافیت از خدمت زیر

۶- توانائی خواندن و نوشتن.
ماده ۱۲- از اشخاصی که با یکدیگر قرابت نسبی و یا سببی تا درجه دوم دارند فقط آن کسی که رأی او بیشتر است میتواند عضویت انجمن ده را دارا باشد و در صورت تساوی آراء یکی از آنها بحکم قرعه معین خواهد شد.

ماده ۱۳- فرمانداران موظف میباشند پس از وصول دستور وزارت کشور به بخشداران ابلاغ نمایند که انتخابات انجمنهای ده را در حوزه مأموریت خود انجام دهند.

ماده ۱۴- رأی دهندگان باید کارت انتخابات دریافت دارند نحوه صدور کارت انتخابات و طرز انجام انتخاب انجمن ده و مدت رسیدگی بشکایات از انتخابات و ترتیب معرفی کاندیداهای احزاب قانونی در انتخابات بموجب آئیننامه ای میباشد که به پیشنهاد وزارت کشور بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵- یک نفر نمیتواند در بیش از یک انجمن ده عضویت داشته باشد.
ماده ۱۶- اعتبارنامه اعضاء انجمن ده ظرف سه روز از تاریخ پایان مهلت رسیدگی بشکایات بامضای بخشدار صادر و باعضای انجمن تسلیم میگردد.

ماده ۱۷- مرجع رسیدگی بشکایات و اعتراضات از انتخابات انجمن ده انجمن شهرستان و یا قائم مقام قانونی آن خواهد بود و رأی انجمن شهرستان یا قائم مقام قانونی آن قطعی است.

تبصره - اعتراض و شکایت از انتخابات انجمن ده مانع از جریان امر انتخابات و تشکیل انجمن ده نخواهد بود مگر آنکه رأی مراجع مذکور در این ماده مبنی بر بطلان انتخابات باشد.

فصل سوم - تشکیل انجمن ده

ماده ۱۸۵- بخشدار و یا نماینده او مکلف است ظرف پانزده روز پس از صدور اعتبارنامه وسائل تشکیل انجمن ده را فراهم سازد و از اعضاء برای تشکیل نخستین جلسه انجمن دعوت نماید.

ماده ۱۹۵- برای رسمیت جلسات لااقل حضور دو سوم از کلیه اعضاء لازم است و تصمیمات متخذه

با اکثریت بیش از نصف اعضاء حاضر در جلسه رسمی معتبر است و در صورت تساوی آراء رأی طرفی که رئیس با آن موافقت دارد مناط اعتبار است.

تبصره - در انجمنهایی که تعداد اعضاء آن پنج نفر است جلسه با حضور چهار نفر رسمیت مییابد و تصمیمات متخذه با رأی لااقل سه نفر معتبر خواهد بود.

ماده ۲۰۵- اولین جلسه انجمن ده بریاست مسن ترین عضو انجمن و با حضور بخشدار یا نماینده او تشکیل میشود و هر يك از اعضاء انجمن بشرح زیر سوگند یاد میکنند:

« خداوند متعال را بشهادت میطلبم و بقرآن مجید سوگند یاد میکنم که همواره نسبت باساس سلطنت مشروطه و استقلال کشور وفادار و کوشا باشم و مادام که در انجمن ده عضویت دارم با کمال علاقمندی و نهایت راستی و درستی در پیشرفت امور ده کوشش نمایم.»

تبصره - اعضائی که از اقلیتهای رسمی مذهبی انتخاب میشوند بکتاب آسمانی خود سوگند یاد خواهند کرد.

ماده ۲۱۵- انجمن پس از انجام مراسم سوگند بلافاصله از بین اعضاء يك رئیس و يك نایب رئیس و يك ناظر مالی و دو منشی انتخاب مینماید.

ماده ۲۲۵- برای هر يك از جلسات انجمن ده صورت جلسه تهیه میشود که در دفتر ثبت و بامضای حاضرین در جلسه میرسد. حضور اعضاء انجمن در صورت جلسه و دفتر مذکور قید میشود و هر يك از اعضاء انجمن که طی چهار ماهه سه جلسه غیبت بدون عذر موجه داشته باشد مستعفی شناخته میشود.

ماده ۲۳۵- جلسات عادی انجمن ده حداقل هر ماه دوبار باید تشکیل گردد ولیکن به پیشنهاد رئیس انجمن و یا دهمیان و یا لااقل سه نفر اعضاء انجمن جلسات فوق العاده میتواند تشکیل داد.

ماده ۲۴۵- هر يك از عضاء انجمن ده که فاقد یکی از شرایط مندرج در ماده ۱۱ این قانون گردد به پیشنهاد بخشدار و تصویب انجمن شهرستان از عضویت انجمن ده برکنار میشود بخشدار مکلف است مراتب را بعضو برکنار شده و انجمن ده اعلام و بفرمانداری گزارش نماید.

ماده ۲۵- از تاریخ تصویب این قانون انتخابات انجمنهای ده مقارن با انتخابات انجمنهای شهر و شهرستان در یکروز در تمام کشور انجام خواهد شد.

ماده ۲۶- دوره قانونی انجمنهای فعلی و نیز مدت قانونی کار انجمنهایی که بر مبنای این قانون انتخاب میشوند تا تاریخ اولین انتخابات انجمنهای شهر و شهرستان خواهد بود.

فصل چهارم - حقوق و وظایف انجمن ده

ماده ۲۷- ده دارای شخصیت حقوقی است و انجمن ده مسئول حفظ و اداره کردن دارائی منقول و غیر منقول متعلق به ده و اقامه دعوی بر اشخاص و دفاع از دعوی اشخاص علیه انجمن ده میباشد و وظایف آن برقرار زیر است:

۱- بررسی و اتخاذ تصمیم در کلیه طرحهای عمرانی که در سطح ده از محل عواید و عوارض انجمن انجام میگردد همچنین اظهار نظر مشورتی در مورد طرحهایی که از اعتبارات دولت یا اعتبارات عمرانی کشور در سطح ده اجرا میشود و تشریح مساعی در اجرای آن.

۲- تشویق ساکنان ده در تشکیل شرکتهای تعاونی و شرکتهای سهامی زراعی و ایجاد هر گونه شرکت دیگری بمنظور بسط و توسعه کشاورزی و همکاری نزدیک و مؤثر با آنها.

۳- اهتمام بمنظور ازدیاد سطح زیر کشت و باغات در اراضی ده و بالابردن بازده آن بر اساس طرحهای عمرانی توسعه کشاورزی و برنامه عمومی کشت با استفاده از راهنمایی های مروجین مسئول با رعایت قوانین مربوط.

۴- تنظیم برنامه درختکاری و ایجاد بیشه و باغهای عمومی و نظارت در اجرای آن با رعایت قوانین مربوط.

۵- تشویق ساکنان ده در ترویج دامداری و اصلاح نژاد دامها و افزایش علوفه و فرآورده های دامی و همچنین تشویق مردم به همکاری با مروجین و سپاهیان انقلاب.

۶- اهتمام در دفع آفات بومی و تشویق روستائیان به مبارزه در امحاء حیوانات و حشرات موزی و مضر با همکاری مأمورین سازمان حفاظت محیط زیست و حفظ نباتات و مروجین کشاورزی با رعایت قوانین مربوط.

۷- مراقبت در حفظ مراتع و جلوگیری از کندن و سوزاندن بوته های صحرائی و کوهستانی خارج از سطح زیر کشت با رعایت قوانین و مقررات ملی شدن جنگلها و مراتع و سایر قوانین مربوط.

۸- همکاری با سپاهی دانش و مدیر دبستان ده در بهبود امر آموزش اطفال و مبارزه با بیسوادی از طریق ترغیب بزرگسالان بشرکت در کلاسهای درس شبانه.

۹- سعی در اعزام اطفال مستعد برای تکمیل تحصیلات آنان بر مآثر فرهنگی مجعتر با هزینه اهالی ده و استفاده از کمکهای بنیادهای فرهنگی.

۱۰- سعی در تأسیس کتابخانه و قرائت خانه و دعوت از مطلعین و صاحب نظران محلی برای تنویر افکار ساکنان ده با استفاده از راهنمایی های بخشدار.

۱۱- اهتمام در تنظیم جغرافیای تاریخی و شناسنامه ده جمع آوری قصه و افسانه ها و رسوم و سنتها و شعر و آهنگهای محلی با استفاده از راهنمایی های بخشدار و مطلعین محلی و سایر مقامات مربوط.

۱۲- نظارت در حفظ آثار باستانی و رقبات موقوفات بانظر سازمانهای مربوط.

۱۳- مادام که نسبت به تشکیل خانه فرهنگ روستائی در منطقه مربوط اقدام نشده تشویق جوانان ده بورزش از راه ترتیب دادن مسابقات و ترویج ورزشها و مسابقات محلی و تدارک زمین و وسائل ورزشی و محل بازی کودکان.

۱۴- همکاری و ایجاد تسهیلات لازم در انجام وظایف سپاهیان انقلاب در امر بهداشت و ترویج و آبادانی و اتخاذ تصمیم راجع به لایروبی و اصلاح قنوات و انبار آبرسانی ده و همچنین همکاری با سایر مأموران دولت و عوامل خدمتی که برای انجام وظایف قانونی خود بدهات اعزام میشوند.

۱۵- تشویق ساکنان ده بمنظور همکاری با مأمورانی که برای مایه کوبی یا مبارزه با انگلها یا امراض بدهات میروند.

۱۶- اتخاذ تدابیر لازم برای تشویق و حمایت از صنایع روستائی و فراهم آوردن تسهیلات لازم بمنظور حسن اجرای برنامههایی که از طرف دولت برای ترویج و حمایت از صنایع روستائی مقرر میگردد و همکاری با مأموران تعاون و امور روستاها در این زمینه.

۱۷- تأمین آب آشامیدنی و روشنائی ده و مراقبت در نگهداری کلبه تأسیسات مربوط.

۱۸- ایجاد جاده های روستائی و مراقبت در تعمیر و نگاهداری آنها.

۱۹- ساختن حمام، رختشویخانه و کشتارگاه و آبریزگاه عمومی و مراقبت در نگهداری آنها.

۲۰- احداث گورستان و غسلخانه.

۲۱- اتخاذ تدابیر لازم بمنظور تسهیل تأسیس و وسائل پستی و ارتباطی محل با رعایت قوانین و مقررات عمومی مربوط و دستور العمل سازمانهای مسئول.

۲۲- اتخاذ تدابیر لازم بمنظور تأمین آذوقه و فو و فراوانی و ارزانی و مرغوبیت خواربار و مراقبت در بسته بندی و رعایت بهداشت در عرضه و توزیع مایحتاج عمومی ده و تعیین نرخ مناسب برای آنها و مورد دیگری که متضمن تأمین رفاه عمومی و بهبود زندگی در روستاها باشد.

۲۳- مراقبت و نظارت در اعلام صحیح وقایع ولادت و فوت و امر آمارگیری و سرشماری.

۲۴- همکاری لازم با مأمورین ثبت نام برای صدور کارت انتخابات.

۲۵- تنظیم امر حمل و نقل بار و مسافر مربوط به ده با رعایت مقررات مربوط.

۲۶- همکاری و اشتراك مساعی با مأموران مربوط در امر بهداشت و تنظیم خانواده و مراقبت در تفهیم و اجرای دستورالعملهای آن.

۲۷- نظارت کامل در بهره برداری و نگهداری و حفظ اماکن و تأسیساتی که بر اثر اجرای طرحهای عمرانی در سطح ده ایجاد شده است.

۲۸- وزارت کشور میتواند در دهاتی که انجمن ده آمادگی کافی داشته باشد امر ثبت نام و توزیع کارت انتخابات را به انجمن واگذار نماید.

۲۹- انجمن ده بنمایندهای وزارت آب و برق تا زمانی که موجبات اجرای مواد ۶ و ۴ قانون آب و نحوه ملی شدن آن در دهات فراهم نگردیده است وظایف مذکور در آن مواد را در محدوده دهات مربوط انجام خواهد داد.

۳۰- احداث و نگاهداری مساجد.

فصل پنجم - انتخاب دهیان

ماده ۲۸- دهیان با انتخاب انجمن و تأیید بخشدار و بحکم فرماندار منصوب میشود در تعیین و انتخاب دهیان افرادی که خدمت سپاهی انقلاب را انجام داده باشند بشرط تساوی شرایط حق تقدم خواهند داشت.

ماده ۲۹- اشخاصی میتوانند بسمت دهیان انتخاب شوند که واجد شرایط زیر باشند:

۱- تابعیت ایران.

۲- سواد خواندن و نوشتن.

۳- سن کمتر از بیست و دو و بیشتر از شصت سال نباشد.

۴- عدم اشتغال بفساد اخلاق و عدم محرومیت از تمام یا بعض حقوق اجتماعی.

۵- انجام خدمت وظیفه عمومی و یا معافیت دائم.

ماده ۳۰- دوره خدمت دهیان چهار سال و

انتخاب مجدد او بلامانع است.

ماده ۳۱- دهیان در تمام اوقات سال باید ساکن ده بوده و اگر ضرورت ایجاب کند برای مدت کوتاهی

مجبور به ترك محل شود مراتب را باید به اطلاع انجمن برساند در غیاب دهیان یکی از مأموران یا سپاهیان مقیم ده به تعیین انجمن و تأیید بخشدار مسئول امور دهیانی خواهد بود.

ماده ۳۲- انجمن ده موظف است ظرف پانزده روز از تاریخ تشکیل اولین جلسه نسبت به انتخاب دهیان بر طبق مقررات این قانون اقدام و پیشنهاد آن را ببخشدار ارسال کند.

تبصره - تا تعیین و شروع کار دهیان جدید انجام وظایف مقرر در این قانون بعهده دهیان قبلی خواهد بود.

ماده ۳۳- هرگاه انجمن نتواند ظرف پانزده روز از تاریخ اولین جلسه نسبت به انتخاب و تعیین دهیان اقدام نماید بخشدار موظف است ظرف پنج روز از تاریخ انقضای مدت ۱۵ روز مقرر در این ماده یک نفر از ساکنان حوزه بخش را که دوره خدمت سپاهی انقلاب را طی نموده باشد و در غیر اینصورت یک نفر از ساکنان ده یا یکی از مأموران دولتی مقیم ده را فرمانداری معرفی کند تا با ابلاغ

فرماندار بکفالت دهبانی منصوب گردد. دوره تصدی کفیل دهبانی حداکثر ششماه است و هرگاه ظرف این مدت باز هم انجمن قادر به انتخاب دهبان بر طبق مقررات این قانون نباشد انجمن منحل میگردد و تا انتخاب انجمن بعدی تعیین دهبان کفیل دهبانی بکار خود ادامه خواهد داد.

ماده ۳۴ - اگر دهبان از شغل خود مستعفی شود یا فوت نماید و یا اینکه بعل و جهات قانونی معزول و یا محجور گردد انجمن در ضمن اعلام مراتب ببخشنداری ظرف ۱۵ روز طبق مقررات این قانون نسبت به تعیین و معرفی دهبان جدید برای بقیه مدت اقدام خواهد نمود.

در این مورد تا تعیین دهبان جدید رئیس انجمن در وظایف محوله رابرعده خواهد داشت.

ماده ۳۵ - دهبان یا کفیل دهبانی در موارد زیر از شغل خود برکنار خواهد شد.

۱ - در صورت صدور کیفرخواست بعلت ارتکاب جنحه یا جنایت عمدی.

۲ - حیف و میل و یا تصرف غیر مجاز در اموال ده که وصول و بانگهداری آن بعهده او است.

۳ - در صورتیکه معلوم شود دهبان اساساً فاقد شرایط مندرج در ماده ۲۹ بوده یا اینکه بعد از انتخاب شرایط مذکور از دست داده است.

تبصوه - هرگاه از طرف انجمن ده یا ساکنان ده یا افراد دیگر و یا سازمانهای دولتی گزارشی در موارد مذکور در این ماده ببخشدار برسد بخشدار مکلف است حداکثر ظرف ده روز نظر خود را بانجمن ده اعلام دارد و اگر نظر بخشدار مورد تأیید انجمن ده قرار گیرد نظر مذکور اجرا میشود و در غیر این صورت بخشدار مراتب را بفرماندار باید اعلام کند و نظر فرماندار در این باره قطعی و لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۳۶ - مقرری دهبان از محل درآمد مذکور در ماده ۴۲ پرداخت خواهد شد میزان مقرری دهبان و نحوه پرداخت آن بموجب آئین نامه ای خواهد بود که با اطلاع وزارت تعاون و امور روستاها بتصویب وزارت کشور برسد.

تبصوه - به اشخاصی که با رعایت ماده ۳۴ این قانون بکفالت دهبانی منصوب میشوند حق الزحمه ای

که از پنجاه درصد مقرری دهبان آن ده تجاوز نخواهد کرد پرداخت میشود.

ماده ۳۷ - دهبان دارای نشان مخصوص دهبانی است که شکل و خصوصیات آن بموجب آئین نامه ای که بتصویب وزارت کشور خواهد رسید تعیین خواهد شد.

ماده ۳۸ - دهبان میتواند در جلسات انجمن در حضور باید ولی حق رأی ندارد.

ماده ۳۹ - در صورت انحلال و یا پایان یافتن دوره انجمن دهبان تا پایان انتخاب انجمن ده و رسمیت یافتن انجمن و انتخاب دهبان جدید بخدمت محوله ادامه خواهد داد.

فصل ششم - وظایف دهبان

ماده ۴۰ - دهبان نماینده ده و مجری کلیه مصوباتی است که از طرف انجمن ده در حدود مقررات این قانون بتصویب رسیده و قطعی شده باشد و وظایف زیر را بر عهده دارد.

۱ - بمحض بروز بی نظمی و یا اطلاع از وقوع جنحه و جنایت در اسرع وقت مراتب را به نزدیکترین پاسگاه ژاندارمری و بخشداری اطلاع دهد و در کشف جرم و دستگیری متهم یا متهمین با مأمورین انتظامی همکاری نماید.

۲ - اتخاذ تصمیم در امور مربوط به حفظ نظم در حدود قوانین و مقررات.

۳ - تهیه و نصب علائم راهنما و مشخصات ده بانظر انجمن ده و استفاده از راهنمایی های بخشدار.

۴ - همکاری با مأمورین اجراء مقررات وظیفه عمومی برای اعزام مشمولین.

۵ - اجرای دستورهای اداری بخشدار در مسائل مربوط به ثبت احوال و وظیفه عمومی و آمار و همکاری با مأمورین سازمانهای دولتی که بطور سیار و ثابت در ده انجام وظیفه مینمایند.

۶ - اجرای وظایف محوله و دستورهای مربوط به امور عمرانی روستاها و همکاری و معاضدت در پیشرفت امور شرکتیهای تعاونی و روستائی.

۷ - مراقبت کامل در نگهداری و بهره برداری از تأسیساتی که بر اثر اجرای طرحهای عمرانی ایجاد گردیده است.

۸ - حفظ و اداره اموال و دارائی ده.

۹ - همکاری و ایجاد تسهیلات لازم در پیشرفت کار سپاهیان دانش و ترویج و آبادانی و بهداشت و سایر سپاهیان انقلاب و هر نوع اقدام و کمک دیگری که برای پیشرفت فرهنگ و بهداشت و کشاورزی ده ضروری است.

۱۰ - اجرای دستورهای که از طرف سازمانهای دولتی و یا وابسته بدولت در حوزه ده در حدود قانون بوسیله بخشدار ابلاغ میگردد.

۱۱ - سعی در حل اختلاف بین ساکنین ده از طریق کدخدانمشی در صورتی که در ده خانه انصاف تشکیل نشده باشد.

۱۲ - اعلان فرامین و قوانین و تصمیمات و مقررات عمومی دولت که از طریق بخشداری برای اطلاع ساکنان ده ابلاغ میشود به وسایل مقتضی.

۱۳ - اعلام کشف آثار و اشیاء و مسکوکات عتیقه و نظائر آن به بخشداری و سایر مراجع مربوط و جلوگیری از هر گونه کاوشهای باستان شناسی غیر مجاز.

۱۴ - تهیه و ارسال گزارش حوادث و وقایع و سوانح فوق العاده به بخشداری با توضیحات کافی و بموقع.

۱۵ - ثبت اسامی ساکنان ده بر حسب خانوار در دفتر مربوط و ذکر تغییرات آن برابر راهنمایی های مأمورین ثبت احوال و مرکز آمار ایران.

۱۶ - مراقبت در حفظ آثار باستانی بانظر سازمانهای مربوط.

۱۷ - توجه کامل در نگهداری تأسیسات آب، برق، مدرسه و تأسیسات بهداشتی و مراقبت در نظافت ده.

ماده ۴۱ - دهبان مأمور اجرای مصوبات انجمن و مسئول اجرای دستورهای دولتی است که از مراجع دولتی طبق قوانین و مقررات به او ابلاغ میشود.

فصل هفتم - امور مالی

ماده ۴۲ - درآمد انجمن ده که از منابع ذیل تأمین خواهد شد باید به حساب مخصوص ده بادر صندوق موضوع ماده ۴۷ منظور گردد:

۱ - عوایدی که از هر هکتار سطح زیر کشت در حال

تولید مرده در هر سال بعنوان عوارض دهداری از تولید کنندگان مرده بر اساس ضوابط زیر وصول میشود.

الف - هر هکتار کشت آبی صیفی ۴۵ ریال.

ب - - - - - شتوی ۲۵ ریال.

ج - - - - - دیمی صیفی و شتوی ۱۵ ریال.

د - - - - - باغ میوه و باغ چای ۶۰ ریال.

ه - - - - - قلمستان دست کاشت ۱۵ ریال.

۲ - عوایدی که از تأسیسات تولیدی زراعتی بزرگ کشاورزی و مکانیزه و همچنین تأسیسات تولیدی صنعتی و معدنی که در حوزه دهات کشور فعالیت دارند تحصیل می شود طبق آئین نامه ای که به پیشنهاد وزارت کشور و جلب نظر وزارتخانه های کشاورزی و منابع طبیعی و تعاون و امور روستاها و صنایع و معادن بتصویب کمیسیونهای مربوط میرسد.

۳ - عوایدی که بطریق خودیاری اهالی ده برای

اجرای برنامه های خاص عمرانی محلی در اختیار انجمن ده میگذازند.

۴ - کمکهای که از محل اعتبارات سازمان برنامه و بودجه یا اعتبارات دولت برای جبران کمبود اعتبارات اداری و یا عمرانی محل در اختیار انجمن گذارده میشود.

۵ - عوارضی که با تصویب انجمن شهرستان از دکاکین و کسبه محل اخذ میشود.

۶ - هدایا و کمکهای که برای امور عمرانی ده در اختیار انجمن قرار میگیرد.

تبصوه - در صورتیکه در اثر عوامل جوی و طبیعی و آفت محصول ده کلاً یا بعضاً از بین برود یا تأیید اداره کشاورزی محل عوارض موضوع بند ۱ اخذ نخواهد شد.

ماده ۴۳ - میزان عوارض مذکور در ماده ۴۲ درباره تأسیسات بزرگ تولیدی کشاورزی و صنعتی و معدنی که در حوزه دهات کشور فعالیت دارند و همچنین نحوه رسیدگی با اعتراضات مؤدی تابع آئین نامه میباشد که به پیشنهاد وزارت کشور و جلب نظر وزارتخانه های کشاورزی و منابع طبیعی و تعاون و امور روستاها و صنایع و معادن بتصویب هیئت وزیران میرسد.

ماده ۴۴ - هرگاه در دهات درآمدها کلاً یا جزئاً از طریق اجاره نقدی یا جنسی و یا توأم حاصل گردد

مستأجر موظف است سهمیه انجمن ده را از مال الاجاره به انجمن ده تسلیم نماید.

ماده ۴۵- کلیه درآمدهای هر ده بر طبق بودجه‌ای که به تصویب انجمن ده میرسد پس از کسر هزینه های اداری و استخدامی دهبانی و سهمیه انجمن شهرستان موضوع بند ۲ ماده ۶۲ قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان باید بار عایت قوانین مربوط منحصر بمصرف عمران و آبادانی همان ده برسد مگر در مواردی که طرحهای مشترک بوسیله چند ده (مانند ایجاد راههای روستائی و نظائر آن که مورد استناد عموم قرار خواهد گرفت) تصویب و تأیید شده باشد.

ماده ۴۶- دهبان مسئول امور مالی انجمن ده میباشد و در حدود قانون و بودجه مصوب انجمن ده موظف است درآمدها را وصول و هزینه‌ها را پرداخت نماید اسناد هزینه باید بامضاء دهبان و ناظر مالی که از طرف انجمن انتخاب میشود برسد.

ماده ۴۷- دهبان مکلف است در صورت وجود بانک در ده یا دهات مجاور حساب مخصوص بنام ده افتتاح نماید که برداشت از آن با دو امضاء دهبان و ناظر مالی منتخب انجمن خواهد بود.

در صورتیکه در ده و یا دهات مجاور شعبه بانک نباشد و جو مزبور در صندوق مخصوص نگهداری و مراتب را به بخشدار اعلام نماید.

ماده ۴۸- دهبان مکلف است درآمدهای نقدی وصولی را بلافاصله بحساب ده در بانک و یا صندوق مخصوص واریز نموده و مراتب را در دفتر مالی ده ثبت نماید و عواید جنسی را نیز در دفتر ثبت و در انبار مخصوص نگهداری کند مسئولیت حفاظت دارائی انجمن بعهده دهبان میباشد.

ماده ۴۹- هر یک از مؤدیان که در مورد تشخیص میزان درآمد خود معترض باشد پس از تودیع نصف عوارض تعیین شده اعتراض خود را بانجمن ده تسلیم مینماید و در صورتیکه ظرف پانزده روز بین مؤدی و انجمن در تشخیص و میزان درآمد توافق حاصل نشد معترض میتواند اعتراض خود را به کمیسیون مرکب از بخشدار یا نماینده او، نماینده انجمن شهرستان، نمایندگان وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و تعاون و

امور روستاها و یک نفر معتمد محل بانتخاب بخشدار تسلیم نماید. کمیسیون تاریخ رسیدگی را به مؤدی و انجمن اطلاع خواهد داد که در جلسه شرکت نمایند ولی حاضر نشدن نماینده انجمن ده یا مؤدی مانع رسیدگی نخواهد بود و کمیسیون حداکثر ظرف یکماه باید اعلام نظر نماید و نظریه مزبور قطعی و لازم الاجرا میباشد.

ماده ۵۰- هرگاه مؤدی از پرداخت عوارض در مدتیکه انجمن ده تعیین میکند استنکاف نماید دهبان باید ضمن اعلام مراتب بانجمن ده ظرف ده روز امتناع مؤدی را ببخشداری گزارش دهد و بخشدار موظف است مطابق مقررات اجرائی وصول مالیاتهای مستقیم نسبت بوصول عوارض مستکفین اقدام نماید.

ماده ۵۱- بودجه سالانه ده که شامل درآمد و هزینه است بوسیله دهبان تهیه و پیشنهاد میگردد و پس از تصویب انجمن ده بموقع اجرا گذاشته میشود.

تبصره ۱- سال مالی انجمن یکسال شمسی است که از اول فروردین ماه آغاز میشود باستثنای اولین سال تشکیل انجمن که ابتدای سال مالی تاریخ تشکیل انجمن خواهد بود.

تبصره ۲- دهبان مکلف است تا ۱۵ بهمن ماه هر سال بودجه سال آینده را تنظیم و پیشنهاد نماید و انجمن ده باید حداکثر تا اول اسفندماه آن را رسیدگی و تصویب نماید.

ماده ۵۲- انجمن ده موظف است همه ساله در نیمه دوم اسفندماه بودجه برنامه سال آینده را بوسیله آگهی و یا وسائل مقتضی دیگر با اطلاع ساکنان ده برساند.

ماده ۵۳- استفاده از موجودی نقدی و جنسی متعلق بده بده فقط پس از تصویب بودجه در حدود اعتبار مصوب مجاز است.

تبصره- خرید و فروش و هرگونه معامله باید با رعایت صرفه و صلاح انجام گیرد و اسناد مربوط بامضای دهبان و ناظر مالی انجمن ده برسد.

ماده ۵۴- دهبان موظف است حساب درآمد و هزینه هر سال مالی را تا آخر اردیبهشت سال بعد بانجمن

ده تسلیم و انجمن مکلف است ظرف یکماه بحساب مذکور رسیدگی نماید. تصویب حساب از طرف انجمن در حکم مفاصحا حساب است.

تبصره- دهبان باید حساب درآمد و هزینه سالیانه را پس از تصویب انجمن ده بنحومقتضی با اطلاع ساکنان ده برساند.

ماده ۵۵- هرگونه برداشت غیرقانونی از وجوه و اموال انجمن ده در حکم خیانت در امانت خواهد بود.

فصل هشتم - مقررات عمومی:

ماده ۵۶- جلسات انجمن ده علنی است و باید در وقت مقرر در محل معین تشکیل گردد.

ماده ۵۷- مصوبات انجمن ده باید بلافاصله بوسیله دهبان به بخشدار اعلام گردد و پس از تأیید بخشدار طبق مقررات این قانون قابل اجرا میباشد. در صورتیکه ظرف پنج روز از تاریخ وصول مصوبات انجمن نظر بخشدار اعلام نگردد تأیید شده تلقی میشود.

تبصره- نسبت بان قسمت از مصوبات انجمن ده که مربوط به امور عمرانی باشد بخشدار نظر اداره تعاون و امور روستاها را جلب خواهد کرد.

ماده ۵۸- در مواردیکه مصوبات انجمن مورد تأیید بخشدار نباشد بخشدار موضوع را با ذکر دلیل ظرف مدت پنج روز از تاریخ وصول مصوبات انجمن به انجمن ده اعلام میدارد و هرگاه نظر بخشدار مورد قبول انجمن ده قرار نگیرد مراتب از طریق بخشداری بفرمانداری اعلام میگردد. فرماندار چگونگی رادر اولین جلسه انجمن شهرستان مطرح خواهد نمود. نظر انجمن شهرستان یا قائم مقام قانونی انجمن در این مورد قطعی و لازم الاجرا است.

ماده ۵۹- بخشدار و وزارت تعاون و امور روستاها میتوانند در صورت لزوم دفاتر و اسناد انجمن ده را بازدید و بازرسی نمایند بدون اینکه حق دخالت در وظائف مربوط به انجمن را داشته باشند.

ماده ۶۰- هرگاه يك یا چند نفر از اعضاء انجمن ده بنحوی از انحاء در انجام وظائف محوله تملل نمایند و یا موجبات اختلال در کار انجمن را فراهم سازند بخشدار بموضوع رسیدگی مینماید و در صورت تأیید

موضوع را بفرماندار گزارش میدهد و فرماندار مراتب را با اعلام نظر خود در انجمن شهرستان و با قائم مقام قانونی انجمن مطرح مینماید در صورتیکه انجمن شهرستان موافق با برکناری عضو یا اعضاء مذکور باشد اعضاء مزبور بارای انجمن شهرستان برکنار میشوند و بجای عضو یا اعضاء برکنار شده بر طبق ماده ۶۴ این قانون عمل خواهد شد.

ماده ۶۱- بجای اعضائی که فوت شده یا بموجب مواد این قانون از عضویت انجمن مستعفی یا برکنار میشوند از کسانی که بعد از حائزین اکثریت دارای رأی بیشتر بوده اند بترتیب بجای آنان برای بقیه مدت به عضویت انجمن تعیین خواهند شد و بخشدار برای آنان اعتبارنامه صادر و مراتب را بفرماندار گزارش مینماید.

ماده ۶۲- هرگاه اکثریت اعضاء انجمن ده در انجام وظائف محوله بنحوی از انحاء تملل نمایند و یا موجبات اختلال در کار انجمن را فراهم سازند و یا عدم صلاحیت آنان معلوم گردد بخشدار پس از رسیدگی در صورت تأیید موضوع را بفرماندار گزارش میدهد فرماندار مراتب را با اعلام نظر خود در انجمن شهرستان مطرح نموده و در صورت رأی موافق انجمن شهرستان و با قائم مقام قانونی انجمن شهرستان انجمن ده منحل میگردد فرماندار مکلف است ضمن اعلام انحلال انجمن ده دستور تجدید انتخابات انجمن ده را برای بقیه مدت به بخشدار صادر نموده و موضوع را بوزارت کشور و استانداری گزارش دهد. و بخشدار نیز مکلف است فوراً نسبت به تجدید انتخابات اقدام نماید.

تبصره- هرگاه انجمن ده بجهاتی منحل گردد تا تشکیل انجمن جدید هیئت مرکب از سه نفر که دونفر معتمد محل بانتخاب بخشدار و حکم فرماندار و یک نفر بترتیب تقدم مدیر عامل شرکت تعاونی یا رئیس خانه انصاف یا رئیس دبستان یا یک نفر سپاهی انقلاب مقیم ده بمعرفی بخشدار با حکم فرماندار قائم مقام انجمن ده خواهد بود.

ماده ۶۳- انجمن ده مکلف است پس از انقضای دوره قانونی یا انحلال کلیه سوابق را ضمن تنظیم صورت مجلس برئیس و منشی انجمن بعدی یا قائم مقام انجمن تحویل نماید.

ماده ۶۴ - در صورتیکه مقتضای ایجاب نماید درباره ای از امور عمومی و مشترک بین چندده تصمصیح واحدی اتخاذ گردد موضوع بوسیله بخشدار از طریق فرمانداری بانجمن شهرستان اعلام میگردد. انجمن شهرستان با جلب نظر انجمنهای محلی مربوط بمورد مشترک رسیدگی و اتخاذ تصمصیح مینماید تصمصیح متخذه برای هریک از انجمنهای مربوط لازم الاجراء مینماید.

ماده ۶۵ - برای دهاتی که در حوزه عمل یک شرکت سهامی زراعی قرار میگیرند انجمن واحدی بنام انجمن واحد روستائی به جانشینی انجمنهای دهات حوزه شرکت مزبور برابر مقررات مربوط بانخابات انجمن ده تشکیل خواهد شد در این مورد پس از اعلام وزارت تعاون و امور روستاها دائر به تشکیل شرکت سهامی زراعی وزارت کشور نسبت به انحلال انجمنهای دهات واقع در محدوده عمل شرکت سهامی زراعی و تشکیل انجمن واحد روستائی اقدام خواهد نمود.

تبصره ۵ - کلیه اموال و دارائی و تهذات انجمنهای منحل شده طبق صورتجلسه به انجمن واحد روستائی موضوع این ماده تحویل و منتقل میشود و انجمن واحد روستائی کلیه وظایف و اختیارات انجمنهای ده را بر طبق مقررات مربوط نسبت بدهات واقع در حوزه عمل شرکت سهامی زراعی انجام خواهد داد.

ماده ۶۶ - مأموران انتظامی مکلفند در انجام تکالیفی که طبق این قانون و یا قوانین و مقررات دیگر بعهده انجمن ده و دهیان و دهدار محول است همکاری و تشریک مساعی نمایند.

ماده ۶۷ - هرگاه دهی بشهر تبدیل گردد و شهرداری در آن تأسیس شود انجمن ده از تاریخ تشکیل شهرداری منحل خواهد شد و کلیه دارائی و اموال منقول و غیر منقول و تعهدات انجمن ده طبق صورتجلسی شهرداری منتقل گردیده و شهرداری به جانشینی انجمن عمل خواهد نمود. یک نسخه صورتجلسه تحویل و تحول و تحویل به بخشدار و دو نسخه از طریق فرمانداری به استاندار و وزارت کشور ارسال خواهد شد.

ماده ۶۸ - بمحض انتخاب شهردار دهیان ستمی نخواهد داشت.

ماده ۶۹ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی میتوانند در هر ده که زمینی در اختیار داشته باشند بانصوب هیئت وزیران برای ایجاد تأسیسات عمرانی باندازه مورد نیاز بطور رایگان در اختیار انجمن ده بگذارند.

ماده ۷۰ - ماده قانون تقسیمات کشوری مصوب آبانماه ۱۳۲۶ و قانون کدخدائی مصوب بیستم آذرماه ۱۳۱۴ و لایحه قانون تشکیل انجمنهای ده و اصلاح امور اجتماعی و عمران دهات مصوب سال ۱۳۴۲ و سایر قوانین و مقررات که مغایر این قانون است لغو میشود.

ماده ۷۱ - دستور العملهای اجرائی این قانون را وزارت کشور تهیه و آن قسمت از دستور العملهایی که با وظایف وزارت تعاون و امور روستاها و وزارت کشاورزی و منابع طبیعی ارتباط پیدا میکند پس از کسب نظر وزارتخانه های مذکور از طرف وزارت کشور تهیه و بموقع اجرا گذارده میشود.

ماده ۷۲ - دولت میتواند از تاریخ تصویب این قانون ظرف سه سال اصلاحاتی را که ضمن اجرای آن ضروری تشخیص دهد جهت تصویب به کمیسیونهای کشور مجلسین تقدیم کند.

اصلاحاتی که بتصویب کمیسیونهای مذکور میرسد تا تقدیم لایحه نهائی بمجلسین و تعیین تکلیف آن از طرف مجلسین لازم الاجراء است.

مخبر کمیسیون کشور - رضا سجادی

گزارش شور اول از کمیسیون تعاون و امور روستاها

بمجلس شورای ملی

کمیسیون تعاون و امور روستاها در جلسه دوشنبه ۱۳۵۳/۸/۲۷ با حضور نمایندگان دولت لایحه دهداری و دهبانی را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون کشور را با اصلاحاتی تصویب کرد اصلاحات مزبور در جلسه شنبه ۱۳۵۳/۹/۲ بتأیید کمیسیون کشور رسید.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون تعاون و امور روستاها -

مهندس امیر حسین خسروی

قانونی دهبانی و دهداری بعد از کلمه (حوزه معینی بوده) کلمه (و دارای حداقل ۲۵۰ نفر جمعیت باشند) اضافه شود.

باتقدیم احترام - امیر عباس جهانی

رئیس - ماده دوم قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۵ - تعدادی آبادی و مزرعه نزدیک یا متصل بهم که مجموعاً دارای ضوابط ماده یک باشند به پیشنهاد فرماندار و تأیید انجمن شهرستان و موافقت وزارت کشور و وزارت تعاون و امور روستاها ده شناخته می شود.

تبصره - مادامی که وضع بعضی از آبادیها و مزارع از نظر اطلاق عنوان ده روشن نباشد به پیشنهاد فرماندار و تأیید انجمن شهرستان و تصویب استاندار تا بحد نزدیکترین ده خواهند بود.

رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید:

قسمت آخر ماده ۲ لایحه قانون دهبانی و دهداری

شرح زیر اصلاح شود:

... به پیشنهاد فرماندار و تصویب انجمن شهرستان با موافقت استاندار ده شناخته میشود.

با احترام - علی اصغر مظهري

رئیس - ماده ۳ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - وزارت کشور حدود حوزه اداری و نام دهات موجود یادهاتی را که در آینده بوجود آید به پیشنهاد انجمن شهرستان و با تحصیل اطلاعات لازم در زمینه محدوده دهات از وزارت تعاون و امور روستاها تبیین و تعیین خواهد نمود.

رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه شنبه ۱۳۵۳/۸/۲۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه دهداری و دهبانی را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون کشور را در اینمورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دادگستری - علی احمد خورشید

گزارش شور اول از کمیسیون امور اقتصادی.

دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه سه شنبه ۱۳۵۳/۸/۲۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه دهداری و دهبانی را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون کشور را با اصلاحاتی تصویب کرد. اصلاحات مزبور در جلسه شنبه ۱۳۵۳/۹/۲ بتأیید کمیسیون کشور رسید.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی -

امان الله زیگی

رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بورود در شور مواد رأی میگیریم خانها و آقایی که موافقتند خواهش می کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده اول قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵ - ده از نظر مقررات این قانون کوچکترین واحد تقسیمات کشوری است که دارای حوزه معینی بوده و اکثریت ساکنان دائمی آن بفعالتهای کشاورزی و دامداری و باغداری و صنایع دستی محلی و نظایر آن اشتغال داشته باشند.

رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود در سطر دوم ماده ۱ لایحه

ماده ۴- وزارت کشور بتدریج از چند ده متصل بیکدیگر که دارای وضع جغرافیائی و اقلیمی مشابهی بوده و از نظر اقتصادی و اجتماعی و آموزشی و تعاونی بایکدیگر ارتباط و وجه مشترک داشته باشند واحد مخصوصی بنام دهستان تشکیل خواهد داد.

رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود در ماده ۴ لایحه قانونی دهبانی و دهداری لغات جغرافیائی و اقلیمی حذف شود. باتقدیم احترام - امیرعباس جهانی

رئیس - ماده ۵ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵- ضوابط و شرایط لازم جهت تشکیل ده و دهستان طبق آئین نامه ای خواهد بود که وزارت کشور با جلب نظر وزارت تعاون و امور روستاها تهیه خواهد کرد و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید قسمت آخر ماده ۵ لایحه قانونی دهبانی و دهداری بشرح زیر اصلاح شود. (بجای پس از تصویب هیئت وزیران) . . . . پس از تصویب کمیسیونهای مجلسین بموقع اجرا گذارده خواهد شد. با احترام - علی اصغر مظهری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود در ماده ۵ لایحه قانونی دهبانی و دهداری کلمه هیئت وزیران حذف و بجای آن کلمه کمیسیونهای کشور و تعاون و امور روستاهای مجلسین اضافه شود.

باتقدیم احترام - امیرعباس جهانی

رئیس - ماده ۶ قرائت می شود

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶- اداره امور روستاها بعهده یک نفر دهدار خواهد بود که از بین افراد واجد شرایط وسیله وزارت کشور انتخاب میشود. افرادی که خدمت سپاهی انقلاب را انجام داده اند در صورت تساوی شرایط حق تقدم خواهند داشت.

تبصره - شرایط احراز سمت دهداری و حدود وظایف و میزان ونحوه پرداخت حقوق دهداران که از محل اعتبارات موضوع ماده ۶۲ قانون تشکیل انجمن شهرستان و استان مصوب سی و یکم خرداد ماه ۱۳۴۹ تأمین خواهد شد طبق آئین نامه ای میباید که از طرف وزارت کشور با جلب نظر وزارت تعاون و امور روستاها تهیه و تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

رئیس - در ماده شش نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود در ماده ۶ لایحه قانونی دهبانی و دهداری در سطر دوم قبل از « وسیله وزارت کشور » جمله بنابه پیشنهاد « انجمن شهرستان » اضافه شود. باتقدیم احترام - دکتر بیگلری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید ماده ۶ لایحه قانونی دهبانی و دهداری بشرح زیر اصلاح شود:

ماده ۶- اداره امور روستاها بعهده یک نفر دهدار خواهد بود که وزارت کشور از میان افرادی که خدمت سپاهی انقلاب را انجام داده اند انتخاب می کند و چنانچه سپاهی واجد شرایطی وجود نداشته بود از میان سایر داوطلبان دهداران انتخاب میشوند.

با احترام - علی اصغر مظهری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید اصلاح زیر در لایحه قانونی دهبانی و دهداری بعمل آمد:

ماده ۶- اداره امور روستاها بعهده یک نفر دهدار خواهد بود که از بین افراد واجد شرایط همان دهستان وسیله وزارت کشور انتخاب میشود افرادی که خدمت سپاهی انقلاب را انجام داده اند در صورت تساوی شرایط حق تقدم خواهند داشت.

دکتر کیان

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود در سطر آخر تبصره ذیل ماده ۶ لایحه قانونی دهبانی و دهداری کلمه هیئت وزیران حذف و کلمه کمیسیون کشور و امور روستاهای مجلسین اضافه شود.

باتقدیم احترام - امیرعباس جهانی

رئیس - ماده ۷ قرائت می شود

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷- هر ده انجمنی خواهد داشت که اعضاء آن مستقیماً بارأی مخفی و اکثریت نسبی از طرف ساکنان و اهالی ده انتخاب می شوند.

رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در ماده ۷ لایحه قانونی دهبانی و دهداری بعد از کلمه اهالی ده کلمه (واجد شرایط) اضافه شود.

باتقدیم احترام - امیرعباس جهانی

رئیس - ماده ۸ قرائت می شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۸- مدت عضویت در انجمن ده چهار سال و افتخاری است و انتخاب مجدد اعضاء آن بلامانع می باشد.

رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹- عده اعضای انجمن هر ده به تناسب جمعیت بر مبنای آخرین سرشماری عمومی کشور بشرح زیر تعیین می شود.

تا ۱۰۰۰ نفر جمعیت پنج نفر.

برای هر ۵۰۰ نفر اضافی یک نفر به تعداد اعضای انجمن ده افزوده می شود.

در هر حال تعداد اعضاء انجمن ده از ۱۱ نفر بیشتر نخواهد بود.

رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می نماید که در سطر چهارم ماده ۹ بجای یک نفر دو نفر نوشته شود.

باتقدیم احترام - جندقی

رئیس - ماده ۱۰ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰- انتخاب کنندگان باید دارای شرایط زیر باشند:

۱- تابعیت ایران.

۲- توطن یا سکونت در محل.

۳- حداقل داشتن ۱۸ سال تمام سن.

۴- عدم محرومیت از تمام یا بعضی از حقوق اجتماعی.

رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در بند ۲ ماده ۱۰ لایحه قانونی دهبانی و دهداری بجای توطن یا سکونت در محل به سکونت اکتفا شود.

با احترام - علی اصغر مظهری

رئیس - ماده ۱۱ قرائت می شود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱ - انتخاب شوندگان باید دارای شرایط

زیر باشند .

۱- تابعیت ایران .

۲- توطن یا لااقل یکسال سکونت در محل .

۳- حداقل داشتن بیست سال تمام سن .

۴- عدم محرومیت از تمام یا بعض حقوق اجتماعی .

۵- انجام خدمت وظیفه یا معافیت از خدمت زیر

پرچم .

۶- توانائی خواندن و نوشتن .

رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست ؟ آقای فرهادپور

بفرمائید .

فرهاد پور - بنده خیلی خوشحال هستم که بعد از

۱۲ سال انتظار لایحه ای که تکلیف تشکیل کوچکترین واحد

انتخابی را در سیستم دمکراتیک مملکت تعیین میکند به

مجلس شورای ملی تقدیم شد . انجمن ده اولین پایه دمکراسی

در هر مملکتی است . من خیلی خوشحال تر بودم اگر این

سنگ اولیه و عمل پایه ای قبل از سایر انجمن ها مورد

توجه و عنایت قرار میگرفت ولی بهر حال باز هم جای

خوشوقتی است که بعد از ۱۲ سال این لایحه تقدیم شد

بهین دلیل معتقدم برای افرادی که اولین پایه سازمانهای

دمکراتیک مملکت را تشکیل میدهند شرایط باید جامعتر

و کافی تر باشد . اینجا که منظور شده توانائی خواندن و

نوشتن داشته باشد این در شرایطی که ده دقیقه قبل این همه

رئیس دولت از پیشرفت آموزش و پرورش شما تجلیل

کرد شرطی کافی نیست باید نوشته شود که اعضای انجمن

ده حتماً حداقل تعلیمات اجباری را دیده باشند یعنی

یک دوره ۵ ساله ابتدائی را دیده باشند یا لااقل اگر

راهنمائی شما بجائی رسیده است از کلاس های راهنمائی

هم بهره مند شده باشند اینکه حداقل سواد خواندن و

نوشتن داشته باشند این مجدداً ما سر نوشت این واحداولیه

سازمان های دمکراتیک را بدست عناصر و افرادی سواد

میسپاریم . مسئله دوم جنبه اخلاقی و رعایت بعضی مسائل

است که از نظر مملکتی برای ما واجب است روزیکه در

دوره گذشته در قانون منع کشت خشخاش تجدید نظر شد

از پشت این تریبون اعلام شد که این قانون بخاطر آن

نیست که پروانه یا جواز بدیم برای اشاعه و مصرف

مواد مخدر و در مملکت مامبارزاتی شده است که اعتیاد

و استعمال مواد مخدر بخصوص تریاک اشاعه پیدا کند

بنده پیشنهاد کردم یک شناسنامه بهداشتی برای افراد

درست کنید و بالااقل یک شرط عدم اعتیاد بگذارید برای

کلیه مقامات انتخابی یا انتصابی تا از این راه بتوانیم

از اشاعه این عادت مضر در جامعه جلوگیری کنیم و

بهین دلیل هم پیشنهاد میکنم در ماده ۱۱ بازده حتماً یک شرط

عدم اعتیاد بمواد مخدر گذاشته شود که شرط تحصیلی

را هم لااقل داشتن مدرک تحصیلی ۵ ساله ابتدائی بگذارید

چون در نظام جدید حتماً جوان های بیست ساله ما باید

داشته باشند .

عباس میرزائی - ولی در قانون اساسی شرط

انتخاب شدن داشتن سواد خواندن و نوشتن است .

فرهادپور - آقای عباس میرزائی مسائل هفتادسال

پیش را اگر بخوایم بهمان صورت ادامه بدیم شما و

امثال شما این اندازه از جنبه های انقلابی صحبت

نمیکردید ولی امروزی یعنی بیست سال بعد از قانون تعلیمات

اجباری و دوازده سال بعد از حکومت شما لااقل باید

تصدیق ۵ ساله ابتدائی را داشته باشند . (احسن) .

رئیس - آقای دکتر الموثی بفرمائید .

دکتر الموثی - بنده البته با مطالبی که همکار

محترم فرمودند مخالفتی ندارم ولی توضیحاتی میدهم .

برای تشکیل این انجمن ما با مردم ده نشین ایران سروکار

داریم و این نکته را تأیید خواهید فرمود که در دهات

ایران ممکن است افراد ، تصدیق ۵ ابتدائی نداشته

باشند و اگر بخوایم یک چنین شرطی را در اجتماع

ایران تعمیم بدیم باید در تمام گروهها تعمیم داد آقای

عباس میرزائی اشاره ای فرمودند که بسیار درست بود

برای نمایندگی مجلس سواد خواندن و نوشتن کافی است

چطور بگوئیم در دهات کسی که می خواهد عضو انجمن

ده بشود تصدیق ۶ ساله ابتدائی داشته باشد شاید ۱۵ سال ،

۲۰ سال دیگر اینکار اجراء بشود اما اگر حالا چنین

شرطی را بگذاریم بعقیده من انجمن دهات ناقص خواهد

ماند و عده زیادی از مردم شریف ایران را محروم

کرده ایم و این درست نیست . خیلی ها هستند که در سابق

که در سپردن کار مردم به مردم قدمهای بسیار اساسی

برداشته است و امروز که این لایحه را آورده يك بار

دیگر تشکر میکنیم ولی بهر صورت ما و شما معتقدیم که

کار باید بدست مردم داده شود و برای سپردن کار مردم به مردم

امروز که این لایحه مطرح است بیائیم پیشنهاد بهتری

در جهت سپردن کار مردم به مردم بدیم . بعقیده ما این

مردم ده نشین و این روستا نشینان که بنده افتخار میکنم

وکیل روستا نشینان این مملکت هستم آنها مردمان

شرافتمند و اصیلی هستند و نباید مانع شد و گفت که اگر

آنها تصدیق ششم نداشته باشند نمی توانند بروند به ده و

به مملکت خدمت کنند بنا بر این پیشنهاد جنابعالی امکان این

زادار که عده زیادی از هموطنان شریف ما را از این حق

محروم بکنند (احسن) .

رئیس - آقای حکمت یزدی فرمایشی دارید ؟

حکمت یزدی - بلی در کلیات لایحه عرابضی

دارم .

رئیس - کلیات که تمام شده . نظر دیگری در ماده ۱۱

نیست ؟ (اظهاری نشد) پیشنهادت رسیده قرائت

میشود .

(شرح زیر قرائت شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید از بند ۲ ماده ۱۱ لایحه

قانون دهبانی و دهداری (توطن یا لااقل) حذف شود .

با احترام - علی اصغر مظہری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید :

در ماده ۱۱ بند ۷ اضافه شود .

۷- عدم اعتیاد به مواد مخدر .

فرهادپور

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید تبصره زیر به آخر بند ۳

ماده ۱۱ لایحه قانون دهبانی و دهداری اضافه شود .

تبصره - کسی که برای عضویت انجمن ده انتخاب

میشود باید لااقل مدت ۹ ماه از سال را در محل سکنتی داشته

باشد . باتقدیم احترامات : مجید محسنی

درس خوانده اند و شاید خطشان از منم بهتر باشد ولی

مدرک تحصیلی نداشته باشند . ما باید واقعبات را در نظر

بگیریم ما باید حقایق را بمانیم و میدانیم و لمس میکنیم

و پشت این تریبون هم باید حقایق را بگوئیم . نه اینکه

بگوئیم در دهات افراد باید لیسانس داشته

باشند انشاء الله چند سال دیگر با آنجا هم میرسیم الآن

اشخاصیکه در دهات درس میخوانند معمولاً از ده خارج

میشوند ، میآیند بشهرها جذب صنعت میشوند یا میروند

ب ادارات دولتی و عده ای که در ده میمانند شاید سواد

خواندن و نوشتن داشته باشند . بهر حال من با نظر شما

مخالقم بعنوان يك نماینده ولی شما پیشنهادتان را فرموده اید

شاید کمیسیون نظر دیگری داشته باشد که در آن صورت

بنده عرضی ندارم . اما آقای فرهادپور من خیال میکنم که

شما این انصاف را دارید و قبول میکنید که دولت حزبی

ما این افتخار را داشته که در اجرای نیات شاهنشاه اقدامات

بسیار اساسی کرده تشکیل انجمن استان ، تشکیل انجمن شهرستان

تشکیل شوراهای منطقه ای آموزش و پرورش ، تشکیل

شوراهای منطقه ای بهداری و سایر ارگانهای اجتماعی

همه در زمان این دولت انجام شده ما شاهد بودیم و از

صدر مشروطیت در قانون بود که انجمنهای ایالتی و ولایتی

باید تشکیل بشود ولی نشد . خیلی از دولت ها هم اقدام کردند

ولی چون يك سیستم حزبی درست مثل حزب ایران نوین

وجود نداشت نتیجه ای حاصل نشد ولی امروز این افتخار

نصیب حزب ایران نوین شده است که در امتثال امر

شاهنشاه که سپردن کار مردم به مردم است توفیق پیدا کرده ایم

و امروز در سرتاسر مملکت این انجمنها تشکیل شده

و ما پشتیبان این انجمنها هستیم . ممکن است بعضی

آدمهار در دستگاههای اجرائی باشند که از این انجمنها

خوششان نیاید این افراد در هر کجا باشند در اقلیت یا

اکثریت عنصری غیر انقلابی هستند . شاهنشاه ما میخواهند

کارهای مردم به مردم سپرده شود و ما هم باین کار معتقدیم

و باین کار اقدام میکنیم و امروز در سرتاسر مملکت این

انجمنها وجود دارند و خوشبختانه می بینیم اکثرشان

پرونده هایشان درخشان است ولی بنظر من اگر بخوایم

بدون نظر بیائیم حرفمان را بیان کنیم لااقل این را تأیید

میکنیم که دولت حزب ایران نوین این افتخار را داشته

رئیس - ماده ۱۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲ - از اشخاصی که با یکدیگر قرابت نسبی و یا سببی تا درجه دوم دارند فقط آن کسی که رأی او بیشتر است میتواند عضویت انجمن ده را دارا باشد و در صورت تساوی آراء یکی از آنها بحکم قرعه معین خواهد شد.

رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۱۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳ - فرمانداران موظف میباشند پس از وصول دستور وزارت کشور به بخشداران ابلاغ نمایند که انتخابات انجمنهای ده را در حوزه مأموریت خود انجام دهند.

رئیس - آقای حکمت یزدی بفرمائید.

حکمت یزدی - بنده حالا که جناب آقای رئیس اجازه فرمودند اجازه بفرمایند درباره ماده ۱۱ و ۱۲ هم صحبت بکنیم در ماده ۱۱ این قید عدم محرومیت در تمام با بعضی حقوق اجتماعی صحیح است منتها میباید يك قید اضافه بشود عدم اشتهار به فساد اخلاق برای اینکه همین قید را شما درباره دهبان که قوه اجرائی انجمن ده است استعمال کردید و بنظر من قیدی که در مورد دهبان استعمال می کنید بطریق اولی در قوه مقننه که اعضای انجمن ده باشد باید استعمال بشود اما در ماده ۱۲ بحث قرابت شد بنظر بنده درجه دوم کم است متأسفانه بر خورد کردیم در بعضی از نقاط يك عده خاصی با همه قرابت دارند هم عضو حزب است هم عضو انجمن است و هم عضو شیر و خورشید است و هر کجا که يك مجمع خیریه درست بشود این هم سرو کله اش پیدا می شود و واقعاً غرض این بوده که این پخش شود روی همه مردم خود بر خورد کردیم در بعضی از انجمنها بقدری فاصله قرابت نزدیک است که می بینید در انجمن شهرستان يك برادر رئیس انجمن شهرستان است آن برادر شهردار است و بهر حال این مسائل يك سلسله مسائل دیگر را ایجاد می کند و در مورد این قبیل مسائل نباید اینقدر این فاصله ها نزدیک

باشد باید اشخاص حرفه ای همه جا سرو کله شان پیدا نشود باید همه مردم همانطوریکه اراده شاهنشاه است همانطوریکه نیت خیرخواهانه نمایندگان مجلس است بساید همه در این موهبت که امر سپردن کار مردم ب مردم است سهیم باشند و گرنه قرابت بدرجه دوم کم است درجه سوم بگذارید از این لحاظ بنده پیشنهادی دارم که در وقت مناسب تقدیم می کنم باز اجازه بفرمایند بنده در ماده ۱۰ این عرض را بکنم که این قید عدم محرومیت را در ماده ۱۰ بردارید برای اینکه يك روز کسانی که ناظر باین انتخابات هستند اگر هر روز بگویند بیا يك برگ عدم سوء پیشینه از دادگاه بگیر تا ماهه ببینیم که شما محرومیت از حقوق اجتماعی داری یا نداری در مورد متخین که باسم مفعولیش می شود متخین چون تعداد محدود است اشکالی ندارد ولی در مورد متخین این قید مشکل است هر زمان می شود يك شخصی که می خواهد رأی بدهد این مشکل را برایش پیش آورد گفت دلیلی که دال بر این باشد که تو محرومیت از حقوق اجتماعی داری یا نداری مادر دست نداریم ولی مادر اینجا يك قاعده اصالة الصحه داریم میگوئیم معمولاً مردم پاکدامن و مبری هستند. عدم اشتهار به فساد اخلاق را اگر قید کنیم بجای عدم محرومیت خیلی بهتر است و گرنه هر روز خرده می گیریم که ممکن است فکر کنیم یکی محرومیت داشته باشد و بگوئیم بروسوء پیشینه بگیر و بیاور. این هم عرایض بنده در این مورد بود.

رئیس - نظر دیگری در ماده ۱۳ نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادات رسیده قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می نماید در ماده ۱۳ لایحه قانونی دهبانی و دهداری بعد از جمله پس از وصول دستور وزارت کشور کلمه (بلافاصله) اضافه شود.

باتقدیم احترام - امیر عباس جهانی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود در ماده ۱۳ فصل چهارم لایحه قانونی دهبانی و دهداری جمله مادام که نسبت

رئیس - در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۱۷ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۷ - مرجع رسیدگی بشکایات و اعتراضات از انتخابات انجمن ده، انجمن شهرستان و بنا قائم مقام قانونی آن خواهد بود و رأی انجمن شهرستان یا قائم مقام قانونی آن قطعی است.

تبصره - اعتراض و شکایت از انتخابات انجمن ده مانع از جریان امر انتخابات و تشکیل انجمن ده نخواهد بود مگر آنکه رأی مراجع مذکور در این ماده مبنی بر بطلان انتخابات باشد.

رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ آقای فرهاد پور بفرمائید.

فرهاد پور - بنده از توضیحاتی که جناب آقای

الموتی دادند بی نهایت متشکرم فقط این بیان ایشان که عبرت است در حال حاضر نشان دهنده کم کاری و عدم پیشرفت کافی امر آموزش است که امیدوار هستم مسئولین وزارت آموزش و پرورش باین وظیفه سنگین عنایت داشته باشند که ما در آینده بعنوان عدم وجود عوامل و افرادی در آستانه تمدن بزرگ که هنوز تحصیلات

ابتدایی نداشته باشند مجبور نشویم شرط را بنظر تمام بگذاریم در شرایط عادی حق با جنابعالی است بنده تصدیق میکنم در مورد تأخیر در تشکیل، و تشکر کردم از اینکه چنین لایحه ای آمد ولی عرض کردم که این سنگ اول بنای سازمانهای دمکراتیک است. بنظر من هیچ بنایی بنا را از طاق نمی سازد.

باید از سنگ اول که پی است شروع کرد و بعد می رود به مرحله بالاتری که الآن وجود دارد، و اینکه الآن وجود دارد با شکلی خاص و نوع خاصی است اگر این انتخابات را یکباره تجدید کنید يك مطلبی است در آن حالت مقامی برای رسیدگی نیست اگر بخواهند همیشه انجمن شهرستان را قبل از تشکیل انجمن ده تشکیل داده باشند این باز يك مسئله معکوس است که مرحله دوم را بایستی از سنگ اول درست کرد. بهر حال بنده شخصاً معتقد هستم که چون این سنگ اول بتاست وزارت کشور جداً مسئول انجام چنین انتخابات باشد و انتخابات

به تشکیل خانه فرهنگ روستائی در منطقه مربوط اقدام شده حذف شود.

باتقدیم احترام - امیر عباس جهانی

رئیس - ماده ۱۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴ - رأی دهندگان باید کارت انتخابات دریافت دارند نحوه صدور کارت انتخابات و طرز انجام انتخاب انجمن ده و مدت رسیدگی بشکایات از انتخابات و ترتیب معرفی کاندیداهای احزاب قانونی در انتخابات بموجب آئیننامه ای می باشد که به پیشنهاد وزارت کشور بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادات رسیده قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می شود در سطر آخر ماده ۱۴ لایحه قانونی دهبانی و دهداری کلمه هیئت وزیران حذف و کلمه کمیسیون کشور مجلسین اضافه شود.

باتقدیم احترام - امیر عباس جهانی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می نماید مقدمه ماده ۱۴ لایحه قانونی دهبانی و دهداری بشرح زیر تغییر کند:

ماده ۱۴ - رأی دهندگان باید کارت انتخابات داشته باشند. .... با احترام - علی اصغر مظهری

رئیس - ماده ۱۵ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵ - یک نفر نمی تواند در بیش از يك انجمن ده عضویت داشته باشد.

رئیس - در ماده ۱۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۱۶ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶ - اعتبارنامه اعضای انجمن ده ظرف سه روز از تاریخ پایان مهلت رسیدگی بشکایات بامضای بخشدار صادر و باعضای انجمن تسلیم میگردد.

انجمن ده باید قبل، همزمان انتخابات انجمن های شهرستان باشد و در همه حال موقع انتخابات انجمن ده ضرورت ندارد که در همان حال انجمن شهرستان وجود داشته باشد چون در همین لایحه هم دیدید که يك مرتبه تمام این انتخابات در آن واحد انجام میشود به آن حالت که برسیم دیگر مرجع شکایتی وجود ندارد و بنظر من با بی طرفی که در مأمورین وزارت کشور سراغ داریم و با امری ای که شاهنشاه برای انتخاب وزیر کشور غیر حزبی جهت اعتماد و اطمینان عموم مردم به حسن جریان انتخابات (اخلاقی - همه وزراء مورد اطمینان هستند) اثبات شیبی نفی ما ادا نمی کند. بنده اگر گفتم که وزیر کشور غیر حزبی وجودش می تواند برای تشویق مردم در مشارکت و فعالیت های حزبی مؤثر واقع بشود دلیلش این نیست که بقیه وزراء اینطور نیستند ولی بنده مدارک و دلائلی دارم که بموقع میگویم که خیلی از وزراء شما بیطرف نیستند الآن بروید شهرستانها به بنیید مأمورین وزارت آموزش و پرورش چه دارند میکند خلاف وظیفه بهر حال پیشنهادی تقدیم کردم (دکتر المونی - اینطور نیست تشریف بیاورید ببینید) که مرجع شکایت وزارت کشور بشود.

رئیس - نظر دیگری در ماده ۱۷ نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست

محترماً پیشنهاد مینماید

در ماده ۱۷ اصلاحات شرح زیر بعمل آید:

ماده ۱۷ - مرجع رسیدگی بشکایت و اعتراضات از انتخابات انجمن ده وزارت کشور خواهد بود.

فرهاد پور

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می شود تبصره ذیل ماده ۱۷ بدین نحو اصلاح شود:

تبصره - اعتراض و شکایت از انتخابات انجمن ده مانع از جریان امین انتخابات نخواهد بود.

باتقدیم احترام - امیرعباس جهانی

رئیس - ماده ۱۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۸ - بخشدار و یانماینده او مکلف است ظرف یازده روز پس از صدور اعتبارنامه و مسائل تشکیل انجمن ده را فراهم سازد و از اعضاء برای تشکیل نخستین جلسه انجمن دعوت نماید.

رئیس - در ماده ۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد می نماید در ماده ۱۸ در سطر دوم عبارت (وسائل تشکیل انجمن ده را فراهم سازد) حذف و پس از کلمه «اعضاء» کلمه (منتخب) اضافه شود.

مصطفوی نائینی

رئیس - ماده ۱۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۹ - برای رسمیت جلسات لااقل حضور دو سوم از کلبه اعضاء لازم است و تصمیمات متخذه با اکثریت بیش از نصف اعضاء حاضر در جلسه رسمی معتبر است و در صورت تساوی آراء رأی طرفی که رئیس با آن موافقت دارد مناط اعتبار است.

تبصره - در انجمن هائی که تعداد اعضاء آن پنج نفر است جلسه با حضور چهار نفر رسمیت مینماید و تصمیمات متخذه با رأی لااقل سه نفر معتبر خواهد بود.

رئیس - در ماده ۱۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۲۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۰ - اولین جلسه انجمن ده در ریاست مسن ترین عضو انجمن و با حضور بخشدار یا نماینده او تشکیل میشود و هر يك از اعضاء انجمن بشرح زیر سوگند یاد میکنند:

«خداوند متعال را بشهادت میطلبم و بقرآن مجید سوگند یاد میکنم که همواره نسبت به اساس سلطنت مشروطه و استقلال کشور وفادار و کوشا باشم و مادام که

در انجمن ده عضویت دارم با کمال علاقمندی و نهایت راستی و درستی در پیشرفت امور ده کوشش نمایم.

تبصره - اعضائی که از اقلیت های رسمی مذهبی انتخاب میشوند بکتاب آسمانی خود سوگند یاد خواهند کرد.

رئیس - در ماده ۲۰ نظری نیست؟ آقای حکمت بزدی بفرمائید.

حکمت بزدی - بعضی مواقع این کلمه مادام ها خدشه وارد میآورد در اصول اعتقادی ما و آن شیفتهگی که ما نسبت به مملکت مان و آب و خاکمان داریم باید این اعتقاد در همه ما را سخ و پابرجا باشد که بعنوان يك ایرانی همیشه خادم و خدمتگزار سرزمین مان هستیم، نه مادام که شغل و کالت داریم، نه مادام که عضو انجمن هستیم نه مادام که زندگی مرفهی داریم این يك عشقی هست به مملکت به رژیم که در وجود ما با شیر اندرون شده با جان بدر رود لذا این عبارت که من سوگند یاد میکنم مادام که در انجمن ده عضویت دارم با کمال حسن نیت و درستی کوشش نمایم، این يك وظیفه ای است که همیشه باید يك روستائی برای ده خودش، يك شهری برای شهر خودش داشته باشد بنده اعتقاد دارم در اینجا بلکه در همه جا این جمله مادام که عضویت دارم حذف بشود که منحصر نشود که این علقه و علاقه فقط برای مدت معینی است این را خواهم میکنم حذف بفرمائید.

رئیس - نظر دیگری در ماده ۲۰ نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۲۱ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۱ - انجمن پس از انجام مراسم سوگند بلافاصله از بین اعضاء يك رئیس و يك نایب رئیس و يك ناظر مالی و دو منشی انتخاب مینماید.

رئیس - در ماده ۲۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

توقیراً پیشنهاد می شود در ماده ۲۱ لایحه قانونی دهبانی و دهمداری پس از کلمه دومنشی کلمه «تاریخی» اضافه شود. باتقدیم احترام - امیرعباس جهانی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می نماید که تبصره زیر به ماده ۲۱ اضافه گردد رئیس یا نایب رئیس می تواند سمت ناظر مالی را نیز بعهده داشته باشد.

باتقدیم احترام - جندقی

رئیس - ماده ۲۲ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۲ - برای هر يك از جلسات انجمن ده صورت جلسه تهیه میشود که در دفتر ثبت و با مضای حاضرین در جلسه میرسد. حضور اعضاء انجمن در صورت جلسه و دفتر مذکور قید میشود و هر يك از اعضاء انجمن که طی چهار ماه سه جلسه غیبت بدون عذر موجه داشته باشد مستعفی شناخته میشود.

رئیس - در ماده ۲۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

پیشنهاد می شود در آخر ماده ۲۲ و ۲۴ لایحه قانونی دهبانی و دهمداری این جمله اضافه شود: و چنانچه تعداد کسانی که مستعفی شناخته میشوند و یا برکنار می گردند انجمن را از اکثریت می اندازد انتخابات انجمن ده برای جبران کسری اعضاء باید طبق ضوابط فوراً انجام شود.

باتقدیم احترام - امیرعباس جهانی

رئیس - ماده ۲۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۳ - جلسات عادی انجمن ده حداقل هر ماه دو بار باید تشکیل گردد ولیکن به پیشنهاد رئیس انجمن و یا دهبان و یا لااقل سه نفر اعضاء انجمن جلسات فوق العاده میتوان تشکیل داد.

رئیس - در ماده ۲۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۲۴ قرائت می شود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۴ - هر يك از اعضاء انجمن ده که فاقد یکی از شرایط مندرج در ماده ۱۱ این قانون گردد به

پیشنهاد بخشدار و تصویب انجمن شهرستان از عضویت انجمن ده برکنار میشود بخشدار مکلف است مراتب را به عضو برکنار شده و انجمن ده اعلام و فرمانداری گزارش نماید.

رئیس - در ماده ۲۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۲۵ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵ - از تاریخ تصویب این قانون انتخابات انجمنهای ده مقارن با انتخابات انجمنهای شهر و شهرستان در یکروز در تمام کشور انجام خواهد شد.

رئیس - در ماده ۲۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۲۶ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۶ - دوره قانونی انجمنهای فعلی و نیز مدت قانونی کار انجمنهایی که بر مبنای این قانون انتخاب میشوند تا تاریخ اولین انتخابات انجمنهای شهر و شهرستان خواهد بود.

رئیس - در ماده ۲۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۲۷ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۷ - ده دارای شخصیت حقوقی است و انجمن ده مسئول حفظ و اداره کردن دارائی منقول و غیر منقول متعلق به ده و اقامه دعوی بر اشخاص و دفاع از دعاوی اشخاص علیه انجمن ده میباشد و وظایف آن بقرار زیر است:

۱- بررسی و اتخاذ تصمیم در کلیه طرحهای عمرانی که در سطح ده از محل عواید و عوارض انجمن انجام میگردد همچنین اظهار نظر مشورتی در مورد طرحهایی که از اعتبارات دولت یا اعتبارات عمرانی کشور در سطح ده اجرا میشود و تشریک مساعی در اجرای آن.

۲- تشویق ساکنان ده در تشکیل شرکتهای تعاونی و شرکتهای سهامی زراعی و ایجاد هرگونه شرکت دیگری بمنظور بسط و توسعه کشاورزی و همکاری نزدیک و مؤثر با آنها.

۳- اهتمام بمنظور از دیاد سطح زیر کشت و باغات در اراضی ده و بالا بردن بازده آن بر اساس طرحهای عمرانی توسعه کشاورزی و برنامه عمومی کشت با استفاده از راهنمایی های مروجین مسئول با رعایت قوانین مربوط.

۴- تنظیم برنامه درختکاری و ایجاد بیشه و باغهای عمومی و نظارت در اجرای آن با رعایت قوانین مربوط.

۵- تشویق ساکنان ده در ترویج دامداری و اصلاح نژاد دامها و افزایش علوفه و فرآورده های دامی و همچنین تشویق مردم به همکاری با مروجین و سپاهیان انقلاب.

۶- اهتمام در دفع آفات بومی و تشویق روستائیان به مبارزه در امحاء حیوانات و حشرات موزی و مضر با همکاری مأمورین سازمان حفاظت محیط زیست و حفظ نباتات و مروجین کشاورزی با رعایت قوانین مربوط.

۷- مراقبت در حفظ مراتع و جلوگیری از کندن و سوزاندن بوته های صحرائی و کوهستانی خارج از سطح زیر کشت با رعایت قوانین و مقررات ملی شدن جنگلها و مراتع و سایر قوانین مربوط.

۸- همکاری با سپاهی دانش و مدیر دبستان ده در بهبود امر آموزش اطفال و مبارزه با بیسوادی از طریق ترویج بزرگسالان بشرکت در کلاسهای درس شبانه.

۹- سعی در اعزام اطفال مستعد برای تکمیل تحصیلات آنان بمرکز فرهنگی مجهزتر با هزینه اهالی ده و استفاده از کمکهای بنیادهای فرهنگی.

۱۰- سعی در تأسیس کتابخانه و قرائت خانه و دعوت از مصلحین و صاحب نظران محلی برای تنویر افکار ساکنان ده با استفاده از راهنمایی های بخشدار.

۱۱- اهتمام در تنظیم جغرافیای تاریخی و شناسنامه ده جمع آوری قصه و افسانه ها و رسوم و سنن ها و شعر و آهنگهای محلی با استفاده از راهنمایی های بخشدار و مصلحین محلی و سایر مقامات مربوط.

۱۲- نظارت در حفظ آثار باستانی و قبسات موقوفات با نظر سازمانهای مربوط.

۱۳- مادام که نسبت به تشکیل خانه فرهنگ روستائی در منطقه مربوط اقدام نشده تشویق جوانان ده بوزرش از راه ترتیب دادن مسابقات و ترویج ورزشها و مسابقات محلی و تدارک زمین و وسائل ورزشی و محل بازی کودکان.

۱۴- همکاری و ایجاد تسهیلات لازم در انجام وظایف سپاهیان انقلاب در امر بهداشت و ترویج و آبادانی و اتخاذ تصمیم راجع به لارویی و اصلاح قنوات و انبار آبرسانی ده و همچنین همکاری با سایر مأموران دولت و عوامل خدمتی که برای انجام وظایف قانون خود بداهات اعزام میشوند.

۱۵- تشویق ساکنان ده بمنظور همکاری با مأمورانی که برای مایه کوبی با مبارزه با انگلها با امراض بداهات میروند.

۱۶- اتخاذ تدابیر لازم برای تشویق و حمایت از صنایع روستائی و فراهم آوردن تسهیلات لازم بمنظور حسن اجرای برنامه هایی که از طرف دولت برای ترویج و حمایت از صنایع روستائی مقرر میگردد و همکاری با مأموران تعاون و امور روستاها در این زمینه.

۱۷- تأمین آب آشامیدنی و روشنائی ده و مراقبت در نگهداری کلیه تأسیسات مربوط.

۱۸- ایجاد جاده های روستائی و مراقبت در تعمیر و نگاهداری آنها.

۱۹- ساختن حمام، رختشویخانه و کشتارگاه و آبریزگاه عمومی و مراقبت در نگهداری آنها.

۲۰- احداث گورستان و غسلخانه.

۲۱- اتخاذ تدابیر لازم بمنظور تسهیل تأسیس وسائل پستی و ارتباطی محل با رعایت قوانین و مقررات عمومی مربوط و دستورالعمل سازمانهای مسئول.

۲۲- اتخاذ تدابیر لازم بمنظور تأمین آذوقه و وفور فراوانی و ارزانی و مرغوبیت خواربار و مراقبت در بسته بندی و رعایت بهداشت در عرضه و توزیع مایحتاج عمومی ده و تعیین و نرخ مناسب بر آنها و امور دیگری که متضمن تأمین و رفاه عمومی و بهبود زندگی در روستاها باشد.

۲۳- مراقبت و نظارت در اعلام صحیح وقایع ولادت و فوت و امر آمارگیری و سرشماری.

۲۴- همکاری لازم با مأمورین ثبت نام برای صدور کارت انتخابات.

۲۵- تنظیم امر حمل و نقل بار و مسافر مربوط به ده با رعایت مقررات مربوط.

۲۶- همکاری و اشتراك مساعی با مأموران مربوط در امر بهداشت و تنظیم خانواده و مراقبت در تفهیم و اجرای دستورالعملهای آن.

۲۷- نظارت کامل در بهره برداری و نگهداری و حفظ اماکن و تأسیساتی که بر اثر اجرای طرحهای عمرانی در سطح ده ایجاد شده است.

۲۸- وزارت کشور میتواند در دهانی که انجمن ده آمادگی کافی داشته باشد امر ثبت نام و توزیع کارت انتخابات را به انجمن واگذار نماید.

۲۹- انجمن ده بنمایندهای وزارت آب و برق تا زمانی که موجبات اجرای مواد ۶۱ و ۶۲ قانون آب و نحوه ملی شدن آن در دهات فراهم نگردیده است وظایف مذکور در آن مواد را در محدوده دهات مربوط انجام خواهد داد.

۳۰- احداث و نگاهداری مساجد.

رئیس - در ماده ۲۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می نماید بعد از بند ۳۰ از ماده ۲۷ لایحه دهبانی و دهداری بند ۳۱- بشرح زیر اضافه شود:

بند ۳۱- احداث و نگاهداری سرای ده جهت برگزاری مجالس جشن و سرور ملی و عروسی ها. بانقدیم احترامات- مجید محسنی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می نماید که بند ۱۳ بشرح زیر اصلاح شود:

همکاری و تشریک مساعی با خانه فرهنگ روستائی و تشویق جوانان ده بوزرش از راه ترتیب دادن مسابقات و ترویج ورزشها و تهیه و تدارک زمین و وسایل ورزشی و محل

بازی کودکان و مادامی که خانه فرهنگ روستائی دره تشکیل نشده انجام وظایف آن

با تقدیم احترام - جناب

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود ماده ۲۷ لایحه شرح زیر اصلاح شود :

ماده ۲۷ - انجمن ده دارای شخصیت حقوقی است و وظائف آن بقرار زیر است .

فخر طباطبائی

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود در بند ۱ ماده ۲۷ لایحه قانون دهبانی و دهداری تغییراتی بصورت ذیل داده شود :

۱- بررسی و مطالعه در کلیه طرحهای عمرانی که در سطح ده از محل عواید انجمن بایستی انجام گیرد و ارائه آنها به انجمن شهرستان برای تصویب و همچنین ....

با تقدیم احترام - دکتر بیگلری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

در مورد بند ۷ از ماده ۲۷ لایحه دهبانی و دهداری خواهشمند است دستور فرمائید آغاز سطر اول کلمه (مراقبت) به (همکاری) اصلاح شود .

علی برومند

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در بند ۸ ماده ۲۷ پس از جمله آموزش اطفال جمله « تغذیه رایگان » اضافه شود .

با تقدیم احترام - مهندس فیروز عدل

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در بند ۶ ماده ۲۷ پس از جمله اهتمام در دفع آفات کلمه « بومی » حذف شود .

با تقدیم احترام - مهندس فیروز عدل

ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید بندی بشرح زیر پس از بند ۷ ماده ۲۷ اضافه شود :

بند ۸ - همکاری با مأموران سازمان جنگلبانی و مراتع کشور بمنظور حفظ و حراست از جنگلها و جلوگیری از فرسایش خاک .

با تقدیم احترام - مهندس فیروز عدل
رئیس - ماده ۲۸ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۸ - دهبان با انتخاب انجمن و تأیید بخشدار و بحکم فرماندار منصوب میشود در تعیین و انتخاب دهبان افرادی که خدمت سپاهی انقلاب را انجام داده باشند بشرط تساوی شرایط حق تقدم خواهند داشت .

رئیس - در ماده ۲۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود در ماده ۲۸ لایحه قانون دهبانی و دهداری در سطر اول پس از کلمه انجمن و تأیید انجمن شهرستان» اضافه شود .

با تقدیم احترام - دکتر بیگلری

رئیس - ماده ۲۹ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۹ - اشخاصی میتوانند بسمت دهبان انتخاب شوند که واجد شرایط زیر باشند .

۱- تابعیت ایران .

۲- سواد خواندن و نوشتن .

۳- سن کمتر از بیست دو و بیشتر از شصت سال نباشد .

۴- عدم اشتغال بفساد اخلاق و عدم محرومیت از تمام یا بعض حقوق اجتماعی .

۵- انجام خدمت و وظیفه عمومی و یا معاقت دائم .

رئیس - در ماده ۲۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در ماده ۲۹ لایحه قانون دهبانی و دهداری بند ۳ ماده بشرح زیر اصلاح شود ۳- سن کمتر از ۲۵ و بیشتر از ۶۵ سال نباشد

با تقدیم احترام - نادر ادیب سمیعی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احترماً پیشنهاد مینماید بند ۵ ماده ۲۹ لایحه قانون دهبانی و دهداری بشرح زیر اصلاح شود :

۵- انجام خدمت و وظیفه عمومی

با احترام - علی اصغر مظهری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احترماً پیشنهاد مینماید بند ۶ ماده ۲۹ لایحه قانون دهبانی و دهداری اضافه شود :

بند ۶- توطن یا حداقل شش ماه سابقه سکونت در محل .

دکتر کیان

رئیس - ماده ۳۰ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۰ - دوره خدمت دهبان چهار سال و انتخاب مجدد او بلامانع است .

رئیس - در ماده ۳۰ نظری نیست؟ آقای حکمت یزدی فرمائید .

حکمت یزدی - بنده اجازه میخوام که در مورد مسأله دهبان تمام عرایضی را که دارم در همین ماده عرض کنم مایک دهستان داریم در ماده ۶ که امور هر دهستان بعهده یک دهدار خواهد بود و در آنجا ما وظیفه اش و حدود اختیارش را موقوف کردیم به آئین نامه یعنی هیچ نمیدانم که دهدار چه وظیفه ای دارد ولی بعد وظیفه دهبان را شمرديم . بعد از تعیین دهدار

رابطه دهبان با دهدار چیست؟ و آیا این دهستانی که تشکیل میشود فرض کنید ۳ یا ۴ ده بک دهستان را تشکیل میدهد چهاردهبان دارد و یک دهدار حدود وظایف اینها چیست؟ و بعد آن دهدار آیا رابطه مستقیم با بخشدار دارد؟ یا دهبان با بخشدار رابطه دارد و تازه وقتی شما شرایط دهبان را که یک واحد کوچکتر طبق ماده تعیین میکنید بطور قطع شرایط دهدار را که یک جمع بزرگتری در حیطه قدرتش هست میتوانید موقوف به آئین نامه کنید؟ بخصوص که رابطه اینها معلوم نیست حتی اشکال بالاتر دارید شما گفتید ضابطه تشکیل ده ، این ضابطه تشکیل ده را که شما در ماده یک گفتید ممکن است اینجانظر تان ضابطه تشکیل دهستان باشد . بهر حال بنده اعتقاد دارم در کمیسیون کشور این معنی روشنی بشود که رابطه دهبان با دهدار چیست؟ و بعد آیا دهبان باز این رابطه را با بخشدار دارد یا آن وظایف را بعد از تعیین دهدار با دهدار دارد و این مسأله ایست که باید در قانون معلوم شود و اما سن ۲۲ سال را بنده نفهمیدم که واقعاً این دو سال از کجا پیدا شده (یک نفر از نمایندگان - یعنی خدمت سربازی کرده باشد) پس معذرت میخوام بنده عرض را پس میگیرم .

رئیس - نظر دیگری در ماده ۳۰ نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۳۱ قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۱ - دهبان در تمام اوقات سال باید ساکن ده بوده و اگر ضرورت ایجاب کند برای مدت کوتاهی مجبور به ترك محل شود مراتب را باید با اطلاع انجمن برساند در غیاب دهبان یکی از مأموران یا سپاهیان مقیم ده به تعیین انجمن و تأیید بخشدار مسئول امور دهبانی خواهد بود .

رئیس - در ماده ۳۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احترماً پیشنهاد میشود در ماده ۳۱ فصل پنجم لایحه قانونی دهبانی و دهداری بجای کلمه مأموران کلمه اعضاء انجمن ده گذارده شود .

با تقدیم احترام - امیر عباس جهانی

رئیس - ماده ۳۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۲ - انجمن ده موظف است ظرف پانزده روز از تاریخ تشکیل اولین جلسه نسبت به انتخاب دهبان برطبق مقررات این قانون اقدام و پیشنهاد آن را به بخشداری ارسال کند.

تبصره - تا تعیین و شروع کار دهبان جدید انجام وظایف مقرر در این قانون به عهده دهبان قبلی خواهد بود.

رئیس - در ماده ۳۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورایی

احتراماً پیشنهاد میشود در آخر تبصره ذیل ماده ۳۲ فصل پنجم لایحه قانونی دهبانی و دهداری جمله و چنانچه ده دهبان نداشته باشد رئیس انجمن وظایف دهبان را انجام خواهد داد اضافه شود.

باتقدیم احترام - امیرعباس جهانی

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود در سطر دوم ماده ۳۲ لایحه قانونی دهبانی و دهداری بعد از کلمه «پیشنهاد آن را» جمله به انجمن شهرستان ارسال میدارد. پس از تأیید انجمن شهرستان «بخشداری حکم لازم را صادر خواهد کرده اضافه شود»

باتقدیم احترام - دکتر بیگلری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد مینماید در مواد ۳۲ و ۳۳ لایحه قانونی دهبانی و دهداری در سطر اول بجای پانزده روز یکماه فرصت داده شود.

باتقدیم احترام - نادر ادیب سمعی

رئیس - ماده ۳۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۳ - هرگاه انجمن نتواند ظرف پانزده روز

از تاریخ اولین جلسه نسبت به انتخاب و تعیین دهبان اقدام نماید بخشدار موظف است ظرف پانزده روز از تاریخ انقضای مدت ۱۵ روز مقرر در این ماده یک نفر از ساکنان حوزه بخش را که دوره خدمت سپاهی انقلاب را طی نموده باشد و در غیر اینصورت یک نفر از ساکنان ده یا یکی از مأموران دولتی مقیم ده را بفرمانداری معرفی کند تا با ابلاغ فرماندار بکفالت دهبانی منصوب گردد. دوره تصدی کفیل دهبانی حداکثر ششماه است و هرگاه ظرف این مدت باز هم انجمن قادر به انتخاب دهبان برطبق مقررات این قانون نباشد انجمن منحل میگردد و تا انتخاب انجمن بعدی و تعیین دهبان کفیل دهبانی بکار خود ادامه خواهد داد.

رئیس - در ماده ۳۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(به شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورایی

احتراماً پیشنهاد میشود در ماده ۳۳ فصل پنجم لایحه قانونی دهبانی و دهداری بعد از کلمه یکی از مأموران کلمه بازنشسته اضافه شود.

باتقدیم احترام - امیرعباس جهانی

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود: در ماده ۳۳ سطر پنجم قبل از کلمه فرمانداری، جمله «با تأیید انجمن شهرستان» اضافه شود.

باتقدیم احترام - دکتر بیگلری

رئیس - ماده ۳۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۴ - اگر دهبان از شغل خود مستعفی شود

یا فوت نماید و یا اینکه بعلل و جهات قانونی معزول و یا محجور گردد انجمن ده ضمن اعلام مراتب به بخشداری ظرف ۱۵ روز طبق مقررات این قانون نسبت به تعیین و معرفی دهبان جدید برای بقیه مدت اقدام خواهد نمود. در این مورد تا تعیین دهبان جدید رئیس انجمن ده وظایف محوله را بر عهده خواهد داشت.

رئیس - در ماده ۳۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورایی

محترماً پیشنهاد میشود: در سطر دوم ماده ۳۴ لایحه قانونی دهبانی و دهداری پس از کلمه مراتب «جمله به انجمن شهرستان و پس از تأیید مراتب و سیله انجمن شهرستان» اضافه شود.

باتقدیم احترام - دکتر بیگلری

رئیس - ماده ۳۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۵ - دهبان یا کفیل دهبانی در موارد زیر

از شغل خود برکنار خواهد شد.

۱- در صورت صدور کیفرخواست بعثت ارتکاب

جنحه یا جنایت عمدی.

۲- حیف و میل و یا تصرف غیر مجاز در اموال ده

که وصول و یا نگهداری آن به عهده او است.

۳- در صورتیکه معلوم شود دهبان اساساً فاسق

شرایط مندرج در ماده ۲۹ بوده و یا اینکه بعد از انتخاب

شرایط مذکور را از دست داده است.

تبصره - هرگاه از طرف انجمن ده یا ساکنان ده

یا افراد دیگر و یا سازمانهای دولتی گزارشی در موارد

مذکور در این ماده به بخشدار برسد بخشدار مکلف است

حداکثر ظرف ده روز نظر خود را بانجمن ده اعلام دارد

و اگر نظر بخشدار مورد تأیید انجمن ده قرار گیرد نظر

مذکور اجراء میشود و در غیر اینصورت بخشدار مراتب را

بفرماندار باید اعلام کند و نظر فرماندار در این باره قطعی

و لازم الاجراء خواهد بود.

رئیس - در ماده ۳۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورایی

احتراماً پیشنهاد مینماید بند ۲ ماده ۳۵ لایحه

قانون دهبانی و دهداری بشرح زیر اصلاح شود:

۲- شروع به حیف و میل یا تصرف غیر مجاز در

اموال ده که وصول یا نگهداری آن به عهده او است

با احترام - علی اصغر مظهری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در ماده ۳۵ لایحه دهبانی و دهداری جمله زیر به آخر بند ۲ اضافه گردد.

(و قصور در اخذ عوارض دهداری) موضوع

ماده ۴۲.

باتقدیم احترامات - مجید محسنی

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورایی

محترماً پیشنهاد میشود: در سطر سوم تبصره ماده

۳۵ لایحه قانونی دهبانی و دهداری پس از کلمه «نظر

خود را» جمله «انجمن شهرستان و انجمن ده» اضافه

شود.

همچنین در سطر ۴ همین تبصره کلمه انجمن

شهرستان بعد از جمله «مورد تأیید» اضافه شود.

باتقدیم احترام - دکتر بیگلری

ریاست محترم مجلس شورایی

محترماً پیشنهاد میشود در سطر ۵ تبصره ماده ۳۵

لایحه قانونی دهبانی و دهداری پس از مراتب را «جمله

با تأیید انجمن شهرستان» اضافه شود.

باتقدیم احترام - دکتر بیگلری

رئیس - ماده ۳۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۶ - مقرری دهبان از محل درآمد مذکور

در ماده ۴۲ پرداخت خواهد شد میزان مقرری دهبان ونحوه

پرداخت آن بموجب آئین نامه ای خواهد بود که با اطلاع

وزارت تعاون و امور روستاها بصوب وزارت کشور

برسد.

تبصره - به اشخاصی که باز عایت ماده ۳۴ این

این قانون بکفالت دهبانی منصوب میشوند حق الزحمه ای

که از پنجاه درصد مقرری دهبان آن ده تجاوز نخواهد

کرد پرداخت میشود.

رئیس - در ماده ۳۶ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید تبصره ۲ بماده ۳۶ قانون انجمن دهات بشرح زیر اضافه شود:

تبصره ۲ - غیر از دهان یا کفیل دهبانی هیچ فردی نمیتواند بنام کارمند یا نویسنده و غیره مستمراً یا بعنوان دیگر از قبیل حق الزحمه و پاداش و غیره وجهی از انجمن دریافت دارد.

مصطفوی نائینی

رئیس - ماده ۳۷ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۷ - دهان دارای نشان مخصوص دهبانی است که شکل و خصوصیات آن بموجب آئین نامه ای که بتصویب وزارت کشور خواهد رسید تعیین خواهد شد.

رئیس - ماده ۳۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۳۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۸ - دهان می تواند در جلسات انجمن ده حضور یا بدولی حق رای ندارد.

رئیس - در ماده ۳۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود در آخر ماده ۳۸ فصل پنجم لایحه قانون دهبانی و دهرداری این جمله اضافه شود: مگر در جلسه انجمن مسائل مربوط به دهیان مطرح باشد که در این صورت نظر اکثریت انجمن شرط است.

با تقدیم احترام - امیر عباس جهانی

رئیس - ماده ۳۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۹ - در صورت انحلال و یا پایان یافتن دوره انجمن، دهان تا پایان انتخاب انجمن ده در رسمیت باقی انجمن و انتخاب دهان جدید بخدمت محوله ادامه خواهد داد.

رئیس - در ماده ۳۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۴۰ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۰ - دهان نماینده و مجری کلیه مصوباتی است که از طرف انجمن ده در حدود مقررات این قانون بتصویب رسیده و قطعی شده باشد و وظایف زیر را بر عهده دارد:

۱ - بمحض بروز بی نظمی و یا اطلاع از وقوع جنحه و جنایت در اسرع وقت مراتب را به نزدیکترین پاسگاه ژاندارمری و بخشداری اطلاع دهد و در کشف جرم و دستگیری متهم یا متهمین با مأمورین انتظامی همکاری نماید.

۲ - اتخاذ تصمیم در امور مربوط به حفظ نظم در حدود قوانین و مقررات.

۳ - تهیه و نصب علائم راهنما و مشخصات ده با نظر انجمن ده و استفاده از راهنمایی های بخشدار.

۴ - همکاری با مأمورین اجراء مقررات و وظیفه عمومی برای اعزام مضمولین.

۵ - اجرای دستورهای اداری بخشدار در مسائل مربوط به ثبت احوال و وظیفه عمومی و آمار و همکاری با مأمورین سازمان های دولتی که بطور سیار و ثابت در ده انجام وظیفه مینمایند.

۶ - اجرای وظایف محوله و دستور های مربوط به امور عمرانی روستاها و همکاری و معاضدت در پیشرفت امور شرکتهای تعاونی و روستائی.

۷ - مراقبت کامل در نگهداری از تأسیساتی که در اثر اجرای طرحهای عمرانی ایجاد گردیده است.

۸ - حفظ و اداره اموال و دارائی ده.

۹ - همکاری و ایجاد تسهیلات لازم در پیشرفت کار سباهیان دانش و ترویج و آبادانی و بهداشت و سایر سباهیان انقلاب و هر نوع اقدام و کمک دیگری که برای پیشرفت فرهنگ و بهداشت و کشاورزی ده ضروری است.

رئیس - در ماده ۴۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد های رسیده قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود بند زیر به بندهای ماده ۴۰ لایحه قانون دهبانی و دهرداری اضافه شود:

۱۸ - انجام دستورهای صادره از انجمن شهرستان و ارسال گزارش کارهای انجام شده برای اطلاع انجمن شهرستان.

با تقدیم احترام - دکتر بیگاری

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید در خاتمه بند ۱۵ ماده ۴۰ لایحه دهبانی و دهرداری اضافه شود و اخذ شناسنامه فوت شدگان و تحویل آن به اداره آمار و ثبت احوال.

با تقدیم احترامات - مجید محسنی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید بعد از بند ۳ ماده ۴۰ از لایحه دهبانی و دهرداری بند ۴ بشرح زیر اضافه شود:

بند ۴ - تهیه و نصب جعبه آگهی ها در محل تمرکز ده برای اعلانات و آگهی های دولتی.

با تقدیم احترامات - مجید محسنی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود در ماده ۴۰ لایحه انجمن دهات در پایان سطر دوم قبل از عبارت (قطعی شده باشد) کلمه (علاوه بر آن) اضافه شود.

مصطفوی نائینی

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود ماده ۴۰ لایحه بشرح زیر اصلاح شود:

ماده ۴۰ - دهان نماینده انجمن ده و مجری مصوباتی است که در حدود این قانون انجمن به او ابلاغ میکند. و وظائف او برقرار زیر است ... الی آخر ...

فخر طباطبائی

رئیس - ماده ۴۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۱ - دهان مأمور اجرای مصوبات انجمن و مسئول اجرای دستور هائی است که از مراجع دولتی طبق قوانین و مقررات به او ابلاغ میشود.

رئیس - در ماده ۴۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود ماده ۴۱ از لایحه انجمن دهات حذف گردد.

مصطفوی نائینی

رئیس - ماده ۴۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۲ - در آمد انجمن ده که از منابع ذیل تأمین خواهد شد باید بحساب مخصوص ده یا در صندوق موضوع ماده ۴۷ منظور گردد:

۱ - عوایدی که از هر هکتار سطح زیر کشت در حال تولید هر ده در هر سال بعنوان عوارض دهرداری از تولید کنندگان هر ده بر اساس ضوابط زیر وصول میشود.

الف - هر هکتار کشت آبی صیفی ۴۵ ریال.

ب - " " " " شتوی ۲۵ ریال.

ج - " " " " دیمی صیفی و شتوی ۱۵ ریال.

د - " " " " باغ میوه و باغ جای ۶۰ ریال.

ه - " " " " قلمستان دست کاشت ۱۵ ریال.

۲ - عوایدی که از تأسیسات تولیدی زراعتی بزرگ کشاورزی و مکانیزه و همچنین تأسیسات تولیدی صنعتی و معدنی که در حوزه دهات کشور فعالیت دارند تحصیل می شود طبق آئین نامه ای که به پیشنهاد وزارت کشور و جلب نظر وزارتخانه های کشاورزی و منابع طبیعی و تعاون و امور روستاها و صنایع و معادن بتصویب کمیسیونهای مربوط میرسد.

۳ - عوایدی که بطریق خودیاری اهالی ده برای اجرای برنامه های خاص عمرانی محلی در اختیار انجمن ده میگذازند.

۴ - کمکهایی که از محل اعتبارات سازمان برنامه

و بودجه با اعتبارات دولت برای جبران کمبود اعتبارات اداری و یا عمرانی محل در اختیار انجمن گذارده میشود.

۵- عوارضی که با تصویب انجمن شهرستان از دکاکین و کسبه محل اخذ میشود.

۶- هدایا و کمکهایی که برای امور عمرانی ده در اختیار انجمن قرار میگیرد.

تبصره- در صورتیکه در اثر عوامل جوی و طبیعی و آفت محصول ده کلاً یا بعضاً از بین برود با تأیید اداره کشاورزی محل عوارض موضوع بند ۱ اخذ نخواهد شد.

رئیس- در ماده ۴۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورایی

پیشنهاد میشود میزان عواید انجمن های دهات موضوع ماده ۴۲ با توجه به درآمد کشاورزی گوناگون در هر هکتار که مبلغ معتابهی است به ۴ برابر افزوده شود.

ریاست معظم مجلس شورایی

احتراماً پیشنهاد مینماید بند ۲ ماده ۴۲ لایحه قانون دهبانی و دهداری بشرح زیر اصلاح شود:

۲- عوایدی که از تأسیسات تولیدی زراعتی بزرگ کشاورزی و مکانیزه و تأسیسات دامداری و دامپروری و مرغداری و همچنین تأسیسات تولیدی صنعتی و معدنی و غیره که در حوزه ....

با احترام - علی اصغر مظهری

ریاست معظم مجلس شورایی

احتراماً پیشنهاد مینماید: رقم عواید انجمن ده در بند ۱ از ماده ۴۲ از الف تا ه به دو برابر افزایش یابد.

باتقدیم احترامات - مجید محسنی

ریاست معظم مجلس شورایی

محترماً پیشنهاد میشود که بند ۵ ماده ۴۲ از لایحه حذف شود.

باتقدیم احترام - جندقی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود: در بند ۲ ذیل ماده ۴۲ فصل هفتم لایحه قانونی دهبانی و دهداری بعد از کلمه کمیسیونهای مربوط کلمه مجلسین اضافه شود.

باتقدیم احترام - امیر عباس جهانی

ریاست معظم مجلس شورایی

محترماً پیشنهاد می نماید که تبصره های زیر به بند ۱ ماده ۴۲ اضافه شود:

تبصره ۱- در صورتیکه کشت و یا باغات بوسیله استفاده از چاههای عمیق یا نیمه عمیق آبیاری شوند عوارض مندرج در این بند نصف وصول خواهد شد.

تبصره ۲- باغ میوه و باغ جای از زمان بهره برداری مشمول پرداخت عوارض می باشد.

باتقدیم احترام - جندقی

رئیس- ماده ۴۳ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۳- میزان عوارض مذکور در ماده ۴۲ درباره تأسیسات بزرگ تولیدی کشاورزی و صنعتی و معدنی که در حوزه دهات کشور فعالیت دارند و همچنین نحوه رسیدگی با اعتراضات مؤدی تابع آیین نامه میباشد که به پیشنهاد وزارت کشور و جلب نظر وزارتخانه های کشاورزی و منابع طبیعی و تعاون و امور روستاها و صنایع و معادن بتصویب هیئت وزیران میرسد.

رئیس- در ماده ۴۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورایی

احتراماً پیشنهاد میشود ماده ۴۳ فصل هفتم لایحه قانونی دهبانی و دهداری حذف شود.

باتقدیم احترام - امیر عباس جهانی

رئیس- ماده ۴۴ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۴- هرگاه در دهات درآمدها کلاً یا جزئاً

از طریق اجاره نقدی یا جنسی و یا توأمأ حاصل گردد مستأجر موظف است سهمیه انجمن ده را از مال الاجاره به انجمن ده تسلیم نماید.

رئیس- در ماده ۴۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهادات رسیده قرائت می شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست معظم مجلس شورایی

احتراماً پیشنهاد میشود در آخر ماده ۴۴ فصل هفتم لایحه قانونی دهبانی و دهداری این جمله اضافه شود: (و موجر مکلف است آنرا با مستأجر محسوب و از مال الاجاره کسر بگذارد)

باتقدیم احترام - امیر عباس جهانی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می نماید که جمله زیر به آخر سطر دوم ماده ۴۴ اضافه شود:

باتوجه به بند ۱ ماده ۴۲

باتقدیم احترام - جندقی

رئیس- ماده ۴۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۵- کلیه درآمدهای هرده برطبق بودجه ای که به تصویب انجمن ده میرسد پس از کسر هزینه های اداری و استخدامی دهبانی و سهمیه انجمن شهرستان موضوع بند ۲ ماده ۶۲ قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان باید باریعایت قوانین مربوط منحصرأ بمصرف عمران و آبادانی همان ده برسد مگر در مواردیکه طرحهای مشترک بوسیله چندده (مانند ایجاد راههای روستائی و نظائر آن که مورد استفاده عموم قرار خواهد گرفت) تصویب و تأیید شده باشد.

رئیس- در ماده ۴۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۴۶ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۶- دهبان مسئول امور مالی انجمن ده می باشد و در حدود قانون و بودجه مصوب انجمن ده

موظف است درآمدها را وصول و هزینه ها را پرداخت نماید اسناد هزینه باید بامضای دهبان و ناظر مالی که از طرف انجمن انتخاب می شود برسد.

رئیس- در ماده ۴۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهاد رسیده قرائت می شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست معظم مجلس شورایی

احتراماً پیشنهاد میشود در ماده ۴۶ فصل هفتم لایحه قانونی دهبانی و دهداری بعد از جمله: «که از طرف انجمن انتخاب میشود» کلمه (و رئیس انجمن) اضافه شود.

باتقدیم احترام - امیر عباس جهانی

رئیس- ماده ۴۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۷- دهبان مکلف است در صورت وجود بانک در ده یا دهات مجاور حساب مخصوصی بنام ده افتتاح نماید که برداشت از آن بآدموا مضاء دهبان و ناظر مالی منتخب انجمن خواهد بود.

در صورتیکه در ده و یا دهات مجاور شعبه بانک نباشد وجوه مزبور در صندوق مخصوص نگهداری و مراتب را به بخشدار اعلام نماید.

رئیس- در ماده ۴۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۴۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۸- دهبان مکلف است درآمدهای نقدی وصولی را بلافاصله بحساب ده در بانک و یا صندوق مخصوص واریز نموده و مراتب را در دفتر مالی ده ثبت نماید و عواید جنسی را نیز در دفتر ثبت و در انبار مخصوص نگهداری کند مسئولیت حفاظت دارائی انجمن بعهده دهبان میباشد.

رئیس- در ماده ۴۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۴۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۹- هر یک از مؤدبان که در مورد تشخیص میزان درآمد خود معترض باشد پس از تودیع نصف

و بودجه یا اعتبارات دولت برای جبران کمبود اعتبارات اداری و یا عمرانی محل در اختیار انجمن گذارده میشود.

۵- عوارضی که با تصویب انجمن شهرستان از دکاکین و کسبه محل اخذ میشود.

۶- هدایا و کمکهایی که برای امور عمرانی ده در اختیار انجمن قرار میگیرد.

تبصره- در صورتیکه در اثر عوامل جوی و طبیعی و آفت محصول ده کلاً یا بعضاً از بین برود با تأیید اداره کشاورزی محل عوارض موضوع بند ۱ اخذ نخواهد شد.

رئیس- در ماده ۴۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادهای رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود میزان عواید انجمن های دهات موضوع ماده ۴۲ با توجه به درآمد کشاورزی گوناگون در هر هکتار که مبلغ معتابهی است به ۴ برابر افزوده شود.

مصطفوی نائینی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید بند ۲ ماده ۴۲ لایحه قانونی دهبانی و دهداری بشرح زیر اصلاح شود:

۲- عوایدی که از تأسیسات تولیدی زراعتی بزرگ کشاورزی و مکانیزه و تأسیسات دامداری و دامپروری و مرغداری و همچنین تأسیسات تولیدی صنعتی و معدنی و غیره که در حوزه ...

با احترام - علی اصغر مظهری

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید: رقم عواید انجمن ده در بند ۱ از ماده ۴۲ از الف تا ه به دو برابر افزایش یابد.

باتقدیم احترامات - مجید محسنی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد میشود که بند ۵ ماده ۴۲ از لایحه حذف شود.

باتقدیم احترام - جندقی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود: در بند ۲ ذیل ماده ۴۲ فصل هفتم لایحه قانونی دهبانی و دهداری بعد از کلمه کمیسیونهای مربوط کلمه مجلسین اضافه شود.

باتقدیم احترام - امیر عباس جهانی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می نماید که تبصره های زیر به بند ۱ ماده ۴۲ اضافه شود:

تبصره ۱- در صورتیکه کشت و یا باغات بوسیله استفاده از چاههای عمیق یا نیمه عمیق آبیاری شوند عوارض مندرج در این بند نصف وصول خواهد شد.

تبصره ۲- باغ میوه و باغ جای از زمان بهره برداری مشمول پرداخت عوارض می باشند.

باتقدیم احترام - جندقی

رئیس- ماده ۴۳ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۳- میزان عوارض مذکور در ماده ۴۲ درباره

تأسیسات بزرگ تولیدی کشاورزی و صنعتی و معدنی که در حوزه دهات کشور فعالیت دارند و همچنین نحوه رسیدگی با اعتراضات مؤدی تابع آئین نامه میباشد که به پیشنهاد وزارت کشور و جلب نظر وزارتخانه های کشاورزی و منابع طبیعی و تعاون و امور روستاها و صنایع و معادن بتصویب هیئت وزیران میرسد.

رئیس- در ماده ۴۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود ماده ۴۳ فصل هفتم لایحه قانونی دهبانی و دهداری حذف شود.

باتقدیم احترام - امیر عباس جهانی

رئیس- ماده ۴۴ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۴- هرگاه در دهات درآمدها کلاً یا جزئاً

از طریق اجاره نقدی یا جنسی و یا توأمأ حاصل گردد مستأجر موظف است سهمیه انجمن ده را از مال الاجاره به انجمن ده تسلیم نماید.

رئیس- در ماده ۴۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهادات رسیده قرائت می شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود در آخر ماده ۴۴ فصل هفتم لایحه قانونی دهبانی و دهداری این جمله اضافه شود: (و موجر مکلف است آنرا با مستأجر محسوب و از مال الاجاره کسر بگذارد)

باتقدیم احترام - امیر عباس جهانی

ریاست معظم مجلس شورای ملی

محترماً پیشنهاد می نماید که جمله زیر به آخر سطر دوم ماده ۴۴ اضافه شود:

باتوجه به بند ۱ ماده ۴۲

باتقدیم احترام - جندقی

رئیس- ماده ۴۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۵- کلیه درآمدهای هرده بر طبق بودجه ای

که بتصویب انجمن ده میرسد پس از کسر هزینه های اداری و استخدامی دهبانی و سهمیه انجمن شهرستان موضوع بند ۲ ماده ۶۲ قانون تشکیل انجمنهای شهرستان و استان باید بار عایت قوانین مربوط منحصرأ بمصرف عمران و آبادانی همان ده برسد مگر در مواردیکه طرحهای مشترک بوسیله چنده (مانند ایجاد راههای روستائی و نظائر آن که مورد استفاده عموم قرار خواهد گرفت) تصویب و تأیید شده باشد.

رئیس- در ماده ۴۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۴۶ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۶- دهبان مسئول امور مالی انجمن ده می باشد و در حدود قانون و بودجه مصوب انجمن ده

موظف است درآمدها را وصول و هزینه ها را پرداخت نماید اسناد هزینه باید بامضای دهبان و ناظر مالی که از طرف انجمن انتخاب می شود برسد.

رئیس- در ماده ۴۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

پیشنهاد رسیده قرائت می شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود در ماده ۴۶ فصل هفتم لایحه قانونی دهبانی و دهداری بعد از جمله: «که از طرف انجمن انتخاب میشود» کلمه (و رئیس انجمن) اضافه شود.

باتقدیم احترام - امیر عباس جهانی

رئیس- ماده ۴۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۷- دهبان مکلف است در صورت وجود بانک در ده یا دهات مجاور حساب مخصوص بنام ده افتتاح نماید که برداشت از آن بآب و امضاء دهبان و ناظر مالی منتخب انجمن خواهد بود.

در صورتیکه در ده یا دهات مجاور شعبه بانک نباشد وجوه مزبور در صندوق مخصوص نگهداری و مراتب را به بخشدار اعلام نماید.

رئیس- در ماده ۴۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۴۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۸- دهبان مکلف است درآمدهای نقدی وصولی را بلافاصله بحساب ده در بانک و یا صندوق مخصوص واریز نموده و مراتب را در دفتر مالی ثبت نماید و عواید جنسی را نیز در دفتر ثبت و در انبار مخصوص نگهداری کند مسئولیت حفاظت دارائی انجمن بعد از دهبان میباشد.

رئیس- در ماده ۴۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۴۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴۹- هر یک از مؤدیان که در مورد تشخیص میزان درآمد خود معترض باشد پس از تودیع نصف

عوارض تعیین شده اعتراض خود را بانجمن ده تسلیم مینماید و در صورتیکه ظرف پانزده روز بین مؤدی و انجمن در تشخیص و میزان درآمد توافق حاصل نشد معترض میتواند اعتراض خود را بکمیسیون مرکب از بخشدار بانمانده او - نماینده انجمن شهرستان - نمایندگان وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و تعاون و امور روستاها و یک نفر معتمد محل با انتخاب بخشدار تسلیم نماید کمیسیون تاریخ رسیدگی را به مؤدی و انجمن اطلاع خواهد داد که در جلسه شرکت نمایند ولی حاضر نشدن نماینده انجمن ده یا مؤدی مانع رسیدگی نخواهد بود و کمیسیون حداکثر ظرف یکماه باید اعلام نظر نماید و نظریه مزبور قطعی و لازم الاجرا میباشد.

رئیس - در ماده ۴۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد میشود در ماده ۴۹ فصل هفتم لایحه قانونی دهبانی و دهبانی پس از جمله (معترض میتواند اعتراض خود را) جمله: (به بخشدار تسلیم نماید و بخشدار مکلف است اعتراض را).

باتقدیم احترام - امیر عباس جهانی

رئیس - ماده ۵۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۰ - هرگاه مؤدی از پرداخت عوارض در مدتیکه انجمن ده تعیین میکند استنکاف نماید دهبان باید ضمن اعلام مراتب بانجمن ده ظرف ده روز امتناع مؤدی را ببخشداری گزارش دهد و بخشدار موظف است مطابق مقررات اجرائی وصول مالیاتهای مستقیم نسبت به وصول عوارض مستنکفین اقدام نماید.

رئیس - در ماده ۵۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد مینماید جمله زیر بآخر ماده ۵۰ لایحه دهبانی و دهبانی اضافه شود:

تشخیص میزان درآمد مؤدیان اگر بیش از ۲۰٪ کم یا زیاد اعلان شود انجمن طبق آئین نامه ای که از طرف وزارت کشور تهیه و تصویب هیئت وزیران خواهد رسید مورد مؤاخذه قرار خواهد گرفت و چنانچه عمل آنها عمدی تشخیص گردد از عضویت انجمن اخراج خواهند شد.

باتقدیم احترامات - مجید محسنی

رئیس - ماده ۵۱ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۱ - بودجه سالانه ده که شامل درآمد و هزینه است بوسیله دهبان تهیه و پیشنهاد میگردد و پس از تصویب انجمن ده بموقع اجراء گذاشته میشود.

تبصره ۱ - سال مالی انجمن یکسال شمسی است که از اول فروردین ماه آغاز میشود باستثنای اولین سال تشکیل انجمن که ابتدای سال مالی تاریخ تشکیل انجمن خواهد بود.

تبصره ۲ - دهبان مکلف است تا ۱۵ بهمن ماه هر سال بودجه سال آینده ده را تنظیم و پیشنهاد نماید و انجمن ده باید حداکثر تا اول اسفندماه آن را رسیدگی و تصویب نماید.

رئیس - در ماده ۵۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

ماده ۵۲ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۲ - انجمن ده موظف است همه ساله در نیمه دوم اسفندماه بودجه و برنامه سال آینده را بوسیله آگهی ویا وسائل مقتضی دیگر با اطلاع ساکنان ده برساند.

رئیس - در ماده ۵۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۳ - استفاده از موجودی نقدی و جنسی متعلق بده فقط پس از تصویب بودجه در حدود اعتبار مصوب مجاز است.

تبصره - خرید و فروش و هرگونه معامله باید با رعایت صرفه و صلاح انجام گیرد و استناد مربوط بامضای دهبان و ناظر مالی انجمن ده برسد.

رئیس - در ماده ۵۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۴ - دهبان موظف است حساب درآمد و هزینه هر سال مالی را تا آخر اردیبهشت سال بعد بانجمن ده تسلیم و انجمن مکلف است ظرف یکماه بحساب مذکور رسیدگی نماید. تصویب حساب از طرف انجمن در حکم مفاد حساب است.

تبصره - دهبان باید حساب درآمد و هزینه سالیانه را پس از تصویب انجمن ده بنحو مقتضی با اطلاع ساکنان ده برساند.

رئیس - در ماده ۵۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵۵ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۵ - هرگونه برداشت غیر قانونی از وجوه و اموال انجمن ده در حکم خیانت در امانت خواهد بود.

رئیس - در ماده ۵۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵۶ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۶ - جلسات انجمن ده علنی است و باید در وقت مقرر در محل معین تشکیل گردد.

رئیس - در ماده ۵۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵۷ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۷ - مصوبات انجمن ده باید بلافاصله بوسیله دهبان به بخشدار اعلام گردد و پس از تأیید بخشدار طبق مقررات این قانون قابل اجراء میباشد. در صورتیکه ظرف پنج روز از تاریخ وصول مصوبات انجمن نظر بخشدار اعلام نگردد تأیید شده تلقی میشود.

تبصره - نسبت بان قسمت از مصوبات انجمن ده که مربوط به امور عمرانی باشد بخشدار نظر اداره تعاون و امور روستاها را جلب خواهد کرد.

رئیس - در ماده ۵۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی محترماً: پیشنهاد می شود در تبصره ماده ۵۷ لایحه قانون دهبانی و دهبانی پس از کلمه بخشدار نظر ... جمله انجمن شهرستان اضافه شود.

باتقدیم احترام - دکتر بیگری

رئیس - ماده ۵۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۸ - در مواردیکه مصوبات انجمن مورد تأیید بخشدار نباشد بخشدار موضوع را با ذکر دلیل ظرف مدت پنج روز از تاریخ وصول مصوبات انجمن به انجمن ده اعلام میدارد و هرگاه نظر بخشدار مورد قبول انجمن ده قرار نگیرد مراتب از طریق بخشدار بفرمانداری اعلام میگردد. فرماندار چگونگی را در اولین جلسه انجمن شهرستان مطرح خواهد نمود. نظر انجمن شهرستان یا قائم مقام قانونی انجمن در این مورد قطعی و لازم الاجرا است.

رئیس - در ماده ۵۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵۹ - بخشدار و وزارت تعاون و امور روستاها میتوانند در صورت لزوم دفاتر و اسناد انجمن ده را بازدید و بازرسی نمایند بدون اینکه حق دخالت در وظایف مربوط به انجمن را داشته باشند.

رئیس - در ماده ۵۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۶۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۰ - هرگاه يك یا چند نفر از اعضاء انجمن ده بنحوی از انحاء در انجام وظایف محوله تعلل نمایند و یا موجبات اختلال در کار انجمن را فراهم سازند بخشدار بموضوع رسیدگی مینماید و در صورت تأیید موضوع بفرماندار گزارش میدهد و فرماندار مراتب را با اعلام

نظر خود در انجمن شهرستان و یاقائم مقام قانونی انجمن مطرح مینماید در صورتیکه انجمن شهرستان موافق با برکناری عضو یا اعضای مذکور باشد اعضاء مزبور با رأی انجمن شهرستان برکنار میشوند و بجای عضو یا اعضاء برکنار شده بر طبق ماده ۶۴ این قانون عمل خواهد شد.

رئیس - در ماده ۶۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۶۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۱ - بجای اعضائی که فوت شده یا بموجب مواد این قانون از عضویت انجمن مستعفی یا برکنار میشوند از کسانی که بعد از حائزین اکثریت دارای رأی بیشتر بوده اند بترتیب بجای آنان برای بقیه مدت عضویت انجمن تعیین خواهند شد و بخشدار برای آنان اعتبارنامه صادر و مراتب را بفرماندار گزارش مینماید.

رئیس - در ماده ۶۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی
پیشنهاد می شود تبصره بشرح زیر ماده ۶۱ اضافه شود:

تبصره - افرادی که باین طریق جایگزین عضو مستعفی یا برکنار شده می شوند باید حداقل به تعداد نصف آراء فردی که در انجمن کمترین رأی را داشته است واجد رأی بوده و از صلاحیت موضوع ماده ۱۱ برخوردار باشد.

مصطفوی نائینی

رئیس - ماده ۶۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۲ - هرگاه اکثریت اعضای انجمن در انجام وظائف محوله بنحوی از انحاء تعلل نمایند و یا موجبات اخلال در کار انجمن را فراهم سازند و یا عدم صلاحیت آنان معلوم گردد بخشدار پس از رسیدگی در صورت تأیید موضوع را بفرماندار گزارش میدهد

فرماندار مراتب را با اعلام نظر خود در انجمن شهرستان مطرح نموده و در صورت رأی موافق انجمن شهرستان و یاقائم مقام قانونی انجمن شهرستان انجمن ده منحل میگردد، فرماندار مکلف است ضمن اعلام انحلال انجمن ده دستور تجدید انتخابات انجمن ده را برای بقیه مدت به بخشدار صادر نموده و موضوع را بوزارت کشور و استانداری گزارش دهد. و بخشدار نیز مکلف است فوراً نسبت به تجدید انتخابات اقدام نماید.

تبصره - هرگاه انجمن ده بجهاتی منحل گردد تا تشکیل انجمن جدید هیتی مرکب از سه نفر که دو نفر معتمد محل بانتخاب بخشدار و حکم فرماندار و یک نفر بترتیب تقدم مدیر عامل شرکت تعاونی یارئیس خانه انصاف یا رئیس دبستان یا یک نفر سپاهی انقلاب مقیم ده بمعرفی بخشدار با حکم فرماندار قائم مقام انجمن ده خواهد بود.

رئیس - در ماده ۶۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

محترم پیشنهاد میشود در تبصره ماده ۶۲ لایحه قانون دهبانی و دهداری در سطر دوم بجای کلمه «دو نفر معتمد محل» کلمه «دو نفر عضو انجمن شهرستان از منطقه مربوط» اضافه شود.

باتقدیم احترام - دکتر بیگلری

رئیس - ماده ۶۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۳ - انجمن ده مکلف است پس از انقضای دوره قانونی یا انحلال کلیه سوابق را ضمن تنظیم صورت مجلس بر رئیس و منشی انجمن بعدی یا قائم مقام انجمن تحویل نماید.

رئیس - در ماده ۶۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۶۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۴ - در صورتیکه مقتضائی ایجاب نماید در باره ای از امور عمومی و مشترك بین چندده تصمیم

واحدی اتخاذ گردد موضوع بوسیله بخشدار از طریق فرمانداری بانجمن شهرستان اعلام میگردد. انجمن شهرستان با جلب نظر انجمنهای محلی مربوط بمورد مشترك رسیدگی و اتخاذ تصمیم مینماید تصمیم متخذه برای هر يك از انجمنهای مربوط لازم الاجراء میباشد.

رئیس - در ماده ۶۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۶۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۵ - برای دهاتی که در حوزه عمل يك شرکت سهامی زراعی قرار میگیرند انجمن واحدی بنام انجمن واحد روستائی به جانشینی انجمنهای دهات حوزه شرکت مزبور برابر مقررات مربوط بانتخابات انجمن ده تشکیل خواهد شد در این مورد پس از اعلام وزارت تعاون و امور روستاها دائر به تشکیل شرکت سهامی زراعی وزارت کشور نسبت به انحلال انجمنهای دهات واقع در محدوده عمل شرکت سهامی زراعی و تشکیل انجمن واحد روستائی اقدام خواهد نمود.

تبصره - کلیه اموال و دارائی و تعهدات انجمنهای منحل شده طبق صورتجلسه به انجمن واحد روستائی موضوع این ماده تحویل و منتقل میشود و انجمن واحد روستائی کلیه وظایف و اختیارات انجمنهای ده را بر طبق مقررات مربوط نسبت بدهات واقع در حوزه عمل شرکت سهامی زراعی انجام خواهد داد.

رئیس - در ماده ۶۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۶۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۶ - مأموران انتظامی مکلفند در انجام تکالیفی که طبق این قانون و یا قوانین و مقررات دیگر بعهد انجمن ده و دهیان و دهدار محول است همکاری و تشریک مساعی نمایند.

رئیس - در ماده ۶۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۶۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۷ - هرگاه دهی بشهر تبدیل گردد و شهرداری در آن تأسیس شود انجمن ده از تاریخ تشکیل

شهرداری منحل خواهد شد و کلیه دارائی و اموال منقول و غیر منقول و تعهدات انجمن ده طبق صورت مجلسی بشهرداری منتقل گردیده و شهرداری به جانشینی انجمن عمل خواهد نمود. يك نسخه صورت مجلس تحویل و تحویل به بخشدار و دو نسخه از طریق فرمانداری به استانداری و وزارت کشور ارسال خواهد شد.

رئیس - در ماده ۶۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۶۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۸ - بمنحض انتخاب شهرداری دهیان سمنی نخواهد داشت.

رئیس - در ماده ۶۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۶۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶۹ - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی میتوانند در هر دهه که زمینی در اختیار داشته باشند با تصویب هیئت وزیران برای ایجاد تأسیسات عمرانی باندازه مورد نیاز بطور رایگان در اختیار انجمن ده بگذارند.

رئیس - در ماده ۶۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست معظم مجلس شورای ملی

احتراماً پیشنهاد می نماید در ماده ۶۹ لایحه دهبانی و دهداری بجای با تصویب هیئت وزیران نوشته شود با تصویب وزیر مربوط.

باتقدیم احترامات - مجید محسنی

رئیس - ماده ۷۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷۰ - ماده نه قانون تقسیمات کشوری مصوب آبانماه ۱۳۲۶ و قانون کدخدائی مصوب بیستم آذرماه ۱۳۱۴ و لایحه قانون تشکیل انجمن های ده و اصلاح امور اجتماعی و عمران دهات مصوب سال ۱۳۴۲ و سایر قوانین و مقررات که مغایر این قانون است لغو میشود.

رئیس - در ماده ۷۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۷۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷۱ - دستور عملهای اجرائی این قانون را وزارت کشور تهیه و آن قسمت از دستور عملهایی که با وظایف وزارت تعاون و امور روستاها و وزارت کشاورزی و منابع طبیعی ارتباط پیدا میکنند پس از کسب نظر وزارتخانه های مذکور از طرف وزارت کشور تهیه و بموقع اجراء گذارده میشود.

رئیس - در ماده ۷۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۷۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷۲ - دولت میتواند از تاریخ تصویب این قانون ظرف سه سال اصلاحاتی را که ضمن اجرای آن ضروری تشخیص دهد جهت تصویب به کمیسیونهای کشور مجلسین تقدیم کند.
اصلاحاتی که بتصویب کمیسیونهای مذکور میرسد تا تقدیم لایحه نهائی بمجلسین و تعیین تکلیف آن از طرف مجلسین لازم الاجراء است.

رئیس - در ماده ۷۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
لایحه و پیشنهادات برای شور دوم بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۷- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور خارجه راجع به موافقتنامه همکاری در امر تسلیحات بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش شور دوم موافقتنامه همکاری در امر تسلیحات بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان مطرح است قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۳/۸/۲۸ با حضور آقای اقبال معاون وزارت امور

خارجه و تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه ارسالی از مجلس سنا بشماره ۲۶۶۸ مورخ ۱۳۵۳/۲/۱۱ راجع بموافقتنامه همکاری در امر تسلیحات بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان را که گزارش شورا اول آن بشماره ۱۳۶۴ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شورا اول را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آن را بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون موافقتنامه همکاری در امر تسلیحات

بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری

فدرال آلمان

ماده ۱ و احده - موافقتنامه همکاری در امر تسلیحات بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان مشتمل بر یک مقدمه و ده ماده که در تاریخ بیستم شهریور ۱۳۴۵ (۱۱ سپتامبر ۱۹۶۷) بین نمایندگان مختار دودولت در تهران با مضاء رسیده است و دو قرارداد ضمیمه آن بین سازمان تسلیحات ارتش و کمپانی سازنده فریتزورنر تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود.

مخبر کمیسیون امور خارجه -

مهروش صفی نیا (مستوفی)

گزارش شور دوم از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۳/۸/۲۸ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بموافقتنامه همکاری در امر تسلیحات بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی -

امان الله ریگی

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام

بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۳/۹/۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بموافقتنامه همکاری در امر تسلیحات بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فدرال آلمان را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - علی کمالوند

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟

(اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟

(اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمهاو آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۸- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور خارجه راجع به موافقتنامه همکاری جهانگردی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سنگال و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم موافقتنامه همکاری

جهانگردی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری

سنگال مطرح است قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون امور خارجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۳/۸/۲۸ با حضور آقای دکتر سعادت معاون وزارت اطلاعات و جهانگردی لایحه شماره ۴۷۸۷ مورخ ۱۳۵۳/۷/۲۹ دولت راجع بموافقتنامه همکاری جهانگردی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سنگال را که بشماره ۱۳۶۹ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شور اول را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون موافقتنامه همکاری جهانگردی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سنگال

ماده ۱ و احده - موافقتنامه همکاری جهانگردی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سنگال مشتمل بر یک مقدمه و نه ماده که در تاریخ ۱۸ تیر ماه ۱۳۵۳ (۹ ژوئیه ۱۹۷۴) بین نمایندگان مختار دودولت در تهران با مضاء رسیده است، تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود.

مخبر کمیسیون امور خارجه - مهروش صفی نیا (مستوفی)

گزارش شور دوم از کمیسیون اطلاعات و جهانگردی بمجلس شورای ملی

کمیسیون اطلاعات و جهانگردی در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۳/۹/۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بموافقتنامه همکاری جهانگردی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری سنگال را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور خارجه بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون اطلاعات و جهانگردی -

نجفقلی پسیان

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

۹ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور خارجه راجع به موافقتنامه جهانگردی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش شور دوم موافقتنامه جهانگردی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه مطرح است قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون امور خارجه
بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۳/۸/۲۸ با حضور آقای دکتر سعادت معاون وزارت اطلاعات و جهانگردی لایحه شماره ۴۷۸۳۴ مورخ ۱۳۵۳/۷/۲۹ دولت راجع بموافقتنامه جهانگردی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۳۶۷ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه شور اول را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون موافقتنامه جهانگردی بین دولت شاهنشاهی

ایران و دولت جمهوری عربی سوریه

ماده ۱۹۵۱ احده - موافقتنامه جهانگردی بین دولت

شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه مشتمل بر یک مقدمه و هشت ماده که در تاریخ اول مرداد ماه ۱۳۵۳ (۲۳ ژوئیه ۱۹۷۴) بین نمایندگان مختار دو دولت در تهران بامضاء رسیده است تصویب و اجازه مبادئه اسناد تصویب آن داده میشود.

مخبر کمیسیون امور خارجه - مهروش صفی نیا (مستوفی)

گزارش شور دوم از کمیسیون اطلاعات و جهانگردی
بمجلس شورای ملی

کمیسیون اطلاعات و جهانگردی در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۳/۹/۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط بموافقتنامه جهانگردی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری عربی سوریه را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون اطلاعات و جهانگردی - نجفقلی
پسیان

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست ؟
(اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست ؟
(اظهاری نشد) به ماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

۱۰ - استرداد لایحه مربوط به عهدنامه اقامت
و دریانوردی و تجارت ایران و انگلیس، وسیله
آقای اقبال معاون وزارت امور خارجه

رئیس - آقای اقبال بفرمائید

اقبال (معاون وزارت امور خارجه) - بطوریکه نمایندگان محترم استحضار دارند در شهریور ماه سال ۱۳۴۳ عهدنامه اقامت و دریانوردی و تجارت ایران و انگلیس پس از تصویب مجلس سنا بمجلس شورای ملی تقدیم شد که بنا به تقاضای وزارت امور خارجه تا کنون مسکوت مانده است. چون با توجه به تحولاتی که در روابط فی مابین و وضع سیاسی انگلستان بخصوص در خلیج فارس بوجود آمده است مواد این عهدنامه و پروتکل ضمیمه آن با اوضاع امروز دیگر تطبیق نمی کند و احتیاج به بررسی و تجدید نظر اساسی دارد بنابراین از ساحت مقدس مجلس شورای ملی استدعای استرداد آن را می نمایم.

۱۱ - طرح گزارش شور اول کمیسیون امور
خارجه راجع به موافقتنامه همکاری برای
استفاده صلح جوینان از نیروی اتمی بین
دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری
فرانسه

رئیس - گزارش شور اول موافقتنامه همکاری برای استفاده صلح جوینان از نیروی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور خارجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه در جلسه روز پنجشنبه ۱۳۵۳/۸/۱۶ با حضور آقای دکتر مسعود اهری معاون وزارت آب و برق لایحه شماره ۴۷۶۲۲ مورخ ۱۳۵۳/۷/۲۷ دولت راجع بموافقتنامه همکاری برای استفاده صلح جوینان از نیروی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون تعاون و امور روستاها
بمجلس شورای ملی

کمیسیون تعاون و امور روستاها در جلسه روز شنبه ۱۳۵۳/۹/۲ با حضور آقای رهبری معاون وزارت تعاون و امور روستاها لایحه شماره ۴۸۳۳۶ مورخ ۱۳۵۳/۸/۶ دولت مربوط به تشکیل صندوق امداد روستائیان را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۳۶۶ چاپ گردیده است با توجه به پیشنهاد های رسیده برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و با اصلاحاتی تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون تشکیل صندوق امداد روستائیان

ماده ۱۹۵۱ احده - بوزارت تعاون و امور روستاها

اجازه داده میشود بمنظور کمک و مساعدت بشرکتهای اتحادیه های تعاونی روستائی و شرکتهای سهامی زراعی و شرکتهای تعاونی تولید روستائی و روستائیان عضو این شرکتهای و سایر زارعان مشمول قوانین و مقررات اصلاحات ارضی و همچنین کشاورزان خرده مالک که اراضی زراعتی آنان تا حد اکثر معادل دو برابر بیشترین نسق زراعتی زارعین قریه باشد و مالکان باغات حد اکثر دو هکتاری، در نتیجه وقوع حوادثی از قبیل زلزله - سیل - آتش سوزی - خشکسالی و سایر سوانح طبیعی دچار خسارت شده باشند در سازمان مرکزی تعاون روستائی ایران صندوقی بنام صندوق امداد روستائیان تشکیل دهد.

تبصره ۱۵ - اعتبار مورد نیاز صندوق همه ساله ضمن بودجه کل کشور در ردیف جداگانه منظور و بسازمان مرکزی تعاون روستائی پرداخت میگردد.

تبصره ۲۵ - انواع خسارت های قابل جبران و شرایط و ضوابط مربوط بجبران خسارات وارده و نوع کمکهای بلاعوض صندوق بموجب آیین نامه ای که به پیشنهاد وزارت تعاون و امور روستاها و وزارت رفاه اجتماعی بتصویب هیئت وزیران میرسد تعیین خواهد شد

و دولت جمهوری فرانسه را که در جلسه روز یکشنبه ۱۳۵۳/۷/۲۸ تقدیم و بشماره ۱۳۳۹ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد.
اینک گزارش آنرا بشرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میدارد.

لایحه قانون موافقتنامه همکاری برای استفاده صلح جوینان از نیروی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه

ماده ۱۹۵۱ احده - موافقتنامه همکاری برای استفاده

صلح جوینان از نیروی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه مشتمل بر یک مقدمه و هفت ماده که در تاریخ ۶ تیرماه ۱۳۵۳ (۲۷ ژوئن ۱۹۷۴) بین نمایندگان مختار دو دولت در پاریس بامضاء رسیده است تصویب و اجازه مبادله اسناد تصویب آن داده میشود.

مخبر کمیسیون امور خارجه - مهروش صفی نیا (مستوفی)
گزارش شور اول از کمیسیون آب و برق

بمجلس شورای ملی

کمیسیون آب و برق در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۳/۸/۲۸ با حضور آقای دکتر مسعود اهری معاون وزارت آب و برق لایحه مربوط بموافقتنامه همکاری برای استفاده صلح جوینان از نیروی اتمی بین دولت شاهنشاهی ایران و دولت جمهوری فرانسه را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون امور خارجه را عیناً تأیید و تصویب کرد.
اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون آب و برق - مهندس علی اشرف فرخ
رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست ؟
(اظهاری نشد) بمرور در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در ماده واحده نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) لایحه برای شور دوم بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۱۲ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون تعاون و امور روستاها راجع به تشکیل صندوق امداد روستائیان و ارسال بمجلس سنا
رئیس - گزارش شور دوم تشکیل صندوق امداد روستائیان مطرح است قرائت میشود.

تبصره ۳۶ - هر يك از موارد خسارت موضوع این ماده که از طریق بیمه محصولات کشاورزی جبران شود مشمول مقررات این قانون نخواهد بود.

مخبر کمیسیون تعاون و امور روستاها - مهندس امیرحسین خسروی

گزارش شور دوم از کمیسیون امور استخدام و

سازمان‌های اداری بمجلس شورای ملی

جلسه ۱۳۵۳/۹/۴ با حضور نمایندگان دولت لایحه تشکیل صندوق امداد روستائیان را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون تعاون و امور روستاها را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمان‌های اداری -

رضا پیرزاده

گزارش شور دوم از کمیسیون بودجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه در جلسه ۱۳۵۳/۹/۳ با حضور نمایندگان دولت لایحه تشکیل صندوق امداد روستائیان را مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه کمیسیون تعاون و امور روستاها را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون بودجه - صدری کیوان

رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ آقای شیخ الاسلامی بفرمائید.

شیخ الاسلامی - يك اشتباه چاپی است در صفحه دوم سطر اول، کلمه «که» از ابتدای جمله: «در نتیجه وقوع حوادثی» از قلم افتاده است خواهش میکنم اصلاح بشود.

رئیس - اصلاح میشود در ماده واحده نظر دیگری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ آقای جوانشیر بفرمائید.

جوانشیر - جناب آقای رئیس، همکاران محترم،

دیروز در جلسه فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین ضمن بررسی بودجه پیشنهادی دولت آقای نخست وزیر

اشاره يك مطلب حساس کردند که من همیشه اعتقاد به این نحوه تفکر داشته‌ام. آقای نخست وزیر ضمن ارائه بودجه دولت بیان کردند که ما باید لوایح و قوانینی که به مجلس می‌آید يك مقداری بدنسال فلسفه و علت‌العلل تقدیم این لوایح به مجلس، برویم و دلایل غیر فنی این لوایح را بررسی کنیم. چون اینگونه لوایح در دوره‌ای بمجلس می‌آید که دوره انقلاب است. یعنی انقلاب ششم بهمین بعثت تغییراتی که در زیربنای مملکت و همچنین در نحوه روابط تولیدی مملکت بوجود آورده نمایندگان چون من و شما به مجلس گسیل داشته است. بنابراین شأن مجلس است که هم بنام جنبه‌های قضیه توجه بکنید هم به فلسفه‌ای که این لایحه بمجلس آمده است توجه داشته باشید. چرا؟ برای اینکه این توجه، چراغ راه آینده‌ما نسبت بمسائل آرمانی انقلابی ایران خواهد بود. امروز صبح در مجلس صحبت شد که نیمی از جمعیت ما را روستائیان تشکیل می‌دهند (یکی از نمایندگان - خیلی بیشتر)

۱۵۰۰/ سال است که هنر و ادبیات ما تحت تأثیر جبر و قدری گری جامعه بسته و ظلم کشیده روستائی است.

بگذارید برای اولین بار عنوان کنم که انقلاب اجتماعی ایران چه خدمت بزرگی به ۷۵ درصد از افراد این مملکت کرده است. هر کجای تاریخ ادبیات ایران را بگشاییم انعکاس ناله ظلم و بیدادی است که در اثر روابط ظالمانه تولیدی روستائی و دهقان ایرانی وارد میشد. کار بجائی رسید که شاعری بزرگ گفت: ده مرو ده مرد را احق کند عقل را بی نور و بی رونق کند. نه اینکه با رفتن به ده مخالف بود، ظلم و بیداد در ده قابل تحمل نبود. شاعر بزرگ دیگری از زبان روستائیان گفت: خون می‌خورم ولیک نه جای شکایت است. روزی ما زخوان کرم این نواله بود. هر کجای تاریخ ادبیات و فلسفه و هنر ایران را بگشاییم يك رنگ و جلوه‌ای در جبری گری می‌بینیم که از فلسفه روستائی در آن وضع متأثر بوده عبارت دیگر میتوان گفت ادبیات ایران اثبات فلسفه جبری و روستائی است

خوب برای بسا گذاشتن ایران، برای دخول در تمدن صنعتی برای نفوذ و بروز تکنولوژی مدرن جهانی و آن چه که میراث ۵۰۰ ساله تمدن غربی از رسانس به این

طرف است لازم و اجباری بود که چهره ده و روستائی و جامعه بسته روستائی دگرگون شود اما انقلاب به مفهوم واقعی موقعی است که تغییرات واقعی در طرز تفکر روستائی داده شود انقلاب فکری درده، یعنی اصلاحات ارضی، جنبه اجتماعی قضیه بود تعاونی‌ها و اتحادیه‌های تعاونی جنبه فنی قضیه هستند. دوم اهرم. اهرم فنی و اهرم اجتماعی یکی عدالت اجتماعی می‌آورد دیگری سیستم توزیع علوم و فنون و توزیع بازاریابی، اما آن چه که اهمیت دارد در سوخ فلسفه نو انقلاب ایران دردهات است برای مبارزه با فلسفه جبری گری و قدری گری روستائی که ۱۵۰۰ سال در محیط دهات با فقر مبارزه می‌کردند دهاتی و روستائی قبل از انقلاب اجتماعی ایران دچار بلایا و مظالم گوناگون بود بلای مالک و ظالم از يك طرف و بلاهای سماوی و آسمانی از طرف دیگر روستائی مظلوم ایران خودش را اسیر دست جامعه و اسیر دست طبیعت می‌دید که از هر طرف مسدود شده و از هر طرف شمشیر ظلم پراو حکمفرما بود و جز این چاره‌ای نداشت که جبری باشد جز این چاره‌ای نداشت که بدوی باشد که همه چیز را از مصدر قدری بودن و جبری بودن ببیند و ببیند و این بود فلسفه روستائی ما دردهات، خانم‌ها و آقایان نمایندگان محترم مجلس شورای ملی، این بود طرز تفکر روستائیان ماکه با انقلاب ایران دیگر تطبیق نمی‌کند امروز دو لایحه بزرگ در مجلس مطرح شد یکی لایحه دهبانی و دهداری بود که کوچکترین ارگان‌های مسئولیت مبارزه با آن چه که دهاتی جبری و سرنوشتی تصور میکرد بدست خودش سپرد و باو حالی کرد که بلایا و مظالمی که به او تحمیل میشود و ماوراء الطبیعه نیست انقلاب ایران نکته‌ای که به جامعه دهاتی حالی کرد که باید در صدر مطالعه و پژوهش آن دسته‌ها قرار بگیرد این است که انقلاب ایران روستائی آموخت فقر طبیعی نیست فقر محصول طبیعت و متافیزیک نیست (آفرین).

فقر از ماوراء الطبیعه نازل نمیشود فقر ناشی از دست بشر است فقر محصول روابط ظالمانه اجتماعی انسانها است و این انقلاب روابط اجتماعی ظالمانه ایران را تغییر میدهد و فقر از میان بر خواهد خواست انقلاب ایران طرف من بجای مالک کاهل و ظالم، بجای مالک خوب ولی بی‌اعتنا، تعاونی‌ها را از اجتماع خودت می‌گذارم شاخه خرید و فروش را بدست خودت ایجاد می‌کنم تکنولوژی مدرن و ماشین‌آلات و مکانیزاسیون را می‌آورم آنوقت خواهید دید که این سرزمین‌های سوخته محصول دست انسان‌ها بوده، انقلاب ایران با فلسفه دهاتی گری ۱۵۰۰ ساله مبارزه می‌کند (احسن) با جبری گری قدری - گری بودن مبارزه می‌کند انقلاب ایران می‌خواهد بگوید من سرنوشت سازم ليس للانسان الاماسعی و این فلسفه انقلاب ایران درست مطابق با روح انقلابی است و درست چکیده روح انقلابی اسلامی است که انقلاب ایران توی روستا برده است پس به این نتیجه می‌رسیم که سیستم ظالمانه و روابط غیر عادلانه تولیدی ۱۵۰۰ ساله مانع نفوذ آرمان‌های اسلامی بوده این روابط تولیدی نادرست در این ۱۵۰۰ سال مانع نفوذ ایده‌نولوژی صحیح اسلامی در دهات بود و انقلاب ایران موجب شد که جوهر اصیل اسلامی در دهات بدنبال انقلاب ایرانی نفوذ پیدا کند انقلاب ایرانی بروستائی گفت:

کوشش بکن، فعالیت بکن، زحمت بکش و پشت تراکتور بنشین و شخم بزن و حتی با طبیعت جغرافیائی باید مبارزه کرد این معنی فرهنگ ملی است یکی از مظاهر فرهنگ ملی مبارزه با جبر جغرافیائی است اگر قرار بود انسانها با جبر جغرافیائی مبارزه نکنند و مسلط به جبر جغرافیائی نشوند امروز باید تمدن اسکاندیناوی مساوی باشد با تمدن قبایل آفریقای، اما ببینید تفاوت این دو فرهنگ از کجا است تا کجا تفاوت این دو فرهنگ نتیجه پیشرفت و تکامل تسلط به جبر جغرافیائی است که تا چه حد جبر زندگی را ما عنانش را بدست بگیریم این زندگی نیست که ما را بدنبال خود می‌کشد این ماتیم که زندگی را بدنبال خود میکشیم.

تا قبل از انقلاب جبر جغرافیائی جبر زندگی بود که روستائی را بدنبال خود می‌کشید روستائی معتقد به قضا و قدر آسمانی بود، آن شعرا خواندم برای شما، ناله ایشان این بود که: خون می‌خوریم ولیک نه جای شکایت است چرا؟ برای اینکه میگفت فقر سرنوشت من است برای فقر علل طبیعی قائل بود انقلاب ایران و دولت

خدمتگزار هویدا با چنین لوابیحی نشان میدهد که ما بجنک فلسفه های منسوخ و کهنه باقیمانده میراث فئودالیت میرویم انقلاب با میراث کهنه فئودالیت در روستاها می جنگد و میخواهد بجای این کهنه های منفور يك گنجینه درخشان انقلابی را در ایران پایه گذاری کند که امید تمدن آینده است (احسن).

رئیس - آقای فرهادپور بفرمائید.

فرهادپور - بنده بهیچوجه قصد نداشتم در زمینه این لایحه مصدع همکاران بشوم ولی سحر بیان جناب جوانشیر ودونامه که همین الان بدستم رسیده موجب این شد که چند دقیقه ای از فرصت بحث در کلیات آخر استفاده کنم و مطالبی را بعرض نمایندگان محترم برسانم آنچه مسلم است لایحه تقدیمی دولت لایحه ای است مترقی و پیشرفته و خوشبختانه بفکر امداد روستائیان افتاده اند در زمینه جبران خسارت ناشی از زلزله . خشکسالی ، سیل ، آتش سوزی و آفت که زیر عنوان سایر سوانح هست ولی از يك سانحه اسم برده نشده است سانحه بد اجرا کردن قوانین و مقررات که بدست مأمورین دولت میدهیم و آن قانون را بکیفیتی اجرا میکنند که از هر زلزله و سیلی در زندگی يك زارع و کشاورز اثرش بدتر است ما برای پیش برد خلی از مسائل و خیلی از کارهای عمرانی قوانین و لوابیحی گذراندیم و بدست دستگاههای دولتی داده ایم در اکثر موارد خوب اجرا کرده اند در بعضی از موارد جنبه کیفیت اجرائی موجب شده است که يك زارع که وسیله تولید و ابزار تولید او در وهله اول زمین است زمین او را برای استفاده کار دیگر از او بگیرند ولی در شرایطی که ما بودجه مان را میتوانیم

لوابیح مترقبانه ای برایش میآوریم جناب آقای دکتر یزدان پناه ، چرا باید مأموران ما در مناطق تا این حد بی انصافی داشته باشند . مسئله دوم از حضور معاونت محترم وزارت تعاون استفاده میکنم شما برای ساختن شهرک های جدید زمین از کشاورز صاحب نسق پس میگیرید یا میخرید برای اینکه شهرک بسازید اگر از کسی که ۲ هزار هکتار دارد دو هکتار پس بگیرید و لومجانی اثری در زندگی او ندارد ولی کشاورزی که صاحب يك یا دو یا سه هکتار زمین شده برای شهرک این را از شما میگیرد دیگر چه وسیله کاری دارد ؟ بنده از شما میپرسم سؤال کنید در منطقه بویر احمد در بخش نقاره خانه يك شهرک میسازند این شهرک را فرماندار وقت محل بازار عین محل مذاکره کرده که متری چهار تومان آنها پول بدهند تا اقلاً اگر پولی بآنها دادند او بتواند اتراق کند و بدین وسیله با پول بدست آمده بتواند ابزار تولید جدیدی فراهم بکند بمجرد آمدن فرماندار جدید قول شفاهی ازین میروود و باو میخواهد متری يك تومان پول بدهند از شما میپرسم که وقتی زمین را از دست کشاورز گرفتند آیا او را تبدیل يك آدمی که سر بار مصرف کننده و بدون تولید است نمی کنید آیا در شرایطی که ما يك چنین لوابیحی میگیریم برای حمایت از طبقات مختلف مردم ضرورت ندارد که در تقویم این قبیل معاملات در فکر آن باشیم که زارعی که زمینش را برای شهرک سازی یا هر کار عمرانی دیگر تحویل دولت می دهد بحکم قانون لااقل اینقدر پول باو بدهیم که در زندگی او اثر زلزله و آتش سوزی نداشته باشد.

رئیس - آقای اخلاقی بفرمائید.

اخلاقی - گاهی با ارادت کاملی که من با آقای فرهادپور دارم و اخیراً شنیدم باندیشک تشریف برده اند شاید از آن راهی پیدا کنند . فرمایشات بسیار فرمودند . دو قسمت فرمودند یکی اینکه زمین را از زارع میخرید و بعد او آلت معطله میشود آقای فرهادپور تشریف داشته اند مخارج و سرمایه ای که دولت در احداث سدها تأمین کرده و خرج کرده است با زارع سه هکتاری و چهار هکتاری بازده نمی تواند داشته باشد با توجه به بورش پیشرفته کشور مردم روستائی به شهرها

هر هکتار ۴ تن پنبه برداشت می شود در مقیاس بزرگتر ، یکی از آن شرکتها در همین وضع ۴ تن در هر هکتار در مقیاس پنج هزار هکتار کشت کرده است و برداشت میکند بنده متأسفم جناب فرهاد پور شما تحقیق بفرمائید . میدانید که بنده اهل مداهنه نیستم ، در سال ۵۱ - ۵۲ حدود ۱۵ میلیون تومان در همان منطقه خرج احداث مدارس شده است و من در اینجا اعلام می کنم که مردی بنام افشار ۲ هزار متر زمین برای احداث مدرسه حرفه ای برای زارعین داده است اینها را باید گفت آقای فرهاد پور من معتقدم انصاف باید بکار برد موضوع تولید بزرگ است این سرمایه ای که دولت گذاشته نمی تواند ماشی کشت کند که هر تخمش ۱۱ تخم بازده آن باشد بلکه ماشی کشت می شود که بازده آن ۹۰ تخم باشد (احسن).

رئیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) به ماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانم ها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد . لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده می شود .

۱۳ - ختم جلسه

رئیس - چون طلب دیگری در دستور نداریم با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم می کنیم تاریخ و دستور جلسه آینده بعداً با اطلاع همکاران محترم خواهد رسید .

(جلسه در ساعت دوازده و چهل دقیقه ختم گردید).

رئیس مجلس شورای ملی - **عبدالله ریاضی**